

PARTIDAGEN 2026

SVENSKA FOLKPARTIETS PARTIDAG I VANDA

5-7 juni

PARTIDAGEN 2026

PARTIDAGSHANDLINGARNA INNEHÅLLER FÖLJANDE:

s. 4...	Tidsschema	s. 16...	Motioner
s. 6...	Praktisk information	s. 73...	Proposition
s. 10...	Föredragningslista	s. 79...	Partiets stadgar
s. 13...	Förhandlingsordning	s. 85...	Tryggare rum
		s. 86...	Partidagens ordlista

PARTIDAGEN 2026

SVENSKA FOLKPARTIETS PARTIDAG I VANDA

Scandic Helsinki Aviacongress,
Robert Hubers väg 4, 01510 Vanda

FREDAG 5.6

17.00–19.00

SEMINARIUM MED INTERNATIONELLT TEMA:

Freedom, Security and International Law

– Liberal solutions for a changing world order.

19.00–20.30

VANDA STADS MOTTAGNING FÖR PARTIDAGENS DELTAGARE

PRELIMINÄRT TIDSSCHEMA

Aktuellt tidsschema finns alltid
på partidagssidan

partidagen.sfp.fi

LÖRDAG 6.6

8.00–9.15

VÄLKOMSTKAFFE, ANMÄLNING OCH FULLMAKTSGRANSKNING

8.30–9.15

KRETSVISA DELEGATMÖTEN

9.30

TAL AV PARTIORDFÖRANDE, UNDERVISNINGSMINISTER ANDERS ADLERCREUTZ

Hälsningar till partidagen

PARTIDAGEN ÖPPNAS OFFICIELLT

- Val av presidium och protokolljusterare
- Partidagens behörighet
- Fastställande av föredragningslista och förhandlingsordning
- Val av utskott för partidagen
- Remittering av motioner och proposition

ALLMÄNPOLITISKA DEBATTEN INLEDS

12.30

LUNCH

13.30

ALLMÄNPOLITISKA DEBATTEN FORTSÄTTER

16.00

PARTIDAGEN AJOURNERAS FÖR UTSKOTTARBETE
Behandling av motioner och proposition i utskotten.

18.00

UTSKOTTARBETET AVSLUTAS i och med att motioner och proposition slutbehandlats i utskotten.

19.00

PARTIDAGSMIDDAG

SÖNDAG 7.6

8.00

KYRKOGÅNG I HELSINGE KYRKA S:T LARS

Kyrkovägen 45, 01510 Vanda.

Präst Niklas Andersson.

Uppvaktning vid hjältegravarna vid Helsinge kyrka S:t Lars.

Busstransport ordnas från Scandic Helsinki Aviacongress (partidagsplatsen).

9.00

KRETSVISA DELEGATMÖTEN

9.30

PARTIDAGEN FORTSÄTTER

Behandling av motioner och proposition i salen

12.00

LUNCH

13.00

PARTIDAGEN FORTSÄTTER

Val av partiordförande.

Val av vice ordförande för partiet.

Val av partifullmäktige.

Fortsatt behandling av motioner och proposition.

Redogörelse över partiets aktuella verksamhet.

Notera att det på förhand är svårt att avgöra vilken tid partidagen avslutas.

PRAKTISK INFORMATION

1. ALLMÄNT

Svenska folkpartiet samlas till partidag fredagen den 5 juni – söndagen den 7 juni 2026.

Partidagens öppningsceremoni inleds lördagen den 6 juni kl. 9.30.

Partidagsplatsen är Scandic Helsinki Aviacongress, Robert Hubers väg 4, 01510 Vanda. Notera att det finns två olika Scandic hotell invid varandra. Scandic Helsinki Aviapolis ligger precis invid hotellet som fungerar som partidagsplatsen.

Fredagen den 5 juni kl. 17.00–19.00 ordnas ett seminarium med internationellt tema: Freedom, Security and International Law – Liberal solutions for a changing world order.

Från kl. 19.00 på fredagen ordnar Vanda stad mottagning på Scandic Helsinki Aviacongress (partidagsplatsen).

Lördagens middag ordnas på Scandic Helsinki Aviacongress (partidagsplatsen).

Söndagens andakt sker i Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkovägen 45, 01510 Vanda. Efter andakten är det uppvaktning vid hjältegravarna vid Helsing kyrka S:t Lars.

Busstransport ordnas från Scandic Helsinki Aviacongress (partidagsplatsen).

2. ANMÄLNING

Anmälan till partidagen ska göras av varje deltagare genast vid ankomsten till partidagsplatsen på lördag morgon. Anmälan sker på lördag kl. 8.00–9.15 vid anmälningsdisken eller efter kl. 9.15 till partidagskansliet.

Fullmakter för delegaterna skickas till partikansliet på förhand, i samband med anmälan eller till partidagen@sfp.fi. För eventuella kompletteringar och för oklara fall ordnas fullmaktsgranskning i samband med anmälan på partidagsplatsen.

Delegatbyten kan göras före partidagen, men också på partidagsplatsen. Anmälan om delegatbyte ska göras så fort som möjligt till partidagen@sfp.fi eller till partidagskansliet. Undertecknad fullmakt ska kunna uppvisas för den ersättande delegaten. Observera att förändringar till vallängden tas emot fram till kl. 11.00 på söndagen, varefter vallängden fastslås.

Eventuella oklara ekonomiska frågor utreds i samband med anmälningen på partidagsplatsen. Om det finns risk för att inbetalningen inte nått arrangören ska kvitto kunna uppvisas. Eventuella anmärkningar gällande betalningar ska göras senast tre månader efter partidagen.

3. PARTIDAGSSIDAN

På partidagssidan <https://partidagen.sfp.fi> finns allt material inför partidagen samlat. För att du som delegat ska kunna anhänga om ordet i den allmänpolitiska debatten, göra ändringsförslag till motioner samt se delegatförteckningen krävs att du loggar in på sidan. Inloggningsuppgifter sänds till alla delegater per e-post 11.5.2026.

4. PARTIDAGSKANSLI

På partidagsplatsen finns ett partidagskansli som svarar på deltagarnas frågor under partidagen.

5. HANDLINGAR

Partidagshandlingarna sänds per post till de delegater som i samband med anmälningen beställt handlingar i pappersformat. Handlingarna i sin helhet finns på <https://partidagen.sfp.fi/>. Sidan uppdateras kontinuerligt så att aktuellt material alltid finns tillgängligt.

6. DELEGATFÖRTECKNING

Den aktuella delegatförteckningen finns på partidags-sidan <https://partidagen.sfp.fi/delegatfor-teckning/>. Inloggning krävs för att ta del av delegatförteckningen.

Inloggningsuppgifter sänds till anmälda deltagare per e-post 11.5.2026.

7. PARTIETS OCH SVENSKA RIKSDAGSGRUPPENS VERKSAMHETSÖVERSIKTER

Partiets verksamhetsöversikt, som godkänts av partifullmäktige i april 2026, finns tillgänglig på partidagssidan.

Svenska riksdagsgruppens verksamhetsöversikt finns också tillgänglig på partidagssidan.

8. FÖRHANDLINGSORDNINGEN OCH ORDLISTA

I partidagshandlingarna ingår en förhandlingsordning som partidagen fastställer då partidagen konstitueras. I förhandlingsordningen fastställs till exempel hur anhållan om ordet sker samt hur motionerna behandlas under partidagen. I handlingarna finns också en ordlista för vanliga begrepp under partidagen.

9. UTSKOTTSARBETE

Behandlingen av motioner och propositioner sker i beredningsutskott, enligt den fördelning som finns angiven i handlingarna och på partidagssidan.

Delegaterna väljer själv i vilket utskott de vill delta. En delegat kan endast delta i ett utskott, inte flera. Ingen förhandsanmälan behövs för att delta i utskottsarbetet. Utskottets ordförande och sekreterare gör upp en deltagarlista då arbetet inleds. Utskottets ordförande går igenom utskottets arbetssätt då utskottsarbetet inleds.

Närvaro- och yttranderätt i utskotten har, utöver delegater, partiets presidium, partistyrelse, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets ledamot i Europaparlamentet samt partiets tjänstemän. Endast befullmäktigade delegater har rösträtt i utskotten.

10. VAL OCH OMRÖSTNING

Personval och omröstningar på partidagen sker elektroniskt via omröstningssystemet Votech. Alla delegater bör därför ha tillgång till en smarttelefon, surfplatta eller dator med nätuppkoppling under mötesförhandlingarna. Det finns trådlöst nät på partidagsplatsen.

Instruktioner för röstningsförfarandet skickas ut till delegaterna på förhand per e-post.

11. LÄNKBANK

På partidagssidan <https://partidagen.sfp.fi/> finns en länkbank där bland annat länken till omröstningssystemet finns.

Inloggningsuppgifter sänds före partidagen till delegater samt deltagare med yttranderätt.

12. TRANSPORT

Resor till och från partidagen sköter deltagarna själva.

Avgiftsbelagda parkeringsplatser finns vid partidagsplatsen.

Busstransport arrangeras från partidagsplatsen till söndagens andakt.

13. ANKOMST TILL SCANDIC HELSINKI AVIACONGRESS

Lokaltrafik

För lokaltåg och buss behövs giltig biljett.

Biljett kan köpas via HSL:s app eller med kontaktlös betalning med betalkort

Från Helsingfors eller Böle tågstation kan du ta lokaltågen I eller P till Dickursby station eller Aviapolis (biljettzon ABC)

Från Dickursby och Aviapolis station till hotellet går lokalbuss 570 (biljettzon BC)
Avstigning på hållplats Äyrikuja, ca 300 m gångavstånd till hotellet.

Från flygfältet

Mellan Helsingfors-Vanda flygfält och hotellet går en avgiftsfri skyttelbuss.
Bussen avgår från plattform 42 på flygfältet.

Taxi

Pålitliga taxiföretag är t.ex. Lähitaksi, Taksi Helsinki, Fixutaxi och Kovanen.

14. INKVARTERING

Deltagarna sköter själv om bokning och betalning av inkvartering.

15. MÅLTIDER

Välkomstmorgonmål serveras på partidagsplatsen på lördag morgon kl. 8.00–9.15.

Lunch på lördag serveras på partidagsplatsen kl. 12.30 och på söndag kl. 12.00.

Eftermiddagskaffe med tillugg serveras på lördagen kl. 15.30 och på söndagen kl. 14.00.

Partidagsmiddagen på lördag kväll sker på Scandic Helsinki Aviacongress, dvs. samma ställe som partidagen.

Middagen inleds kl. 19.00 med skumvin och mingel. I middagspriset ingår ett glas skumvin samt två glas vin/öl. Övriga drycker kan köpas på egen bekostnad. Klädkod: smart casual.

Middagen slutar kl. 01.00.

16. KYRKOÅNG OCH KRANSNEDLÄGGNING

Andakten sker i Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkovägen 45, 01510 Vanda kl. 8.00 på söndag morgon. Efter andakten är det uppvaktning vid hjältegravarna vid Helsing kyrka S:t Lars.

Till andakten arrangeras busstransport från Scandic Helsinki Aviacongress kl. 7.40.

17. SOCIALA MEDIER

Partidagen kommer att synas också på sociala medier. Använd gärna hashtaggen [#partidag2026](#) för att tydligt knyta era inlägg till partidagen.

SFP använder följande hashtaggar: [#sfprkp](#) [#partidag2026](#) [#puoluekokous2026](#)

Tagga även SFP i dina inlägg med [@sfprkp](#)

18. FOTOGRAFERING

Vi kommer under partidagen att fotografera och publicera bilder i våra kanaler. I samband med anmälningen har deltagarna haft möjlighet att neka publicering av foton av sig själv.

Ifall det finns frågor kring detta kan partiets kommunikationsteam kontaktas via kommunikation@sfp.fi

19. LIVESTREAM & SIMULTANTOLKNING

Partidagen streamas via <https://partidagen.sfp.fi>. Partidagens mötesförhandlingar simultantolkas till finska.

20. MEDIAKONTAKT & PRESSMEDDELANDEN

För ärenden som önskas förmedlas till media kan man vända sig till pressekreterare Anders Wikström anders.wikstrom@sfp.fi, 050 595 8928.

21. STÖDPERSONER

På alla partiets evenemang gäller nolltolerans för alla former av trakasserier och osakligt beteende, vilket partiets representanter bör respektera. Till varje större evenemang utses stödpersoner av båda könen för att på så sätt på förhand erbjuda ett starkare skydd mot trakasserier och osakligt bemötande.

Stödpersonerna har som uppgift att ge råd och stöd till personer som upplever att de har råkat ut för mobbning, diskriminering, trakasserier eller annat ojämnt bemötande inom partiets verksamhet. Stödpersonerna har tystnadsplikt.

I samband med anmälan har alla deltagare förbundit sig att följa SFP:s etiska regler.

Stödpersoner på partidagen är Sandra Högström (sandra.hogstrom@sfp.fi 050 563 2361) och Fredrik Jensen (fredrik.jensen@sfp.fi 040 552 1140).

Stödpersonerna kan även kontaktas efter partidagen.

22. PARTIDAGSINFORMATION PER WHATSAPP

Aktuell information under partidagshelgen kommer att sändas i en WhatsApp-grupp. Du kan ansluta dig till WhatsApp-grupp via en länk som finns i länkbanken på partidagssidan samt vid anmälningsdisken på partidagen. Länken finns också tillgänglig på delegatmötena före partidagen.

23. INFORMATION

Information om partidagsarrangemangen fås av partikansliet, partidagen@sfp.fi eller Maria Grundström, 040 734 8677, eller Jenni Ingo, 050 344 2218.

FÖREDRAGNINGSLISTA

 PARTIDAGEN 2026

PARTIDAGENS KONSTITUERANDE

1. Partidagen öppnas.

Partiordförande Anders Adlercreutz öppnar partidagen.

2. Val av ordförande och två vice ordförande för partidagen.

Enligt 8§ i stadgarna väljer partidagen en ordförande och två vice ordförande för partidagen.

Förslag: Partidagen väljer en ordförande och två vice ordförande för partidagen.

Beslut:

3. Val av sekreterare för partidagen.

Förslag: Partidagen väljer Fredrik Guseff, Joel Sundström och Laura Fagerlund till sekreterare för partidagen.

Beslut:

4. Val av två protokolljusterare.

Förslag: Partidagen väljer två protokolljusterare.

Beslut:

5. Partidagens behörighet.

I enlighet med partiets stadgar 7§ hålls ordinarie partidag årligen före juni månads utgång.

Enligt stadgarna är det partistyrelsen som sammankallar partidagen samt bestämmer tid och plats för partidagen.

Kallelse till partidagen ska ingå i de svenska tidningar i landet som partistyrelsen beslutar om, och dessutom ska kallelsen skriftligen sändas till alla medlemsföreningar minst tolv veckor före ordinarie partidag och minst två veckor före extra partidag. Partidagen är beslutad då minst 50 ombud är närvarande.

Partistyrelsen sammankallade partidagen på sitt möte den 8 januari 2026.

Skriftlig kallelse till medlemsföreningarna har sänts den 15 januari 2026. Kallelsen har även ingått i Medborgarbladet.

Förslag: Partidagen konstaterar att partidagen är beslutad då ____ delegater är närvarande och fullmaktgranskade.

Dessa delegater utgör de röstberättigade deltagarna i partidagen.

Beslut:

6. Fastställande av föredragningslista och förhandlingsordning.

I enlighet med 8§ i stadgarna har föredragningslistan uppgjorts. Förhandlingsordning ingår i handlingarna.

Förslag: Partidagen fastställer föredragningslista och förhandlingsordning.

Beslut:

7. Beslut om tillsättande av utskott.

- a) Fem utskott för beredning av motioner och proposition

Motioner och propositioner behandlas i respektive utskott. Alla delegater väljer på egna preferenser i vilket utskott man vill delta. En delegat kan endast delta i ett utskott. Utskotten leds av en ordförande som består av sekreterare.

Närvaro- och yttranderätt i utskotten har, utöver delegater, partiets presidium, partistyrelse, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets ledamot i Europaparlamentet samt partiets tjänstemän. Enbart befullmäktigade delegater har rösträtt i utskotten.

- b) Valutskott

Enligt förhandlingsordningen består valutskottet av kretsordföranden samt av Svensk Ungdoms, Svenska kvinnoförbundets och Svenska Seniorers ordföranden.

Förslag: Partidagens tillsätter fem beredningsutskott för beredning av motioner och proposition. Partidagen fastslår att delegater väljer på egna preferenser i vilket utskott man vill delta samt att valutskottet väljs enligt förhandlingsordningen.

Beslut:

- 8. Val av utskott för partidagen samt remittering av ärenden.**
Förslag: Beredningsutskotten 1–5 tillsätts enligt partidagsdelegaternas egna preferenser. Partidagen väljer enligt förhandlingsordningen ordförande respektive sekreterare i beredningsutskotten. Partidagen väljer enligt förhandlingsordningen ett valutskott bestående av kretsordföranden samt av Svensk Ungdoms, Svenska kvinnoförbundets och Svenska Seniorers ordföranden. Partidagen utser även ordförande och sekreterare för valutskottet.

BEREDNINGSKOTT 1

Ordförande
Sekreterare   Antonia Prinsén

BEREDNINGSKOTT 2

Ordförande
Sekreterare   Cecilia Achrén

BEREDNINGSKOTT 3

Ordförande
Sekreterare   Kia Sammalisto

BEREDNINGSKOTT 4

Ordförande
Sekreterare   Anna Strömberg

BEREDNINGSKOTT 5

Ordförande
Sekreterare   Anni Dahlén

VALUTSKOTTET:

Egentliga Finland
Helsingfors
Nyland
Samkretsen
Österbotten
Svensk Ungdom
Svenska Kvinnoförbundet
Svenska Seniorer

VALUTSKOTTET

Ordförande
Sekreterare   Kajsa Paakki

Motionerna och propositionen remitteras till utskotten enligt förhandlingsordningen:

Motionerna 1–13:   Beredningsutskott 1
Motionerna 14–25:   Beredningsutskott 2
Motionerna 26–38:   Beredningsutskott 3
Motionerna 39–52:   Beredningsutskott 4
Motionerna 53–66 :   Beredningsutskott 5
Proposition 1:   Beredningsutskott 4

Beslut:

- 9. Val av valnämnd.**

Enligt förhandlingsordningen handhas valproceduren av en valnämnd bestående av en ordförande och två medlemmar, samt en sekreterare.

Förslag: Partidagen väljer en ordförande och två medlemmar. Till sekreterare väljs Maria Grundström.

Beslut:

POLITISK DEBATT

- 10. Allmänpolitisk debatt.**

I enlighet med förhandlingsordningen sker anhållan om ordet i den allmänpolitiska debatten senast kl. 12 på lördagen. Anhållan till den allmänpolitiska debatten sker via ett formulär på <https://partidagen.sfp.fi/>. Delegationerna bör i anhållan uppges namn, delegatnummer och ämne för talturen.

En delegat har rätt att anhålla om ordet endast en gång i den allmänpolitiska debatten. Delegationerna har möjlighet att be om replik till andras talturer.

Tiden för varje talare är begränsad till tre (3) minuter. Replik begränsas till en (1) minut. Vid behov begränsas antalet talare vid motionsbehandlingen.

Förslag: Partidagen för en allmänpolitisk debatt.

Beslut:

BEHANDLING AV MOTIONER OCH PROPOSITIONER

- 11. Behandling av proposition 1.**

Enligt förhandlingsordningen är beredningsutskottets förslag grund för behandlingen. Ändringsförslag till utskottets förslag ska inlämnas skriftligen via <https://partidagen.sfp.fi/>, bakom inloggning. Alla ändringsförslag ska föreslås av en delegat, och kräver understöd av annan delegat för att upptas till behandling.

Förslag: Partidagen behandlar och godkänner proposition 1.

Beslut:

- 12. Behandling av motioner.**

Enligt förhandlingsordningen är beredningsutskottets förslag grund för behandlingen. Ändringsförslag till utskottets förslag ska inlämnas skriftligen via <https://partidagen.sfp.fi/>, bakom inloggning. Alla ändringsförslag ska föreslås av en delegat, och kräver understöd av annan delegat för att upptas till behandling.

Förslag: Partidagen behandlar och godkänner motioner 1–66.

Beslut:

VAL UNDER PARTIDAGEN

13. Val av partiordförande 2026-2027.

Valutskottets förslag publiceras kl. 11 på söndagen på <https://partidagen.sfp.fi/> bakom inloggning.

Val förrättas i enlighet med partiets stadgar. Valproceduren handhas av en valnämnd bestående av en ordförande och två medlemmar, samt en sekreterare. Alla val sker elektroniskt.

Förslag: Partidagen väljer partiordförande för verksamhetsperioden 2026-2027.

Beslut:

14. Val av tre vice ordförande 2026-2027.

Valutskottets förslag publiceras kl. 11 på söndagen på <https://partidagen.sfp.fi/> bakom inloggning.

Val förrättas i enlighet med partiets stadgar. Valproceduren handhas av en valnämnd bestående av en ordförande och två medlemmar, samt en sekreterare. Alla val sker elektroniskt.

Förslag: Partidagen väljer tre vice ordförande för verksamhetsperioden 2026-2027.

Beslut:

15. Val av partifullmäktige.

Partifullmäktige består av:

- partiets presidium (4)
- 46 ledamöter med personliga ersättare inklusive representation från de registrerade medlemsföreningar, som erhållit förbundsstatus inom partiet. Ledamöterna med personliga ersättare väljs för två år framåt, av dessa är hälften årligen i tur att avgå.

I tur att avgå är följande:

Ordinarie ledamöter	Ersättare
Annica Haldin, Jakobstad	Marcus Suojoki, Jakobstad
Jessica Påvall, Larsmo	Jan Ray, Larsmo
Leena Nikkari-Östman, Vörå	Jens Antus, Vörå
Carola Bengs-Lattunen, Malax	Tage Svahn, Malax
Lars Rosenblad, Vasa	Ulla Granfors, Vasa
Johanna Borg, Närpes	Robert Sjöström, Närpes
Helena Broända, Kronoby	Peter Svartsjö, Kronoby
Rasmus Lundén, Esbo	Carl-Johan Kajanti, Kyrklätt
Anders Walls, Raseborg	Ragna-Lise Karlsson, Raseborg
Stephan Horn, Hangö	Jari Alopaeus, Sjundeå
Sharie Sveholm, Lovisa	Mikaela Fabritius, Mörskom
Clara Lindqvist, Sibbo	Thomas Sundström, Sibbo
Eva Biaudet, Helsingfors	Theo Herold, Helsingfors
Johanna Mantere, Helsingfors	Christer Antell, Helsingfors
Ahmed Hassan, Helsingfors	Alex Seitsamo, Helsingfors

Markus Blomquist, Åbo	Sallianna Öztürk, Åbo
Henrik Solin, Lundo	Robert Paul, Reso
Niklas Salminen, Kimitoön	Roger Hakalax, Kimitoön
Ina Mickos, Svensk Ungdom	Emmi Piippo, Svensk Ungdom
Simon Hellbom, Svensk Ungdom	Anton Åkerman, Svensk Ungdom
Pia Sundell, Svenska kvinnoförbundet	Ann-Christine Forsell, Svenska kvinnoförbundet
Anna-Karin Tötterman, Svenska Kvinnoförbundet	Ann-Sofie Smeds-Nylund, Svenska kvinnoförbundet
Björn Fant, Svenska seniorer	Gunilla Jusslin, Svenska seniorer

Valutskottets förslag publiceras kl. 11 på söndagen på <https://partidagen.sfp.fi/> bakom inloggning.

Val förrättas i enlighet med partiets stadgar. Valproceduren handhas av en valnämnd bestående av en ordförande och två medlemmar, samt en sekreterare. Alla val sker elektroniskt.

Förslag: Partidagen väljer partifullmäktigeledamöter för verksamhetsperioden 2026-2028.

Beslut:

FÖRVALTNINGSÄRENDEN

16. Redogörelse över partiets aktuella verksamhet.

Partisekreterare Fredrik Guseff ger en aktuell redogörelse över partiets verksamhet.

Förslag: Partidagen noterar till kännedom den aktuella redogörelsen.

Beslut:

PARTIDAGENS AVSLUTANDE

17. Övriga ärenden.

Eventuella övriga ärenden noteras till kännedom.

18. Partidagen avslutas.

Ordförande avslutar partidagen.

FÖRHANDLINGSORDNING

 PARTIDAGEN 2026

ALLMÄNT

1. Närvaro- och yttranderätt på partidagen har, utöver delegater, partiets presidium, partistyrelse, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets ledamot i Europaparlamentet samt partiets tjänstemän. Närvarorätt har alla enskilda partimedlemmar. Partidagens presidium kan även ge närvaro- och yttranderätt åt övriga.
2. Deleгатbyten kan ske ännu under partidagen. Förändringar till vallängden tas emot fram till kl. 11 på söndagen, varefter vallängden fastslås. Ändringar görs till partidagskansliet.
3. Varje deltagare med yttranderätt erhåller ett delegatnummer. Delegerarna får en gul nummerlapp. Övriga deltagare på plats med yttranderätt får en grön nummerlapp.
4. Anhållan om ordet i allmänhet sker på plats med nummerlapp.
5. Anhållan om ordet i den allmänpolitiska debatten sker senast kl. 12 på lördagen. Anhållan till den allmänpolitiska debatten sker via ett formulär på <https://partidagen.sfp.fi/>. Delegerarna bör i anhållan uppges namn, delegatnummer och ämne för talturen.
6. En delegat har rätt att anhålla om ordet endast en gång i den allmänpolitiska debatten. Delegerarna har möjlighet att be om replik till andras talturer.
7. I den allmänpolitiska debatten kan delegaterna ställa frågor direkt till partiledningen, riksdagsgruppen och ledamot i Europaparlamentet eller ge synpunkter på politiken. Därutöver så kan delegaterna ställa frågor gällande partiets samt Svenska riksdagsgruppens verksamhetsöversikter som finns till kännedom i handlingarna.
8. Tiden för varje talare är begränsad till tre (3) minuter. Replik begränsas till en (1) minut. Vid behov begränsas antalet talare vid motionsbehandlingen.
9. Ifall mötet går över kl. 15 på söndagen kan taltiden begränsas ytterligare på förslag av presidiet.
10. Endast delegater har förslagsrätt.
11. Vid behandling av ärende som förberetts i ett partidagsutskott utgör utskottets förslag grund för behandlingen.
12. Alla omröstningar på partidagen sker elektroniskt.
13. Mötesspråket är svenska. Mötet simultantolkas från svenska till finska. Man har möjlighet att föra fram sin sak också på finska eller engelska.

BEHANDLING AV MOTIONER OCH PROPOSITIONER

14. Motioner och propositioner behandlas i respektive utskott. Alla delegater väljer på egna preferenser i vilket utskott man vill delta. En delegat kan endast delta i ett utskott.
15. Utskotten leds av en ordförande som bistås av sekreterare.
16. Närvaro- och yttranderätt i utskotten har, utöver delegater, partiets presidium, partistyrelse, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets ledamot i Europaparlamentet samt partiets tjänstemän. Enbart befullmäktigade delegater har rösträtt i utskotten.
17. Motionerna och propositionen fördelas på fem beredningsutskott enligt följande:

BEREDNINGsutskott 1

- 1 Avskaffande av skatten på dragkrok (dragkoppling) för lastbilar som väger över 3 500 kg
- 2 Slopandet av dieselskatten för bussar, trafiktraktorer samt lastbilar som väger över 3500 kg
- 3 Återinförandet av ränteavdrag för anskaffande av bostad

- 4 Tryggad finansiering för tredje sektorns stöd till våldsutsatta kvinnor
- 5 Bestämmelsen om efterlevande makes rätt till pension ska ändras
- 6 Avskaffa överlåtelseskatten vid köp av lägenhet, radhus och fastighet
- 7 Høj hushållsavdraget
- 8 "One-stop"-system för deklarationer
- 9 Dags att desarmera pensionsbomben
- 10 En statsstyrd låne- och investeringsfond
- 11 Förbättra de små butikernas ställning i Finland
- 12 Stärk tryggheten och civilsamhället – avstå från nedskärningar i bidrag och grundläggande social trygghet
- 13 Trygghet med tillit – en mänsklig grundtrygghet framom byråkrati

BEREDNINGSKOTT 2

- 14 Stärk informationen om högskolestudier på svenska för ungdomar på språkåar
- 15 Sänk bokmomsen, öka läslusten
- 16 Finland behöver ett jämställdhetscenter
- 17 Kriminalisera oskuldskontroller
- 18 Trygga resurser för jämställdhet och SRHR i utrikes- och utvecklingspolitiken
- 19 Bättre vägledningstjänster för svenskspråkiga unga
- 20 Dags att formulera SFP:s vision för Finlands utrikes- och Europapolitik
- 21 Nej till kärnvapen
- 22 Skolval – följ de andra nordiska ländernas väg för ökat valdeltagande
- 23 Satsa på ungas arbetsförmåga
- 24 Trygga lärarnas kärnuppdrag i den svenskspråkiga skolan
- 25 Ingen ska behöva välja mellan studier och familj

BEREDNINGSKOTT 3

- 26 Förbud mot tvärgående dammar i Tana älv, tryggande av samernas rättigheter och möjliggörande av fiske efter puckellax
- 27 Stärkandet av samernas jakt- och fiskerättigheter inom samernas hembygdsområde
- 28 Att förändra skogsavverkningen till en modell med kontinuerligt skogsbruk
- 29 Avfallshanteringsavgift för privatimport i linje med producentansvaret
- 30 Styrmedel för minskad resursförbrukning och starkare konsumentskydd
- 31 Odlar mera baljväxter
- 32 Dags att bygga Karunavägen
- 33 Revidering av vattenlagen
- 34 Vi föreslår att SFP inleder arbetet med att ta fram ett samepolitiskt program

- 35 Förslag till skrivningar i regeringsprogrammet om samisk renskötsel
- 36 Myndigheternas Virve-nätverk bör fungera i alla förhållanden
- 37 Främjande av biogas och cirkulär ekonomi
- 38 Köldtåliga lösningar för emissionskrav i transport- och lantbrukssektorn

BEREDNINGSKOTT 4

- 39 Synliggör kvinnomord – inför femicid som särskild brottsrubricering
- 40 Nolltolerans mot kvinnomord: SFP måste ta ledarskap i kampen mot dödligt våld i nära relationer
- 41 En rimligare reglering för ideella föreningar
- 42 Brott som begås i en nära relation ska utgöra en straffskärpningsgrund
- 43 Stoppa digitala övergrepp – lagstifta mot deepfakes
- 44 Modernisera sättet att utse ombud till partidagen
- 45 Barnets bästa som grundlagsfäst princip
- 46 Utveckla en code of conduct för etiska övertramp
- 47 Motionärens rätt att försvara sin motion på partidagen
- 48 Namngiven plats
- 49 Förändring av § 2 i partiets stadgar
- 50 Ökad expertinvolvering i SFP:s politiska arbete
- 51 Stärk finlandssvenska aktörers möjligheter till EU-finansiering genom ett svenskspråkigt kompetenscenter
- 52 Beaktandet av personer i en svagare ekonomisk ställning i samhället

Proposition 1 - Ändring av partiets stadgar

BEREDNINGSKOTT 5

- 53 Inför sorgledighet för föräldrar som förlorat ett barn
- 54 Inrättandet av kvinnors rådgivningsenheter inom den offentliga hälso- och sjukvården för kvinnor över 40 år
- 55 Lagstiftningen om de äldres självbestämmanderätt brister
- 56 Det våldsförebyggande arbetet bör systematiskt ta invandrarkvinnors situation i beaktande
- 57 En hållbar och rättvis finansiering av sjukvården
- 58 Fel att Västra Nylands välfärdsområdes vårdeuro är 75 cent
- 59 Trygga förlossningsvården i Västra Nyland
- 60 Tryggandet av fungerande svenskspråkig funktionshinderservice i hela Svenskfinland
- 61 Akutvården måste tryggas i hela landet
- 62 Ensamheten – en riskfaktor i samhället
- 63 Apotekens roll inom lättillgängliga hälsotjänster
- 64 Förbättra tillgången till bäckenbottenfysioterapi inom den offentliga vården
- 65 FPA-stöd för privata fertilitetsbehandlingar, även för samkönade och ensamstående, utöver medicinska skäl
- 66 Gör embryoförflyttning mellan privat och offentlig fertilitetsvård möjlig och mer flexibel

18. Utskottens förslag överlämnas till partidagens sekretariat efterhand som de är färdigbehandlade, dock senast på lördag kl. 18. Utskottens förslag publiceras på <https://partidagen.sfp.fi/>, bakom inloggning.
19. Ändringsförslag till utskottens förslag ska inlämnas skriftligen via <https://partidagen.sfp.fi/>, bakom inloggning.
20. Alla ändringsförslag ska föreslås av en delegat, och kräver understöd av annan delegat för att upptas till behandling.

STADGEENLIGA VAL

21. Valen på partidagen förbereds av en valberedning bestående av kretsordföranden samt av Svensk Ungdoms, Svenska kvinnoförbundets och Svenska Seniorers ordföranden.
22. Valberedningen inleder sitt arbete i god tid före partidagen. Under partidagen fortsätter valberedningen sitt arbete som valutskott. En första presentation av läget föredras på kretsarnas och förbundens delegatmöten före partidagen.
23. Valutskottets förslag publiceras kl. 11 på söndagen på <https://partidagen.sfp.fi/>, bakom inloggning.
24. Val förrättas i enlighet med partiets stadgar.
25. Valproceduren handhas av en valnämnd bestående av en ordförande och två medlemmar, samt en sekreterare.
26. Alla val sker elektroniskt. Skilda anvisningar ges inför valen.

TIDTABELL

27. Partidagen följer ett tidsschema och föredragningslista som ingår i handlingarna. Under pågående förhandlingar bör inte delegat- eller andra möten arrangeras.
28. Ärende som inte slutbehandlats till kl. 15 på söndagen kan av partidagen hänskjutas till partifullmäktige för avgörande.

MOTIONER

 PARTIDAGEN 2026

BEREDNINGsutskott 1

Motion 1 – Avskaffande av skatten på dragkrok (dragkoppling) för lastbilar som väger över 3 500 kg

Jag vill arbeta för att SFP ska avskaffa dragkrokskatten för lastbilar med en totalvikt över 3 500 kg som används för att dra egentliga släpvagnar, det vill säga fulltrailers och påhängsvagnar med centralaxel. Denna skatt är oskälig, eftersom någon motsvarande skatt inte tas ut för vändskivan som används vid dragning av semitrailers. Detta är en onödig och orimlig skatt, om den fortfarande tas ut.

Beslutsförslag

Jag vill arbeta för att SFP ska avskaffa dragkrokskatten för lastbilar med en totalvikt över 3 500 kg som används för att dra egentliga släpvagnar, det vill säga fulltrailers och påhängsvagnar med centralaxel.

Motionär

Jari Aho RKP Oulu

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter fram en viktig fråga om rättvisa och konsekvens i beskattningen av tunga fordon. SFP delar utgångspunkten att beskattningen ska vara tydlig, skälig och behandla jämförbara transportlösningar på ett rättvist sätt.

I den nuvarande ordningen ingår en särskild andel i drivkraftsskatten för lastbilar som är utrustade för att dra släpvagn. Om draganordningen inte används, ska den skatteskyldiga meddela detta, varpå denna andel inte tas ut. Det innebär att beskattningen redan beaktar hur fordonet används i praktiken.

Samtidigt behöver frågor om fordonsbeskattning ses som en del av en helhet, där man också behöver beakta hur ändringar påverkar hela skattesystemet. SFP ser att motionen lyfter en viktig synpunkt, men anser inte att den i detta skede föranleder särskilda åtgärder.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att frågor om fordonsbeskattning ses som en del av en helhet, där man också behöver beakta hur ändringar påverkar hela skattesystemet.

Motion 2 - Slopandet av dieselskatten för bussar, trafiktraktorer samt lastbilar som väger över 3500 kg

Jag vill verka för att SFP avskaffar dieselskatten för bussar, trafiktraktorer och lastbilar med en totalvikt över 3500 kg som används i tillståndspliktig yrkestrafik, eftersom alla dessa fordon använder diesel som bränsle och har gjort det sedan 1950-talet.

Dieselskatten bör även slopas för motsvarande gasdrivna fordon. Eftersom bensin inte används i dessa fordonskategorier är skatten obefogad, onödig och en belastning för branschen. Ett avskaffande skulle förbättra lönsamheten inom yrkestrafiken.

Jag avser alltså diesel- och gasdrivna bussar, trafiktraktorer och lastbilar med en totalvikt över 3500 kg, för vilka dieselskatten bör slopas.

Beslutsförslag

Jag vill verka för att SFP avskaffar dieselskatten för bussar, trafiktraktorer och lastbilar med en vikt över 3500 kg som används i yrkesmässig trafik med trafiktillstånd.

Motionär

Jari Aho RKP Oulu

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig fråga om kostnaderna för den yrkesmässiga trafiken. Beskattningen ska inte oskäligt försvara verksamheten för bussar, trafiktraktorer och tunga lastbilar.

Drivkraftsskatten i Finland är inte kopplad till om fordonet används i yrkestrafik, utan till fordonets typ, drivkraft och totalmassa. Ett generellt slopande av denna beskattning för vissa fordonsgrupper skulle därför innebära en

större omläggning av hela systemet och behöver bedömas också med hänsyn till statsfinanserna och en rättvis behandling mellan olika trafikslag.

Under denna period har regeringen fortsatt främja minskandet av trafikutsläpp, bland annat genom att underlätta drivkraftsändringar särskilt inom den tunga trafiken och genom satsningar på laddningsinfrastruktur för elbilar. Regeringen har också kommit överens om att bereda ett återbäringsystem för så kallad yrkesdiesel för att kompensera yrkestrafiken för de stigande kostnader som följer av utsläppshandeln.

Det är motiverat att fortsätta utveckla transportbeskattningen och styrmedlen så att de stöder både utsläppsminskningar och yrkestrafikens verksamhetsförutsättningar.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att fordons- och bränslebeskattningen utvecklas på ett hållbart och rättvist sätt.

Motion 3 – Återinförandet av ränteavdrag för anskaffande av bostad

I.1.2023 slopades ränteavdraget för anskaffandet av en ägobostad. På en placeringsbostad kan man fortsättningsvis få avdrag för räntekostnader. Ränteavdraget sammanfaller med krigsutbrottet i Ukraina-Ryssland. Samtidigt som instabiliteten ökade i Europa, ökade även inflationen kraftigt. Uppvärmningskostnader, matpriser och bränslepriser steg kraftigt ungefär samtidigt. Också räntan på bostadslån steg kraftigt, från att länge ha legat på en nollnivå, till 4-5 procent, beroende på den personliga marginalen på lånet. Allt detta ledde till att väldigt många människors ekonomiska situation blev utmanande.

Som en följd av bland annat detta, har människors bostadsköp lagts på is, vilket i sin tur bidragit till att bostadspriserna sjunkit kraftigt. På många områden rör sig prisrasen runt 30%. Den egna bostaden är traditionellt finländarnas enskilt största placering i livet. I och med att priserna sjunkit, har många människor sett sin egendom gå upp i rök. I Finland finns det ca 850 000 ägobostäder.

Beslutsförslag

För att stimulera ekonomin och få igång bostadsproduktionen och efterfrågan på gamla bostäder, vill jag att Sfp arbetar för att återinföra ränteavdraget på den egna bostaden.

Motionär

Sebastian Långström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en aktuell fråga om bostadsmarknadens utveckling och de utmaningar som många hushåll upplevt i takt med stigande räntor och ökade levnadskostnader. Kombinationen av inflation, högre energipriser och

snabbt stigande räntor har under de senaste åren haft en märkbar påverkan på hushållens ekonomi och på bostadsmarknaden.

Ränteavdraget för bostadslån fasades ut stegvis under en längre tid och slopades helt 2023. Reformen gjordes bland annat för att förenkla skattesystemet och minska skattemässiga snedvridningar mellan olika spar- och placeringsformer. Forskning har också visat att ränteavdraget i praktiken i hög grad gynnar hushåll med högre inkomster, eftersom det är de som oftast har de största bostadslånen och därmed betalar mest ränta. Ett återinfört ränteavdrag skulle dessutom innebära betydande minskningar i statens skatteintäkter.

SFP ser behovet av åtgärder för att stärka bostadsmarknaden, men anser att andra åtgärder är mer ändamålsenliga. Bland annat har medlemmar i Svenska riksdagsgruppen föreslagit att överlåtelseskatten tillfälligt ska avskaffas för att få fart på bostadsmarknaden och stödja byggbranschen.

SFP anser att en fungerande bostadsmarknad är central både för hushållens ekonomi och för den ekonomiska utvecklingen i landet. Partiet följer därför noggrant utvecklingen på bostadsmarknaden och är berett att arbeta för åtgärder som stärker rörligheten på bostadsmarknaden och förbättrar förutsättningarna för bostadsbyggande.

Beslutsförslag

Föranleder inga åtgärder.

Motion 4 – Tryggad finansiering för tredje sektorns stöd till våldsutsatta kvinnor

I Finland har man ännu inte lyckats minska antalet kvinnor som dör på grund av våld i nära relationer. Under 2025 var siffran 19. Skyddshemmen får ändå ett ekonomiskt tillägg 2026. I år kommer vi att ha, de nya platserna medräknade, 243 skyddshemsplatser i Finland, fördelade på 28 skyddshem, men det borde finnas ca 500 platser och avståndet till skyddshemmet får inte vara för långt. Fortfarande saknas skyddshem helt i Mellersta Nylands välfärdsområde.

Men alla behöver inte själva skyddshem, utan andra tjänster, som till exempel psykosocialt stöd och lättillgänglig rådgivning och vård som är utvecklad för att hjälpa utsatta kvinnor. Enligt Istanbulkonventionen, som Finland ratificerat 2015, ska hjälpen/stödet till våldsutsatta kvinnor vara lättillgänglig, utan remiss och öppen för alla offer. Finland är skyldigt att erbjuda specialiserade tjänster för sexuellt våld. Detta är inte tillgängligt i hela landet. Så kallade lågtröskelmottagningar finns främst i de större städerna.

På mindre orter erbjuder tredje sektorn hjälp. I Jakobstad är det föreningen Frida – fri från våld, som erbjuder stöd och hjälp vid närståendevåld och sexuella övergrepp. Man kan ta direkt kontakt till Frida, utan remiss och får relativt snabbt ta del av öppenvård i form av stöd-

grupper och individuella samtalsstöd för barn, ungdomar och vuxna. Allt gratis. Dessutom besöker personalen vid Frida nejdens skolor och informerar om våld i nära relationer och om sin verksamhet.

Det är en frivillig förening, som likt motsvarande får ett visst stöd från kommuner, mindre bidrag från välfärdsområdet, samt erhåller projektbidrag från STEA. Tyvärr är detta en verksamhet, vars finansiering ibland faller mellan stolarna, dvs kommun och välfärdsområdet. Frida föreningen har i flera år fokuserat på att hjälpa ungdomar genom projektet Respect. Det inbegriper stödsamtal, stödgrupper, närståendesamtal och erfarenhetstalarverksamhet. Under 2025–26 har de också ett STEA-finansierat projekt där man hjälper våldsbenägna män.

Tyvärr har STEA-bidragen för 2026 minskat eller helt fallit bort. Därmed hotas en del av verksamheten inom tredje sektorn.

Välfärdsområdet som borde ge stöd och hjälp åt våldsutsatta kvinnor har idag inte tillräckliga resurser till detta. För att Finland ska uppfylla Istanbulkonventionen, som landet ratificerat, borde det säkerställas att alla välfärdsområden erbjuder samma miniminivå av stöd för våldsutsatta kvinnor. Därmed måste finansieringen till tredje sektorn, som idag sköter denna verksamhet relativt kostnadseffektivt, med låg tröskel och utan remisser, tryggas.

Eftersom ekonomin är en stötesten när det gäller service på mindre orter borde det utredas om Finland kunde införa ett system där brottsoffvaren inte bara skulle betala skadestånd till brottsoffret utan också betala en summa till organisationer som hjälper brottsoffer. I Sverige finns en brottsofferfond, som finansieras huvudsakligen genom en avgift som betalas av personer som dömts för brott. Deras pengar går bland annat till civilsamhällets organisationer, som kan få bidrag i form av verksamhetsstöd.

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP, genom sina representanter i riksdagen och regeringen, ska arbeta för:

Beslutsförslag

- att förbättra och långsiktigt säkra finansieringen av tredje sektorns organisationer som erbjuder stöd till våldsutsatta kvinnor, samt
- att utreda och utveckla nya hållbara finansieringsmodeller som kompletterar dagens system.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet
Pia Sundell, ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som kräver ett brett och långsiktigt arbete. För SFP är det centralt att samhället erbjuder tillräckligt stöd till kvinnor som utsätts för våld och att hjälpen är tillgänglig i hela landet, också på mindre orter.

SFP har i sitt politiska arbete konsekvent betonat vikten av jämställdhet, förebyggande arbete och fungerande stödtjänster för personer som utsätts för våld. Tredje sektorns organisationer spelar en viktig roll genom att erbjuda lågröskelstöd, rådgivning och förebyggande verksamhet som kompletterar de offentliga tjänsterna. Utan de tjänster och den verksamhet som den tredje sektorn erbjuder skulle trycket på den offentliga sektorn vara betydligt större. Därför är ett välfungerande samarbete mellan den offentliga sektorn och organisationerna i den tredje sektorn viktigt för att kunna trygga stöd och service.

Motionen lyfter fram viktiga frågor om hur stödet till våldsutsatta kan tryggas också på mindre orter. Erfarenheter från andra länder, såsom den svenska brottsofferfonden, visar att det finns olika sätt att bredda finansieringen. För att säkerställa ett fungerande stödnätverk i hela landet är det motiverat att arbeta för stabilare finansieringslösningar för organisationer som kompletterar de offentliga tjänsterna.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att stärka och långsiktigt trygga stödet till våldsutsatta kvinnor samt förutsättningarna för de organisationer inom tredje sektorn som erbjuder hjälp och stöd för dessa
- att utveckla finansieringen av tredje sektorns verksamhet.

Motion 5 – Bestämmelsen om efterlevande makes rätt till pension ska ändras

Försäkringsdomstolen har genom ett beslut 29.12.2025/3079:2023 bestämt att en efterlevande make inte har rätt till pension efter sin makes död. Det var fråga om ett par av samma kön.

Enligt 55 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) har en sådan efterlevande make vars äktenskap hade ingåtts innan den efterlevande maken fyllde 50 år och förmånslätarens 65 år och äktenskapet hade varat minst fem år rätt till efterlevandepension, om den efterlevande maken har fyllt 50 år vid förmånslätarens död.

Enligt 1 a § (29.11.2019/1125) i äktenskapslagen kan parterna i ett partnerskap som har registrerats i Finland omvandla sitt partnerskap till äktenskap genom att lämna in en gemensam anmälan om detta till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller, i landskapet Åland, till Statens ämbetsverk på Åland. Det registrerade partnerskapet fortsätter som äktenskap från den dag då myndigheten har tagit emot anmälan.

Enligt regeringens proposition (65/2025 rd) är ett registrerat partnerskap giltigt som äktenskap från den dag då magistraten har tagit emot anmälan. Avsikten är att partnerskapet ska fortsätta utan avbrott som en juridisk institution efter att anmälan gjorts utan att det tidigare rättsförhållandet upphör och ett nytt uppkommer. I annat fall kan omvandling av ett registrerat partnerskap till äk-

tenskap leda till rättsförluster. Som exempel kan nämnas att **rätten till familjepension ofta är beroende av att äktenskapet eller det registrerade partnerskapet har ingåtts före en viss ålder och fortgått en viss tid före förmänslåtarens död. I sådana situationer är det viktigt att äktenskapet anses ha ingåtts den dag då partnerskapet registrerades.**

I fallet hade den efterlevande ingått ett registrerat partnerskap med förmänslåtaren 15.3.2002 och äktenskap 1.3.2017. Den efterlevande och förmänslåtaren hade inga gemensamma barn. Den efterlevande framförde att de skulle ha registrerat sitt partnerskap tidigare om lagen hade tillåtit det.

Försäkringsdomstolen tolkade bestämmelsen i 55 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare strikt och ansåg att då den efterlevande maken inte ingått ett registrerat partnerskap innan hen fyllt 50 år, kan hen inte beviljas efterlevandepension. Lagen om registrerat partnerskap (950/2001) trädde i kraft år 2002 då den efterlevande redan hunnit fylla 50 år. Bestämmelsen i lagen om pension för arbetstagare är därmed diskriminerande för personer av samma kön.

Beslutsförslag

Därför föreslår Svenska folkpartiet i Mårtensdal r.f.

- att lagen om pension för arbetstagare ändras så att även personer av samma kön kan få efterlevande pension om den efterlevande inte kunnat registrera sitt partnerskap innan hen fyllt 50 år.

Motionär

Svenska folkpartiet i Mårtensdal r.f.

Carola Bäckström, ordförande

Tonya Aurto, sekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en väsentlig fråga om likabehandling och rättvisa i familjepensionssystemet. SFP delar uppfattningen att lagstiftningen inte får leda till att människor behandlas olika på grund av sexuell läggning eller på grund av att lagstiftningen historiskt inte gett personer av samma kön samma möjlighet att ingå ett rättsligt erkänt förhållande. SFP har sedan tidigare slagit fast att partiet aktivt ska verka för att förbättra de efterlevandes pensionsvillkor så att ingen drabbas av orimliga situationer. Vid partidagen 2016 beslöt SFP uttryckligen att arbeta för bättre villkor för efterlevande i sådana fall där nuvarande regler leder till oskäliga konsekvenser.

Det fall som motionen hänvisar till väcker berättigade frågor om hur bestämmelserna om efterlevandepension tillämpas i situationer där personer av samma kön inte i praktiken haft möjlighet att registrera sitt partnerskap eller ingå äktenskap inom de tidsgränser som lagen förutsätter. Om lagstiftningen i sådana fall leder till att personer hamnar i en ojämlig ställning finns det skäl att se över bestämmelserna så att de bättre motsvarar principen om likabehandling.

Samtidigt är det viktigt att konstatera att SFP inte kan påverka enskilda domstolsbeslut eller domstolarnas rätts-

tillämpning i ett enskilt fall. Det som däremot kan och ska påverkas är lagstiftningen. Om lagen i sin nuvarande form ger upphov till oskäliga eller diskriminerande utfall, ska lagen ändras så att den bättre beaktar personer som tidigare uteslutits från samma rättsliga möjligheter som olikkönade par.

SFP anser därför att frågan förtjänar en lagstiftningsmässig lösning. Målet ska vara att familjepensionssystemet behandlar människor rättvist och att historiska orättvisor inte byggs in i dagens pensionsskydd.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att förbättra de efterlevandes pensionsvillkor så att ingen drabbas av orimliga eller diskriminerande situationer
- att lagen om pension för arbetstagare ändras så att även samkönade par kan få efterlevandepension om den efterlevande inte kunnat registrera sitt partnerskap innan hen fyllt 50 år.

Motion 6 – Avskaffa överlåtelseskatten vid köp av lägenhet, radhus och fastighet

I Finland betalar du 1,5 procent överlåtelseskatt då du köper en lägenhet eller en radhuslägenhet. Då du köper en fastighet, betalar du 3 procent av köpeskillingen. Det rör sig som exempel på ett köp av ett egnahemshus för 400 000 euro om 12000 euro. Det här fungerade ganska bra då bostadspriserna på många orter stadigt steg i värde. Nu har bostadspriserna under flera år stadigt sjunkit. På flera områden är det svårt att överlag få bostaden såld.

Flera människor har idag mera flexibla arbeten än tidigare och flyttar mera runt omkring i landet. Det att du, varje gång du byter arbete eller boendeort, är tvungen att betala överlåtelseskatt är en sak som bromsar upp och förhindrar att få igång bostadsmarknaden.

Bostadsmarknaden sysselsätter väldigt många människor i Finland, till exempel inom bank-, förmedlings-, renoverings- och byggbranschen samt järnhandeln. Enligt uträkningar är den sysselsättande effekten av en fungerande bostadsmarknad, samt av att nya bygglov lämnas in och nya hus byggs, stort. Dessa sysselsätter 200000-300000 människor/år.

En skatt på försäljningsvinst kan vara berättigad men inte att staten tar in skatteintäkter vid anskaffande eller byte av en lägenhet eller hus.

Beslutsförslag

- Slopa överlåtelseskatten vid köp av bostad för eget bruk.
- Om inte förslaget om att slopa överlåtelseskatten godkänns, kunde fastigheter likställas med lägenheter, radhus och fastigheter registrerade som bostadsaktiebolag. För tillfället kan två likadana fastigheter vara olika registrerade. För ett egnahemshus som är registrerat som ett bostadsaktiebolag betalar du 1,5 procent skatt, för ett annat, som är registrerat som en fastighet, betalar du 3 procent skatt.

Motionär

Sebastian Långström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

När bostadsmarknaden går trögt påverkar det inte bara hushållen utan också sysselsättningen inom byggande, förmedling, finansiering, renovering och flera andra branscher. Medlemmar i Svenska riksdagsgruppen har nämnt en temporär slopning av överlåtelseskatten som ett sätt att ge nytt liv åt bostadsmarknaden.

Det finns goda skäl att granska överlåtelseskatten. Beskattningen ska inte i onödan försvåra människors möjligheter att flytta, byta bostad eller anpassa sitt boende enligt livssituation. En välfungerande bostadsmarknad stärker också arbetsmarknadens rörlighet och stöder återhämtningen inom byggsektorn. Regeringen har redan tidigare sänkt överlåtelseskatten för fastigheter från 4 procent till 3 procent, för bostadsaktie- och fastighetsbolag från 2 procent till 1,5 procent, och för övriga värdepapper från 1,6 procent till 1,5 procent. Det finns skäl att bedöma om ytterligare reformer behövs, också för att se över hur beskattningen kan göras mer enhetlig och konsekvent för bostäder som används för eget boende.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att en reform av överlåtelseskatten påverkar folks beteende på bostadsmarknaden redan under beredningsfasen. Mot denna bakgrund anser SFP att en reform av överlåtelseskatten genomförs på ett snabbt, korrekt och statsfinansiellt ansvarsfullt sätt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att överlåtelseskatten slopas
- att överlåtelseskatten på bostäder för eget bruk ses över med målet att göra den mer neutral och rättvis, så att liknande bostadsobjekt inte beskattas olika enbart på grund av juridisk registreringsform.

Motion 7 – Höj hushållsavdraget

Hushållsavdraget möjliggör att du kan dra av utgifter som uppstått vid till exempel renovering av ditt hem eller ständandet av det. Avdraget har haft en klart sysselsättande effekt och minskar på den gråa ekonomin. Ett par (makar) kan föra över en del av sina utgifter på den andra parten, vilket höjer maximibeloppet totalt.

Hushållsavdragets maximibelopp är nu 1600 euro. Du når upp till maximibeloppet om du utför olika arbeten i ditt hem för 5000 euro.

Skulle summan vara större, skulle flera välja att renovera sina hem samt satsa på olika hemtjänster som städning, fönstertvätt osv. Detta skulle öka både sysselsättningen och skatteintäkterna i Finland.

Beslutsförslag

- Höj hushållsavdragets maximibelopp till 3000.

Motionär

Sebastian Långström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Hushållsavdraget är ett fungerande och konkret verktyg för att underlätta vardagen, förbättra sysselsättningen och stärka företagsamheten, särskilt inom små och medelstora företag och inom servicebranscher där många jobb skapas. SFP har länge arbetat för hushållsavdraget och för att det ska utvecklas vidare. På partidagen 2024 slog SFP fast att partiet fortsättningsvis arbetar för att hushållsavdraget höjs och utvecklas.

Hushållsavdraget ska vara tillräckligt så att det sporrar fler att renovera, anlita hemservice och investera i tjänster som underlättar vardagen. Ett väl utformat hushållsavdrag stöder både arbete och välmående, samt motverkar grå ekonomi. Samtidigt behöver varje förändring bedömas som en del av en större skattehelhet, där reformens sysselsättningseffekter, och kostnader för de offentliga finanserna vägs in.

SFP ser därför positivt på att hushållsavdraget utvecklas och höjs ytterligare. I linje med tidigare partidagsbeslut och partiets långsiktiga linje är det motiverat att fortsätta arbetet för ett starkare, enklare och mer sporrande hushållsavdrag.

Beslutsförslag

SFP arbetar fortsättningsvis för

- att hushållsavdraget höjs och utvecklas.

Motion 8 – "One-stop"-system för deklarationer

"SFP vill minska onödig byråkrati och modernisera regelverket så att vardagen blir smidigare och företagen får bättre förutsättningar att växa."

De flesta, om inte alla, politiska partier säger sig vilja uppmuntra företagsamhet. Sällan hittar man i partiogrammen några konkreta förslag till förbättringar. Företagarlivet blir inte lättare, nej i stället blir byråkratin värre för varje år. Systemet för deklarationer är utvecklat för att passa förvaltningen, inte användaren.

Att fylla i deklarationer av olika slag är resurskrävande för företaget och förbrukar dyrbar arbetstid som i stället kunde ha använts till produktiv verksamhet.

Här är några exempel:

Moms skatt deklarerar på MinSkatt en gång per månad. Men moms på försäljning till andra EU-länder deklarerar en gång per kvartal, också på MinSkatt men som en separat deklaration, separat för varje land och skatteklass. Det räcker inte med att deklarerar försäljningen, utan företagaren måste slå upp skattesatserna (normal och reducerad) för alla 27 medlemsländer och skriva in dem i tabellen. Sedan måste företagaren räkna ut bakvänt vilken summa som skall skrivas in. Om skattesatsen eller skat-

tebeloppet är fel ger systemet besked. Systemet vet alltså vilka satser som gäller och kan själv räkna, så det hade varit tillräckligt att ge försäljningssumman för varje land och låta systemet räkna ut resultatet.

Löner skall deklarerars i inkomstregistret enligt en lika komplicerad procedur. Arbetsgivarens obligatoriska arbetslöshetsförsäkring skall också deklarerars separat till inkomstregistret på ett annat ställe och med en annan inloggning. Alla löner hade lika gärna kunnat deklarerars på MinSkatt samtidigt med momsdeklarationen. Systemet skulle automatiskt kunna räkna ut skatteinnehållning och försäkringar då alla uppgifter finns tillgängliga.

När företagaren har ansökt om och blivit beviljad sysselsättningsstöd för att anställa en arbetslös person under en begränsad tid, t.ex. 10 månader, räcker inte den ursprungliga ansökan. En ny ansökan skall göras till regionförvaltningen varje månad efter löneutbetalningen för att ersättningen skall kunna betalas ut. Systemet sparar inte uppgifterna, utan lönebelopp, kontaktuppgifter och bankkontonummer skall skrivas in varje gång. Detta hade lika gärna kunnat ske från Minskatt och systemet hade automatiskt kunnat betala ut ersättningen för hela den beviljade perioden varje gång löneutbetalningen hade registrerats.

En enskild näringsidkare – företagare eller konstnär – skall fylla i två personliga skattedeclarationer, en för löneinkomst, i regel förhandsfylld och okomplicerad, och en annan för inkomsterna från näringsverksamheten. Det ger upphov till förvirring av vilka avdrag som skall skrivas in var. Ofta vet inte ens Skatteverkets rådgivare vad som är rätt. Det hade varit mycket smartare att deklarerars lönen och den enskilda firmans inkomster samtidigt.

Det är tekniskt möjligt att utveckla ett one-stop-system för deklarerars av skatt, moms, försäkringar, löner osv. Allt skulle kunna deklarerars på MinSkatt vid ett tillfälle, säg en gång per månad. Därifrån kunde uppgifterna automatiskt vidareföras till olika berörda myndigheter.

Beslutsförslag

Jag förslår att SFP arbetar för att ett smart system med enda, heltäckande deklarerars utarbetas snarast möjligt. Det skulle vara en konkret insats och ett vallöfte som skulle ge röster både bland företagare och deras anställda.

Motionär

Jonas Eiring

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Många företagare upplever att rapportering och deklarerars till olika myndigheter är tidskrävande och ibland onödigt komplicerade. SFP delar uppfattningen att regelverk och myndighetsprocesser i större utsträckning ska utformas utifrån användarnas behov och att digitala lösningar ska bidra till att minska byråkratin för företag.

Under de senaste åren har flera steg tagits i riktning mot mer samordnade system, exempelvis genom införandet av inkomstregistret och digitala tjänster som MinSkatt. Samtidigt är det tydligt att systemen fortfarande upplevs

som splittrade och att rapporteringen ofta sker till flera olika myndigheter. Att fortsätta utveckla digitala tjänster så att uppgifter i större utsträckning kan lämnas in en gång och därefter delas mellan myndigheter är därför ett viktigt mål.

SFP anser att Finland ska fortsätta utveckla sina digitala myndighetstjänster så att de blir enklare, mer samordnade och mer användarvänliga för företagare. Ett mer integrerat system där uppgifter kan lämnas in en gång och därefter användas av flera myndigheter skulle kunna minska byråkratin och frigöra tid för produktiv verksamhet.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- ett mer samordnat och användarvänligt digitalt system enligt en lucka-principen för företagens rapportering till myndigheter.

Motion 9 – Dags att desarmera pensionsbomben

Det finländska pensionssystemet bygger på tillit mellan generationer. För att den tilliten ska hålla måste systemet upplevas som rättvist också av dem som i dag arbetar och betalar in till det. Samtidigt som den genomsnittliga arbetspensionsavgiften har stigit från 5,0 procent år 1962 till 24,4 procent år 2026, rör det sig i dag om mycket stora summor: arbetspensionssystemets inkomster uppgick till 33,1 miljarder euro år 2024 och preliminärt 33,6 miljarder euro år 2025.

Trots detta har olika generationer fått mycket olika avkastning på sina pensionsavgifter. Enligt pensionskyddscentralens beräkningar framgår att en person född 1940 i genomsnitt fått 5,22 euro i arbetspension för varje inbetald euro, medan en person född 1950 fått 3,15 euro per inbetald euro. För yngre generationer är förhållandet under 2 euro. Det visar att pensionssystemets kostnader, risker och nytta inte har fördelats jämnt mellan generationerna.

När pensionssystemet reformeras får kostnader och anpassningsåtgärder inte ensidigt skjutas över på dem som ännu är i arbetslivet eller på framtida pensionärer. Därför behövs större öppenhet om vem som bär ansvaret för pensionssystemet och hur olika reformer påverkar generationsrättvisan. Det finns också skäl att utreda om en begränsad del av de fonderade pensionsavgifterna tydligare kunde knytas till individen, för att stärka insynen och kopplingen mellan inbetalningar och framtida pension.

Beslutsförslag

Därför vill SU att SFP ska jobba för:

- att alla pensionsreformer föregås av en öppen och bindande generationskonsekvensbedömning,
- att pensionssystemet utvecklas så att kostnader, risker och anpassningsåtgärder fördelas rättvist mellan generationerna och inte ensidigt vältras över på kommande pensionärer.
- att Finland utreder en modell där en begränsad del

av de fonderade pensionsavgifterna knyts tydligare till individen.

Motionär

Svensk Ungdom

Dan Cederlöf, Förbundsordförande

Anton Åkerman, Vice ordförande

Emma Isoherranen, Vice ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Det finländska pensionssystemet bygger på tillit och solidaritet mellan generationer. Detta är också en av dess största styrkor. Generationsperspektivet är redan i dag en central del av systemet, och pensionsreformer granskas regelmässigt ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv där effekterna på olika generationer beaktas.

De senaste reformerna har i huvudsak fungerat väl. Allt fler arbetar längre, och denna utveckling måste fortsätta genom att hitta fler sätt att uppmuntra till längre arbetskarriärer. Det stärker direkt systemets hållbarhet. Samtidigt är det avgörande att trygga finansieringsbasen genom hög sysselsättning och att så många som möjligt deltar i arbetslivet. Men i grunden handlar det också om demografien – alltså hur många som arbetar i förhållande till hur många som är pensionärer. I ett läge där befolkningen åldras räcker det inte med enbart högre sysselsättning. Det handlar visserligen delvis om nativiteten, men i praktiken är invandring som leder till arbete den mest realistiska vägen för att stärka försörjningskvoten och därmed pensionssystemets hållbarhet.

Motionären har alldeles rätt i att transparensen kring pensionssystemet kunde stärkas ytterligare. Det är viktigt att medborgarna har förtroende för systemet och förstår hur olika reformer påverkar dem. Avgörande är också att systemet upplevs som rättvist av dem som i dag arbetar och av dem som är på väg in i arbetslivet – att det inte uppfattas som ett system som främst gynnar äldre generationer.

När det gäller förslag om att knyta pensionsavgifter tydligare till individen är vi mer kritiska till detta. Pensionssystemets grund bygger på solidaritet och riskdelning mellan individer och generationer. En ökad individualisering riskerar att försvaga dessa grundprinciper och leda till större ojämlikhet samt ökad osäkerhet i systemet.

Regeringen Orpo reformerar pensionssystemet genom RP 20/2026, vilken riksdagen behandlar som bäst. Reformen ökar bl.a. möjligheten att ta större placeringsrisk, särskilt aktierisk, i alla placeringsklasser, samt fonderingen av ålderspensioner. En indexbegärnsning införs från och med år 2030. Målet är att stärka pensionssystemets hållbarhet genom att möjliggöra bättre avkastning och samtidigt säkerställa god kontroll av finanserna.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att stärka transparensen i pensionssystemet och utveckla bedömningar av hur pensionsreformer påverkar olika generationer
- att värna om och utveckla ett pensionssystem

som bygger på solidaritet mellan generationer, tryggar långsiktig hållbarhet och upplevs som rättvist av både nuvarande och framtida generationer.

Motion 10 – En statsstyrd låne- och investeringsfond

Vårt land belastas fortfarande av ekonomiska problem. I detta läge har företagen svårt att hitta finansiering, medan medborgarna har rekordmycket pengar liggande på sina konton. Samtidigt är bankerna ovilliga att ge lån åt företagen. Företagen får inte finansiering medan folket sparar utan avkastning för att man är rädd för risktagning.

Vi har börjat fundera på att man kunde underlätta läget för företagen genom att inrätta en frivillig och statsstyrd och statsgaranterad fond för privatpersoner att investera i. Tanken är att man skulle inrätta fonden under till exempel Business Finland eller Tekes. Folket kunde placera sina pengar och företag kunde låna från fonden, i princip en räntefond baserad på företagslån.

En del av idén är att alla företag som lånar skulle presenteras och folket kunde välja om man vill investera bara i räntefonden eller till och med direkt i företagen. Med statligt styre och övervakning blir riskerna små, och gömda och riskabla klausuler som många privata aktörer sätter med i avtalet för både aktionärer och gäldenärer skulle elimineras. Steget att placera i startups och små företag skulle bli mindre och folket skulle få direkt insikt i vad företagen gör och var de investerar sina pengar.

Folkets pengar skulle komma i användning och företagen skulle få finansiering medan risken minskar både för staten och investerare.

En statsstyrd fond från vilken företagen kunde få lån och i vilken våra medborgare kan göra investeringar skulle betjäna företagen samtidigt som våra medborgare får avkastning på sina besparingar.

Beslutsförslag

Vi yrkar på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för

- att en statsstyrd låne- och investeringsfond skapas i vilken privatpersoner kan investera och från vilken företag kan ansöka om lån.

Motionär

Björn Fant, Helsingfors

Thomas Selenius, Helsingfors

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP vill tacka motionären för ett fräscht inlägg med ny-tänk och nya idéer. Diskussionen om hur vi kan stärka företagens finansieringsmöjligheter och samtidigt bättre ta tillvara sparmedel i samhället är både viktig och aktuell.

SFP delar uppfattningen att tillgången till finansiering är avgörande för företagens tillväxt och för ekonomins

utveckling. Samtidigt är det viktigt att värna om en fungerande finansmarknad där ansvarsfördelningen mellan offentlig och privat sektor är tydlig. I Finland finns redan statliga finansieringsinstrument, såsom Finnvera och Tesi (Suomen Teollisuussijoitus Oy), som har till uppgift att komplettera marknaden och underlätta företagets tillgång till finansiering. Dessa fungerar inom tydliga ramar och professionella strukturer och spelar en viktig roll särskilt för små och medelstora företag samt i tillväxtskeden.

SFP anser att statens roll i första hand är att skapa goda och stabila ramvillkor för företagande samt att komplettera marknaden där det finns tydliga brister. Däremot anser SFP inte att det är ändamålsenligt att staten i större utsträckning tar på sig rollen som finansiär eller fungerar som bank genom att förvalta privata investeringar i denna form.

Trots att vi inte delar motionärens slutsats vill vi tacka för en kreativ och annorlunda idé som bidrar till en viktig diskussion om hur vi stärker företagets finansiering.

Beslutsförslag

Föranleder inga åtgärder.

Motion 11 – Förbättra de små butikernas ställning i Finland

De små företagens och stenfotsbutikernas ställning försämras hela tiden då nya stora köpcentra uppstår runt landet och de utländska nätbutikerna tar stora marknadsandelar. Många utländska nätbutiker säljer produkter som inte uppfyller europeiska krav och är miljöovänliga. Vill vi se och godkänna att denna ”amerikanisering” fortsätter. Vår strävan bör vara den europeiska modellen med livskraftiga centrum.

Vill vi trygga livskraften i både centrum och stadsdelar, i småstäder och på landsbygden måste vi stöda företagen så att de klarar sig i kampen. Att stärka stenfotsbutiker på nationell nivå innebär att staten erkänner dem som en del av försörjningsberedskapen, den lokala ekonomin och den sociala gemenskapen. Vi vill inte att centrumområdena töms på butiker och alla tvingas till dom stora bilmarketen. Olika program för livskraftiga centrum måste planeras och stöd för inhemskt företagande och sysselsättning en fås. Närservice framför allt.

En förhöjning av småföretagens momsfria skattegräns är ett verktyg som säkert fungerar men åtgärder för att minska de stora kedjornas duopolistiska ställning bör också göras. Deras makt i handelskedjan är alltför stor och tenderar att växa och köra de små företagen i trångmål.

Beslutsförslag

- SFP bör vidtaga åtgärder för att höja småföretagens momsfrihetsgräns
- SFP bör utveckla ett program för hur stenföretagen stöds och centrumområdena blir livskraftiga
- SFP bör arbeta för att minska de stora kedjornas (Kesko och S-gruppen) makt och dominans samt strä-

van att hela tiden förstora sitt utbud inom specialbutikernas (Alko, apotek, sport, kläder osv.) revir.

Motionär

Martin Heinrichs, vice ordförande, SFP i Esboviken
Anne Ahlefeldt, ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionärerna lyfter en viktig och aktuell fråga om småföretagens och stenfotsbutikernas ställning i Finland. Den ökande konkurrensen från stora handelskedjor och internationella nätbutiker påverkar i hög grad den lokala servicen, stadskärnornas livskraft samt mångfalden i näringslivet. SFP vill satsa på åtgärder som stärker företagande och ägande samt höjer sysselsättningen för att möjliggöra den tillväxt som behövs i vårt land. Små och medelstora företag spelar en viktig roll för sysselsättning och innovation. Livskraftiga centrum, fungerande närservice och ett starkt lokalt företagande är centrala för ett välfungerande samhälle både i städer och på landsbygden. Ett problem är också den starka duopolin inom dagligvaruhandeln där K- och S-kedjorna tillsammans har en marknadsandel på över 80 procent.

På partidagen 2025 avslog partidagen en motion Motion 37 - Höjning av gränsen för mervärdesskattskyldighet, med förslaget att höja mervärdesskattskyldigheten till 30 000 euro. Då konstaterades det att den nya nivån på 20 000 euro, en höjning från 15 000 euro, var en bra nivå. Sedan dess har Svenska riksdagsgruppen lanserat ett åtgärdsprogram för ökad tillväxt och sysselsättning (2025). Programmet lyfter särskilt behovet av åtgärder som underlättar företagande och stärker sysselsättningen. Som en konkret åtgärd föreslås att gränsen för moms skyldighet höjs till 30 000 euro för att underlätta mindre företags verksamhet.

Regeringen har nu även föreslagit ändringar i livsmedelsmarknadslagen för att stärka producenternas och livsmedelsindustrins ställning. Bland annat införs ett förbud mot butikskedjornas favorisering av sina egna varumärken, så som Pirkka och Coop. Samtidigt får producenter och livsmedelsföretag bättre skydd mot oskäliga krav, som att lämna ut känslig affärsinformation eller acceptera orimliga avtalsvillkor.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att ta fram konkreta åtgärder för att stärka producenternas och de mindre företagens ställning.

Motion 12 – Stärk tryggheten och civilsamhället – avstå från nedskärningar i bidrag och grundläggande social trygghet & Motion 13 – Trygghet med tillit – en mänsklig grundtrygghet framom byråkrati

Gemensamt svar på 12 – Stärk tryggheten och civilsamhället – avstå från nedskärningar i bidrag och grundläggande social trygghet & 13 – Trygghet med tillit – en mänsklig grundtrygghet framom byråkrati

Stärk tryggheten och civilsamhället – avstå från nedskärningar i bidrag och grundläggande social trygghet

Finland har blivit ett framgångsland i fattigdomsbekämpning genom att bygga ett samhälle där människor har både resurser och möjligheter att själva förbättra sin situation. Professor emeritus i socialpolitik Jorma Sipilä framhåller (i Kanava 2/2026) att den mest effektiva fattigdomspolitik är den där människor kan agera självständigt och som fullvärdiga medlemmar i samhället – inte en modell som enbart bygger på behovsprövad bidragsgivning.

Den senaste politiska utvecklingen har dock gått i motsatt riktning. Stora nedskärningar i socialskyddet har lett till ökande fattigdom, särskilt bland barnfamiljer, arbetslösa och andra utsatta grupper, vilket rapporteras både av THL och Social- och hälsovårdsministeriet. Också forskning från INVEST, ett forskningsflaggskepp finansierat av Finlands Akademi, visar bland annat att reformerna av utkomststödet riskerar ytterligare fördjupa fattigdomen, särskilt bland dem som redan lever nära marginalen (INVEST Working Papers 127/2025).

Civilsamhällets roll – och riskerna med nedskärningar

Finlands välfärdsmodell har aldrig varit en renodlad statlig angelägenhet. Tvärtom har tredje sektorn – föreningar, sociala organisationer, frivilligkrafter och lokala gemenskaper – varit en avgörande aktör i att förebygga utsatthet, bygga mötesplatser och erbjuda stöd där offentlig sektor inte räcker till. Tredje sektorn upprätthåller den sociala sammanhållningen.

När socialskyddet försvagas och behovsprövningen skärps blir civilsamhällets roll ännu viktigare. Mycket tyder på att efterfrågan på deras insatser redan ökat i takt med nedskärningarna. Samtidigt står tredje sektorn själv inför risker för minskade bidrag och projektfinansiering. Detta underminerar just de verksamheter som fungerar som trygghetsnät och kompletterande stöd.

I ljuset av den forskning som visar att socialskyddsnedskärningar ökar fattigdomen, är det särskilt oroande att civilsamhällets finansiering på samma gång hotas. Om både statens grundtrygghet och civilsamhällets verksamheter försvagas samtidigt riskerar utsattheten att öka kraftigt – och den sociala väven att bli tunnare.

Att värna civilsamhället är därmed en investering i medborgarnas delaktighet, i social sammanhållning och i förebyggande arbete. Nedskärningar i tredje sektorn slår i förlängningen hårt mot de grupper som redan påverkas negativt av förändringarna i socialskyddet.

Motivering

SFP:s värdegrund utgår från människovärde, jämlikhet och inkluderande gemenskaper. För att dessa värden ska förverkligas krävs både en tillräcklig och förutsägbar grundtrygghet och ett livskraftigt civilsamhälle som kan fungera som komplement, innovationsmotor och gemenskapsbyggare.

En politik som samtidigt minskar grundtryggheten, ökar behovsprövningen och skär ned på civilsamhällets resurser strider mot centrala liberala principer om delaktighet, tillit och samhällsgemenskap. Det är därför nödvändigt att SFP tydligt tar ställning för att både socialskyddet och den tredje sektorns förutsättningar ska stärkas – inte försvagas.

Vi framför att Svenska folkpartiets partidag beslutar att SFP ska arbeta för:

- att motsätta sig ytterligare nedskärningar i grundläggande sociala förmåner, såsom arbetslöshetsersättning, bostadsbidrag och grundläggande utkomststöd.
- att inga reformer får förvärra barnfattigdomen, utan aktivt ska bidra till dess minskning.
- att den tredje sektorns verksamhet tryggas, vilket innebär att statliga och offentliga bidrag till civilsamhället inte skärs ned utan säkras på en nivå som möjliggör långsiktig och stabil verksamhet.
- att stödja civilsamhällets roll som komplement till den offentliga välfärden, särskilt i arbetet mot ensamhet, marginalisering och psykisk ohälsa.
- att lyfta fram och stöda tredje sektorn som en viktig välfärdsaktör som bidrar till mental hälsa, förebyggande arbete och social gemenskap — särskilt i tider av ekonomisk utsatthet.
- att SFP aktivt ska arbeta för att socialpolitiska reformer baseras på aktuell och oberoende forskning.

Motionär

Marina Bergman-Pyykkönen, Gunilla Plutén, Petteri Kaleva, Pia Tyyskä och Nikolai Ylirotu / SFP i Tavastland

Trygghet med tillit – en mänsklig grundtrygghet framom byråkrati

Finland har en lång tradition av att bygga ett samhälle där alla har möjlighet att leva ett värdigt liv och förbättra sin egen situation. Forskning visar tydligt att de mest framgångsrika perioderna i Finlands fattigdomsbekämpning har präglats av universella lösningar, rimliga grundförmåner och stödformer som stärker människors egenmakt. Detta perspektiv lyfts fram av professor emeritus i socialpolitik Jorma Sipilä (Kanava 2/2026), som understryker att den bästa fattigdomspolitik är den där människor ges möjlighet att själva förbättra sin ställning som fullvärdiga samhällsmedlemmar.

Under de senaste åren har den nationella politiken förändrats i en riktning som systematiskt försvagar låginkomsttagares och utsatta gruppers ekonomiska trygghet. Flera oberoende forskningsinstitut, såsom THL tillsammans med Åbo universitet, har påpekat att de nuvarande och planerade nedskärningarna skapar ökande fattigdom, större ojämlikhet och växande press på kommunernas socialtjänster. När utkomststödet minskar, vänder sig

människorna i sin nöd till välfärdsområdenas sociala arbete, som belastas ytterligare.

Aktuella forskningsresultat och statistik

- THL konstaterar att de pågående och planerade nedskärningarna i socialskyddet ökar ojämlikheten och drabbar särskilt dem som saknar reella möjligheter att öka sina arbetsinkomster. Nedskärningarna slår hårdast mot de två lägsta inkomstdecilernas hushåll.
- Social- och hälsovårdsministeriets analyser visar att nedskärningarna 2024–2025 ökar antalet personer under fattigdomsgränsen med över 100 000, varav 31 000 är barn. Barnfattigdomen beräknas stiga tre procentenheter. (Social- och hälsovårdsministeriet, 2025)
- INVEST-flaggskeppsprojektets forskning bekräftar att inkomsteffekterna blir större än tidigare beräknat: 110 000 fler personer riskerar hamna i låginkomstläge, och de planerade förändringarna i utkomststödet från 2026 riskerar att ytterligare fördjupa fattigdomen. (INVEST Working papers 127/2025)
- Färsstatistik (Statistikcentralen, 5.3.2026) visar att mer än var tredje ung vuxen (18–29 år) befinner sig i risk för fattigdom eller marginalisering. Totalt befinner sig ca 958 000 personer, dvs. 17,3 % av befolkningen, i riskzonen och antalet har fortsatt öka.

Sammantaget är slutsatsen entydig: nedskärningar och ökad behovsprövning driver fler hushåll i ekonomisk osäkerhet, försvagar möjligheterna till framtidsplanering och ökar beroendet av den mest byråkratiska och stigmatiserande formen av stöd – utkomststödet.

Detta står i skarp kontrast till den historiska modell som gjorde Finland till ett föregångsland: ett sammanhållet välfärdssystem där människor kunde förbättra sina liv genom stabila och förutsägbara trygghetssystem.

Motivering

SFP har som värdemässig grund att stå upp för människovärde, jämlikhet och delaktighet. Att försvara en social trygghet som ger människor möjlighet att leva självständigt, ta del i samhällslivet och skapa sina egna lösningar ligger helt i linje med denna värdegrund.

En politik som skär ned i grundtryggheten och ökar behovsprövningen riskerar att öka barnfattigdomen dramatiskt, fördjupa marginalisering och utsatthet, att öka FPAs och välfärdsområdenas administrativa börda genom fler ansökningar till både grundläggande utkomststöd och till förebyggande och kompletterande utkomststöd, att minska människors tillit till samhällsinstitutionerna samt att skapa långsiktiga kostnader i form av ökad ohälsa och fler sociala problem.

I stället bör Finland och SFP återgå till en modell som utgår från universella rättigheter, tillräcklig grundtrygghet och stödformer som stärker människors egen förmåga – precis som professor Sipilä framhåller i sin analys av Finlands framgångar inom fattigdomsbekämpningen.

Vi framför att Svenska folkpartiets partidag beslutar att SFP ska arbeta för:

- att motsätta sig ytterligare nedskärningar i grundläggande socialförmåner såsom arbetslöshetsersättning, bostadsbidrag och grundläggande utkomststöd.
- att minska behovsprövningen inom socialskyddet, när detta är möjligt, till förmån för mer universella och förutsägbara modeller som stärker människors egenmakt.
- att garantera att inga reformer får förvärpa barnfattigdomen, utan i stället aktivt minska den.
- att säkerställa att socialskyddet följer kostnadsutvecklingen, till exempel genom att återställa indexjusteringarna.
- att främja en socialpolitik som bygger på tillit, värdighet och delaktighet i stället för kontroll och sanktioner.
- att SFP aktivt driver på att socialskyddets utveckling ska basera sig på oberoende forskning samt på internationella människorättsnormer.

Motionär

Marina Bergman-Pyykkönen, Gunilla Plutén, Petteri Kaleva, Pia Tyyskä och Nikolai Yliroto / SFP i Tavastland

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Gemensamt svar på 12 – Stärk tryggheten och civilsamhället – avstå från nedskärningar i bidrag och grundläggande social trygghet & 13 – Trygghet med tillit – en mänsklig grundtrygghet framom byråkrati

SFP delar motionärens syn på att ett starkt välfärdssamhälle förutsätter både en tillräcklig social trygghet och ett livskraftigt civilsamhälle.

Vi har i SFP:s partiprogram slagit fast att vi vill bygga ett starkt och inkluderande välfärdssamhälle där alla får det stöd de behöver, och att god vård och välfärd skapas genom samspel mellan den offentliga sektorn, privata aktörer och en tredje sektor med tillräcklig finansiering. Partiet har också i flera sammanhang betonat att tredje sektorns verksamhetsförutsättningar måste tryggas, eftersom föreningar, stiftelser och frivilligverksamhet utgör ett ovärderligt komplement i det förebyggande arbetet, i kampen mot ensamhet och marginalisering samt i främjandet av psykisk hälsa och social gemenskap.

SFP betonar vikten av ett socialskydd som är tillräckligt och förutsägbart samt stöder människors möjligheter att leva självständigt. Konsekvenser av socialskyddsreformer måste bedömas noggrant, särskilt för barnfamiljer, arbetslösa och andra grupper i utsatt ställning. För partiet är det viktigt att nivån på den sociala tryggheten hålls mänsklig och att reformer inte leder till ökad marginalisering eller fördjupad barnfattigdom. Vår långsiktiga lösning på dagens splittrade socialskydd med sina många olika stödformer och nivåer är ett enklare system, så som negativ inkomstbeskattning.

När samhället står inför svåra prioriteringar behövs långsiktighet, och ansvarsfulla ekonomiska beslut. SFP anser att det är viktigt att utforska nya komplement för att finansiera den tredje sektorn, exempelvis föreslår vi

att donationer till ideella organisationer inom social- och hälsovårdssektorn ska berättiga till donationsavdrag i beskattningen.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att socialpolitiska reformer inte ska försvaga grundtryggheten för människor i utsatt ställning eller bidra till ökad barnfattigdom
- att den tredje sektorns verksamhet tryggas för en långsiktig och stabil verksamhet
- att stödja civilsamhällets roll som komplement till den offentliga välfärden
- att lyfta fram och stödja tredje sektorn som en viktig välfärdsaktör som bidrar till mental hälsa, förebyggande arbete och social gemenskap — särskilt i tider av ekonomisk utsatthet
- att socialpolitiska reformer baseras på aktuell och oberoende forskning
- att beakta kostnadsutvecklingen vid utformningen av socialskyddet.

BEREDNINGsutskott 2

Motion 14 – Stärk informationen om högskolestudier på svenska för ungdomar på språköar

I många delar av landet, särskilt på språköar och i deras närregioner, saknas det svenskspråkiga utbildningsalternativ på andra stadiet. Detta leder till att svenskspråkiga ungdomar ofta fortsätter sin utbildning på finska efter grundskolan. I dessa miljöer riskerar de att gå miste om viktig information om möjligheter till högskolestudier på svenska, vilket i sin tur påverkar deras möjligheter att planera sin framtid på sitt modersmål.

Svenska folkpartiet har som mål att trygga och stärka den svenska servicen i hela landet. Det är därför av största vikt att ungdomar med svenska som modersmål får likvärdig tillgång till information om studievägar på svenska – oavsett vilket språk de studerar på under andra stadiets. Genom att säkerställa att svenskspråkiga ungdomar får tillgång till information om högskolestudier på sitt modersmål även om de studerar på finska på andra stadiet, stärker vi deras möjligheter att göra informerade val och främjar en levande tvåspråkighet i hela landet. Det är också viktigt att lyfta fram att informationen inte enbart gagnar svenskspråkiga elever. Även finskspråkiga ungdomar kan vara intresserade av att studera på svenska – till exempel för att bredda sina språkkunskaper, öka sina framtida arbetsmöjligheter eller för att de har en personlig koppling till det svenska språket. I dag kan detta alternativ förbli osynligt för dem, eftersom informationen om svenskspråkiga utbildningar ofta saknas i finskspråkiga skolmiljöer. Genom att synliggöra dessa möjligheter stärker vi den nationella tvåspråkigheten och ökar valfriheten för alla unga.

Beslutsförslag

Med anledning av detta föreslår undertecknade att Svenska folkpartiet arbetar för att:

- utbildningsanordnare på andra stadiet i finskspråkiga områden med svenskspråkiga elever åläggs att erbjuda information om högskolestudier på svenska.
- Utbildningsstyrelsen och Undervisnings- och kulturministeriet utvecklar riktlinjer för hur information om svenskspråkiga studiemöjligheter ska integreras i studiehandledningen på finskspråkiga skolor.
- universitet och yrkeshögskolor med svenskspråkiga utbildningar ges i uppdrag att aktivt informera om sina utbildningar också i finskspråkiga skolor där det finns svenskspråkiga elever.
- digitala informationsplattformar och studievägledningstjänster utvecklas så att de systematiskt erbjuder information på båda nationalspråken, oavsett skolans undervisningsspråk.
- SFPs riksdagsledamöter, förtroendevalda i kommuner och representanter i Utbildningsstyrelsen lyfter frågan om jämlik tillgång till studieinformation på svenska som en prioriterad språkpolitisk fråga.

Motionär

Marina Bergman-Pyykkönen, Petteri Kaleva, Gunilla Plutén, Pia Tyyskä, Nikolai Ylirotu för Svenska folkpartiet i Tavastland

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig fråga om tillgången till information om högskolestudier på svenska för unga på språkköar och i finskspråkiga skolmiljöer. SFP arbetar för att de språkliga rättigheterna ska förverkligas i hela landet och att alla ska ha möjlighet att studera, arbeta och leva på ett likvärdigt vis på båda nationalspråken. Tillgången till information om utbildningsmöjligheter är en central del av detta.

SFP vill stärka nationalspråken och säkerställa att utbildningsvägar på svenska är synliga och tillgängliga i hela landet. Det är därför viktigt att information om svenskspråkiga studiemöjligheter når också elever som studerar i finskspråkiga skolor.

Studiehandledningen spelar en central roll när unga ska fatta beslut om sin framtid. Därför är det viktigt att det finns tillräckliga verktyg och stöd för att kunna ge eleverna en bred bild av olika studievägar, inklusive möjligheter till högskolestudier på svenska. Även högskolor och nationella informationsplattformar har en viktig roll i att synliggöra dessa möjligheter för unga i hela landet. Ett exempel på utvecklingen av informationsplattformar är ”Kompetensstigen” som kommit till under ledningen av minister Anders Adlercreutz. Kompetensstigen, Studieinfo, Jobbmarknaden och Opin.fi bildar tillsammans en tjänstehelhet som stöder lärande, karriärplanering och jobbsökning i olika livssituationer. Varje tjänst spelar sin egen roll, men tillsammans erbjuder de en tydlig stig för utvecklingen av din kompetens och din karriär.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att säkerställa att unga i hela landet får information om möjligheter till högskolestudier på svenska och att svenskspråkiga studievägar synliggörs bättre inom studiehandledningen på andra stadiet
- att utveckla informations- och vägledningstjänster så att studiemöjligheter på svenska tydligt presenteras på båda nationalspråken
- att universitet och yrkeshögskolor med svenskspråkiga utbildningar uppmanas att aktivt informera om sina utbildningar också i finskspråkiga skolor där det finns svenskspråkiga elever
- att fortsätta lyfta jämlik tillgång till studieinformation på svenska som en viktig språkpolitisk fråga.

Motion 15 – Sänk bokmomsen, öka läslusten

Läsning är för sinnet vad träning är för kroppen, ett citat av Joseph Addison för ungefär 300 år sedan, innan vetenskap och forskning kunde backa upp hans påstående. Läsning inspirerar, sätter fantasin igång, ökar ordförråd, förbättrar skrivfärdighet, läsning ger kunskap och mycket mer för alla åldrar. I Finland är bokmomsen på böcker 13,5%, Danmark och Norge 0%, Sverige 6% och i Storbritannien 0%. I Finland betalar vi för en bok mycket mer än i de andra länderna. När en bok är dyr får det konsekvenser det minskar läsandet, läslusten och lärarkompetensen som är Finlands nyckel till bildning och innovation.

Beslutsförslag

Med hänvisning till texten yrkar undertecknad på att SFP genom sina representanter i riksdagen och i regeringen arbetar för:

- att bokmomsen på böcker slopas eller sänks från 13,5% till 6% som i Sverige.

Motionär

Gunilla Karlsson Weckman, SFP i Helsingfors

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Läsning spelar en central roll för bildning, språkutveckling och kunskap och är en viktig del av ett levande kulturliv. Barns läsförmåga i Finland har försvagats under de senaste åren och unga läser i dag mindre än tidigare, vilket bland annat syns i de senaste PISA-undersökningarna där resultaten i läsförståelse har sjunkit. För att stärka läsintrycket behövs insatser på flera nivåer, bland annat genom att främja läsning i skolor, stödja bibliotekens verksamhet och uppmantra till ett aktivt läsande. Att stärka de grundläggande färdigheterna, läsning, skrivning och räkning, har varit i fokus under den här regeringsperioden och ska även vara i fokus under kommande regeringsperioder.

Momssatsen på böcker i Finland höjdes från 10 procent till 14 procent år 2025 som en del av regeringens skatteåtgärder för att stärka statens ekonomi. Från och med början av 2026 sänktes den reducerade momssatsen till 13,5 procent. Tidningar och tidskrifter behöll däremot momssatsen på 10 procent.

När priset på böcker sjunker blir de mer tillgängliga, samtidigt som en lägre moms stärker bokbranschen och förbättrar förutsättningarna för författare och förlag. Samtidigt bidrar böcker till språk, utbildning och kunskap i samhället och kan därför motivera en lägre skattesats. SFP vill se en sänkning av momsen på böcker för att stärka läsandet i hela landet.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att momsen på böcker sänks tillbaka till 10 procent och på längre sikt slopas.

Motion 16 – Finland behöver ett jämställdhetscenter

På grund av regeringens nedskärningar stängde THL år 2024 sitt Jämställdhetscenter vars uppgift var att samla in, producera och sprida forsknings- och faktabaserad information om jämställdhet och jämlikhet i Finland.

Centret tillhandahöll statistik, rapporter, analyser, föreläsningar och utbildningar om jämställdhet. Genom egenproducerat material, liksom genom att samla material från andra aktörer, stödde centret myndigheter, organisationer, projektledare och arbetsplatser i jämställdhetsplanering, könsmedveten kommunikation och bedömning av könseffekter. Bland annat utarbetades år 2020 checklistan ”Sukupuolten tasa-arvon tarkistuslista puolueille”,

ett praktiskt verktyg för att granska politiska partiers jämställdhetsarbete inför val.

THL:s jämställdhetscenter producerade också analyser om könsrelaterade skillnader inom bland annat hälsa, social välfärd och arbetsliv, med målet att identifiera strukturella hinder och stödja utvecklingen av evidensbaserade åtgärder. Centret ansvarade dessutom för den årliga nationella konferensen Jämställdhetsdagarna (Tasa-arvopäivät).

Finland är i dag det enda nordiska landet utan ett nationellt jämställdhetsinformationscenter. Även om THL fortsatt producerar visst jämställdhetsmaterial och Social- och hälsovårdsministeriet tillsammans med Delegationen för jämställdhetsärenden (TANE) numera arrangerar Jämställdhetsdagarna, kan dessa aktiviteter inte ersätta behovet av en permanent, forskningsbaserad och oberoende nationell aktör.

Kvinnorganisationernas Centralförbund har beskrivit stängningen av centret som ett betydande steg bakåt för jämställdhetsarbetet i Finland. Utan ett starkt nationellt kunskapscenter riskerar vi att sakna samlad information, analyser och statistik som kan synliggöra ojämställdhet och vägleda politiska beslutsprocesser. Bristen på tydlig, kontinuerlig och oberoende kunskapsproduktion försvarar både debatten och möjligheten att utveckla effektiva politiska åtgärder.

För att stärka Finlands jämställdhetsarbete bör Jämställdhetsdagarna tryggas som en årligt återkommande nationell konferens med tillräckliga resurser. Dessutom bör Jämställdhetsbarometern publiceras årligen eller åtminstone vartannat år, och inför varje val bör det göras en systematisk analys av hur politiska partier främjar jämställdhet. Finland behöver ett jämställdhetscenter!

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för:

Beslutsförslag

- att ett nationellt jämställdhetscenter återinrättas i Finland, med uppdraget att samla in, producera och sprida forskningsbaserad och faktabaserad information om jämställdhet och jämlikhet, samt med tillräckliga resurser för långsiktig och oberoende kunskapsproduktion.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet
Pia Sundell, ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP arbetar för ett Finland där jämställdhet är en självklarhet. Ett långsiktigt jämställdhetsarbete kräver tillgång till tillförlitlig forskning, statistik och analys och utgör en viktig grund för att kunna utveckla jämställdhetspolitiken. SFP vill att jämställdhet ska vara närvarande i varje beslut, oberoende om det är fråga om beslut som rör ekonomin, vården, klimatpolitiken eller något annat område.

Motionen lyfter fram vikten av att säkerställa en kontinuerlig produktion och spridning av kunskap om jämställdhet i Finland. Tillgång till aktuell information gör det möjligt att bättre förstå hur jämställdheten utvecklas inom olika samhällsområden och att synliggöra kvarstående utmaningar. Detta är även viktigt för att stöda myndigheter, organisationer och arbetsplatser i deras arbete med att främja jämställdhet.

Genom ett nationellt jämställdhetscenter kan Finland säkerställa kontinuerlig och oberoende kunskapsproduktion och på så vis stärka förutsättningarna för ett systematiskt och kunskapsbaserat jämställdhetsarbete.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att ett nationellt jämställdhetscenter, eller motsvarande, återinrättas i Finland, för att samla, producera och sprida forskningsbaserad information om jämställdhet och jämlikhet, samt med tillräckliga resurser för långsiktig och oberoende kunskapsproduktion.

Motion 17 – Kriminalisera oskuldskontroller

Oskuldskontroller och oskuldsintyg förekommer ofta i en hederskontext och används för att kontrollera flickors och kvinnors sexualitet och livsval. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Världshälsoorganisationen (WHO), UN Women och Human Rights Watch har slagit fast att oskuldskontroller kränker mänskliga rättigheter och kan utgöra sexuellt våld, könsbaserad diskriminering och grova intrång i den utsattas värdighet samt fysiska och psykiska integritet – i vissa fall på en nivå som kan bedömas som grym, omänsklig eller förnedrande behandling. När kontroller riktas mot barn kränks också barns rättigheter, inklusive rätten till skydd och icke-diskriminering. Därför har dessa aktörer uppmanat stater att stoppa och avskaffa oskuldskontroller.

Oskuldskontroller innebär att någon undersöker en flickas eller kvinnas könsorgan i syfte att bedöma om hon haft vaginalt samlag. Praktiken saknar vetenskaplig och medicinsk grund – det finns ingen undersökning som kan bevisa om någon haft vaginalt samlag, och slidkransens utseende är ingen tillförlitlig indikator.

Flera länder har redan agerat. I Storbritannien är både "virginity testing" och "virginity repair"/hymenoplastik förbjudna och straffbelagda. Sverige har från och med den 1 december 2025 kriminaliserat oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp. Oskuldsingrepp får inte utföras, inte ens om kvinnan samtycker, och den som utför ett oskuldsingrepp kan dömas till fängelse i högst ett år. Muntliga och skriftliga intyganden av sexuell oskuld (oskuldsintyg) kan leda till böter eller fängelse i högst sex månader.

I Finland finns i dagsläget ingen uttrycklig kriminalisering av oskuldskontroller eller oskuldsintyg. En granskning från Yle (MOT 2024) har dessutom visat att privata kli-

niker i Finland erbjuder både oskuldskontroller och så kallade oskuldsoperationer (hymenoplastik), och att vissa uppgett att de kan utföra ingrepp även på minderåriga. Detta understryker att dagens regelverk inte ger ett tillräckligt tydligt skydd, särskilt inte för barn och unga som lever i en hederskontext.

Ett centralt problem är att dessa handlingar ofta sker under stark social kontroll. Även om den utsatta själv uppgår att hon går med på en kontroll, ett intyg eller ett ingrepp kan samtycket i praktiken vara påverkat av påtryckningar, hot, rädsla och beroendeställning. Eftersom oskuldskontroller saknar medicinsk grund och dessutom används som verktyg för förtryck, behöver lagstiftningen tydligt markera att sådana ingrepp och intyg inte kan legitimeras genom hänvisning till samtycke.

I Finland behövs nu ett tydligt och heltäckande förbud som markerar nolltolerans mot denna form av hedersrelaterat våld och förtryck, stärker flickors och kvinnors rätt till kroppslig integritet och förebygger att felaktiga föreställningar om kvinnlig anatomi normaliseras. Samtidigt krävs nationella riktlinjer, utbildning och lågtröskelstöd, så att utsatta får hjälp och skydd, och så att arbetet utformas på ett sätt som motverkar stigmatisering och stärker förtroendet för vården och myndigheterna. Lagstiftningen bör också beakta risken för att flickor och kvinnor förs utomlands för att utsättas för oskuldskontroller eller oskuldsingrepp, och säkerställa att även sådana upplägg kan omfattas av straffansvar.

Beslutsförslag

Svenska Kvinnoförbundet yrkar därför på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för:

- att oskuldskontroller kriminaliseras i Finland.
- att intygande av sexuell oskuld (oskuldsintyg), både muntligt och skriftligt, kriminaliseras.
- att oskuldsingrepp kriminaliseras.
- att nationella riktlinjer och utbildning säkerställs i vårdkedjan (inklusive skol- och studerandehälsovården) om oskuldskontroller och hedersrelaterat våld och förtryck.
- att utsatta garanteras information och stöd, inklusive lättillgänglig information på flera språk samt möjlighet till kontakt med stödorganisationer och yrkespersoner med relevant kompetens.
- att tydliga rutiner finns när den utsatta är minderårig, så att barnets skydd och rättigheter tillgodoses och anmälningsskyldigheter följs.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet
Pia Sundell, ordförande
Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar motionärens syn om att oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp inte ska få förekomma.

SFP anser att lagstiftningen tydligt ska skydda den personliga integriteten och motverka sådan praxis. När det

finns påtryckningar, hot, beroendeställning eller social kontroll är det också viktigt att lagstiftningen och myndigheternas arbete utgår från den utsattas faktiska skyddsbehov, inte enbart från ett formellt samtycke.

Det är också motiverat att följa utvecklingen i våra grannländer. SFP anser därför att Finland behöver ett tydligt regelverk och fungerande praxis som stärker skyddet för utsatta flickor och kvinnor.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp kriminaliseras i Finland
- att nationella riktlinjer och utbildning om oskuldskontroller och hedersrelaterat våld och förtryck säkerställs i vårdkedjan (inklusive skol- och studerandehälsovården)
- lättillgänglig information och stöd för personer som blivit utsatta för oskuldskontroller eller -ingrepp
- att tydliga rutiner finns när den utsatta är minderårig, så att barnets skydd och rättigheter tillgodoses och anmälningsskyldigheter efterlevs.

Motion 18 – Trygga resurser för jämställdhet och SRHR i utrikes- och utvecklingspolitiken

Finland har länge varit en internationellt respekterad röst för jämställdhet och sexual- och reproduktiva rättigheter (SRHR). Dessa rättigheter är grundläggande mänskliga rättigheter och en förutsättning för hållbar utveckling, utbildning, ekonomisk självständighet och fred. När flickor och kvinnor får bestämma över sina kroppar och sina liv stärks hela samhällen.

Samtidigt ser vi en tydlig global tillbakagång. Motståndet mot jämställdhet och SRHR ökar i internationella förhandlingar, finansieringen minskar i flera länder och civilsamhällets handlingsutrymme krymper. I detta läge är det avgörande att Finland inte drar sig tillbaka utan tvärtom stärker sitt ledarskap.

Plan Internationals färsk rapport om SRHR visar att politiska åtaganden måste följas av konkreta resurser. Utan tillräcklig och långsiktig finansiering riskerar jämställdhets- och SRHR-arbetet att urholkas, trots att det lyfts fram som en prioritet i strategier och program. En värdebaserad utrikes- och utvecklingspolitik kräver att prioriteringarna syns i budgeten.

Svenska folkpartiet har en stark tradition av att försvara mänskliga rättigheter, jämställdhet och internationellt ansvarstagande. För att Finland ska fortsätta vara en trovärdig och konsekvent aktör måste jämställdhets- och SRHR-arbetet ges stabila och tillräckliga resurser inom utrikes- och utvecklingspolitiken.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att SFP ska arbeta för:

- att det finns tillräckliga och långsiktiga resurser för jämställdhets- och SRHR-arbete inom utrikes- och utvecklingspolitiken

- att trygga finansiering för civilsamhällesorganisationer som arbetar med SRHR i partnerländer
- att en tydlig och konsekvent prioritering av SRHR i Finlands internationella arbete

Motionär

Anna Jungner-Nordgren
Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP understryker att jämställdhet och sexual- och reproduktiva rättigheter (SRHR) är grundläggande mänskliga rättigheter och centrala för hållbar utveckling, utbildning och fred. Finland har länge varit en internationellt respekterad aktör i dessa frågor, och partiet anser att det är viktigt att fortsätta stärka det nordiska och globala samarbetet för att försvara kvinnors och flickors rättigheter. Även det nuvarande regeringsprogrammet slår fast att “[e]n av prioriteringarna i regeringens utvecklingspolitik är att stärka kvinnors och flickors ställning, självbestämmanderätt samt sexuella och reproduktiva hälsa...”.

Att SFP arbetar för dessa frågor och delar motionärens målsättningar framgår också tydligt i SFP:s jämställdhetspolitiska program från 2025. I kapitlet Internationell solidaritet och jämställdhet lägger partiet stor vikt vid dessa frågor och betonar ett starkt internationellt engagemang för jämställdhet.

Partiet noterar med oro den ökande globala motreaktionen mot jämställdhet, inklusive anti-genderrörelser och minskad finansiering, och betonar att internationellt engagemang är avgörande för att upprätthålla framstegen. Motionens fokus på långsiktiga resurser, stöd till civilsamhällesorganisationer och konsekvent prioritering av SRHR i utrikes- och utvecklingspolitiken ligger i linje med SFP:s tradition av att värna mänskliga rättigheter, jämställdhet och internationellt ansvarstagande.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att det finns tillräckliga och långsiktiga resurser för jämställdhets- och SRHR-arbete inom utrikes- och utvecklingspolitiken
- att trygga finansiering för civilsamhällesorganisationer som arbetar med SRHR i partnerländer
- att en tydlig och konsekvent prioritering av SRHR i Finlands internationella arbete.

Motion 19 – Bättre vägledningstjänster för svenskspråkiga unga

De behövs ökade resurser för vägledningstjänster så att ungdomarna efter grundläggande utbildning söker sig till den svenskspråkiga andra stadiet och också blir färdiga därifrån. Detta är viktigt för den unga, enligt nordiskt välfärdsmodell men också för att finansieringen följer den unga. Får man inte stöd på sitt modersmål söker sig de unga med utmaningar till finska vägledningstjänster och pengarna följer med. Väglednings och stödtjänster blir då inte heller utvecklade.

Beslutsförslag

- De behövs förutom bättre ekonomiska resurser en tydligare strategi hur vi utvecklar denna utmaning mot det bättre.
- Dvs resurser och strategi.

Motionär

Peter Rolin, Ordförande
SFP Stor-Alberga

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Tillräckligt stöd och fungerande vägledning för unga i utbildningssystemet är av stor betydelse och det är ytterst viktigt att svenskspråkiga unga får rätt stöd, på svenska och vid rätt tidpunkt.

SFP arbetar för att alla unga ska ha jämlik tillgång till utbildning och stöd på båda nationalspråken. Studiehundledning och vägledning spelar en central roll för att unga ska kunna göra informerade utbildningsval och slutföra sina studier. Tillgången till studiehundledning och vägledning på svenska är därför viktig för att trygga fungerande utbildningsvägar och stärka den svenskspråkiga utbildningen.

Frågan om vägledningstjänster för svenskspråkiga unga behandlades på partidagen 2025 genom motion 23 “Bättre vägledningstjänster för svenskspråkiga unga till svenskspråkiga studier”. Partidagen beslutade att:

SFP arbetar för

- att det finns tillräckliga resurser för goda svenskspråkiga vägledningstjänster för unga.

Med andra ord är detta ett mål som SFP fortfarande arbetar för och därav kan motionen anses vara besvarad.

Beslutsförslag

Föranleder inga åtgärder.

Motion 20 – Dags att formulera SFP:s vision för Finlands utrikes- och Europapolitik

Vi lever i en tid av snabb förändring där multilateralismen försvagas, det globala demokratiska läget försämras och maktpolitiska styrkemätningar blivit allt vanligare. Samtidigt har Finlands position förändrats avsevärt under de senaste åren. Vi har genomgått en global pandemi, sett artificiell intelligens etableras som en naturlig del av arbetslivet och lever i en digital värld med ökande nät-hat och utsatthet. Klimatet blir allt mer oberäkneligt och naturens mångfald minskar i jämn takt. Donald Trumps andra mandatperiod som USA:s president och Rysslands krig mot Ukraina har skakat om de internationella spelreglerna och påverkat hur vi som finländare och européer orienterar oss i en mer osäker omvärld och identifierar våra sårbarheter.

Finland är idag medlem av NATO, vilket tydliggör för såväl våra grannländer som våra allierade att vårt territorium utgör en del av deras främsta försvarslinje – inte minst med den längsta landgränsen mot Ryssland i hela försvarssalliansen. Vår geografiska placering och historiska erfarenhet har dessutom fört oss närmare världspolitikens centrum. Som medlem i EU står vi inför uppgiften att stärka unionens globala roll genom en robust inre marknad, en sammanhållen handelspolitik, ett konsekvent försvar av grundläggande mänskliga rättigheter och en starkt kapacitet inom både totalförsvar och säkerhetspolitik.

SFP saknar idag ett uppdaterat politiskt program för internationell och europeisk politik. I ljuset av det världspolitiska paradigmskifte vi nu upplever och kommande riksdagsval, så behöver vi formulera en gemensam vision för vilken internationell ordning vårt parti vill verka för, och tydliga riktlinjer för hur vi navigerar denna nya verklighet.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att SFP initierar en intern process för

- att definiera och godkänna ett nytt politiskt program för internationell och europeisk politik.

Motionär

Astrid Thors, medlem i Sfp i Hoplaxnejden
Danica Vihinen, ordförande för Sfp i Bryssel
Elli Juth, medlem i Sfp Norr om långa bron
Lena Höglund, medlem i Kvinnoförbundet i Sörnäs

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionärerna lyfter upp ett mycket aktuellt och centralt tema som behöver behandlas brett och mångsidigt. I en tid präglad av snabb förändring i världspolitiken, med Nordens växande roll samt Europas och EU:s ökade betydelse såväl nationellt som internationellt, är det avgörande att SFP är aktivt och engagerat med på den internationella arenan.

Vi betonar vikten av tydliga politiska program som vägleder vårt arbete. Samtidigt ser vi att den nuvarande utrikespolitiska turbulensen kräver mer flexibla och levande styrdokument – såsom tematiska aktualitetsdokument – som kan uppdateras i takt med omvärldens utveckling. Dessa dokument kan också utveckla vår vision för vårt lands Europapolitik och utrikes- samt säkerhetspolitiken.

SFP:s politik bygger på samarbete, hållbara lösningar och en stark framtidstro. För Finland innebär det ett trovärdigt nationellt försvar i kombination med Nato-medlemskapet samt ett nära nordiskt samarbete. På den internationella arenan behöver fokus ligga på ett aktivt och konstruktivt engagemang både transatlantiskt och inom EU, för att främja en öppen, demokratisk och internationellt förankrad värld.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att tematiska dokument gällande såväl utrikes- och säkerhetspolitik som Europapolitik utarbetas och att de ständigt hålls aktuella.

Motion 21 – Nej till kärnvapen

Nato har för närvarande 4,178 kärnvapenspetsar fördelade mellan USA, Frankrike och Storbritannien. Dessutom förvarar Belgien, Tyskland, Italien, Turkiet och Nederländerna amerikanska kärnvapen genom natos kärnvapenfördelningsprogram.

Finland har ratificerat det sk. Icke-spridningsavtalet som icke-kärnvapenstat, och har därmed bundit sig att bland annat inte motta kärnvapen från någon överlåtare. Natos program är inte ett konkret krav på medlemsländerna att stationera eller transportera kärnvapen. Det är en policy som vi i Finland kan välja att inte ta del av. Ett nej till kärnvapen är en nödvändig gränsdragning.

Beslutsförslag

Därför vill SU att SFP ska arbeta för:

- att framtida utveckling och användning av kärnvapen i högsta grad skall undvikas.
- att Nato ska frångå att förlita sig på sina medlemsländers kärnvapenkapacitet för geostrategisk fördel.
- att inga kärnvapen ska få stationeras i Finland.
- att förvaring av befintliga kärnvapen ska ske frivilligt med en klar ansvarsfördelning.

Motionär

Svensk Ungdom
Dan Cederlöf, Förbundsordförande
Anton Åkerman, Vice ordförande
Emma Isoherranen, Vice ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Finland anslöt sig till Nato utan förbehåll. Ett trovärdigt försvar förutsätter ett fullvärdigt medlemskap i alliansen. De kärnvapen som finns i Europa utgör en del av Natos kärnvapenparaply och är därmed en viktig del av hela Europas, och också Finlands yttersta säkerhet. Samtidigt bör poängteras att kärnvapen förstas primärt används som det yttersta avskräckningsmedlet och ska undvikas in i det sista.

År 1988 infördes ett lagstadgat förbud i Finland mot att införa, transportera, leverera eller inneha kärnladdningar. Syftet var då att förhindra att Sovjetunionen skulle kunna pressa fram en utplacering av sovjetiska kärnvapen i Finland.

Regeringen har i mars 2026 föreslagit en ändring av kärnenergilagen för att harmonisera Finlands lagstiftning med övriga nordiska länder och stärka Natos gemensamma avskräckning. SFP stöder att Finland antar en politisk deklaration om att inga kärnvapen förvaras i Finland under fredstid. Deklarationen kunde till exempel ingå i den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen.

Samtidigt anser SFP att det är viktigt att Finland står redo att följa Natos gemensamma planer och åtaganden för att säkerställa Europas och Finlands säkerhet. SFP betonar att säkerhetspolitiken inte bör politiseras, och att Finland även framöver ska sträva efter bred parlamentarisk konsensus i linje med vår tradition.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att kärnvapen inte ska förvaras i Finland under fredstid
- att Finland fortsätter uttrycka sitt starka stöd för FN:s icke spridningsavtal (NPT) och uppmanar alla länder att ansluta sig
- att Finland aktivt arbetar för internationella avtal som minskar antalet kärnvapen.

Motion 22 – Skolval – följ de andra nordiska ländernas väg för ökat valdeltagande

Att aktivera medborgarna och väcka intresse för val är viktigt för att öka valdeltagandet. När man granskar valdeltagandet i riksdagsvalet 2023 bland 18-24-åringarna kan man konstatera att det steg från 55 % till 58 % jämfört med 2019, då det i valet 2015 ännu låg på endast 47 %. Men mycket återstår ännu att göra i Finland då 18-19-åringars valdeltagande låg på 85-72 % i de andra nordiska länderna i motsvarande val.

En aktivare demokratifostran i skolan är viktigt och nuvarande regering har även som mål att utarbeta och genomföra ett nationellt program för att främja demokrati och deltagande. Särskilda mål är att höja valdeltagandet och stärka barns och ungas delaktighet.

En sänkning av rösträttsåldern i allmänna val till 16 år antogs av partidagen 2025. I enlighet med regeringsprogrammet ska dock den nedre åldersgränsen för under-tecknande av ett europeiskt medborgarinitiativ sänkas till 16 år för att stärka ungas samhälleliga delaktighet. För att underbygga både en sänkt rösträttsålder och ökat valdeltagande framöver, så behöver skolan ges möjlighet till att ge unga en konkret erfarenhet av valdeltagande.

Skolval har anordnats på grund- och gymnasieskolor i Sverige i över 60 år och MUCF har haft en central roll i arbetet sedan 1998. Sedan 2002 har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor MUCF ansvarat för riksdagsskolval och sedan 2014 även för EU-skolval. Syftet med skolvalet är att öka ungas kunskap om demokrati och valförfarandet samt stärka deras möjligheter att delta i politiska processer. Totalt har skolval under perioden 2002 - 2024 resulterat i 2 330 768 elevröster på de deltagande skolorna. Skolval är därmed en av de största demokratiseringsningarna för unga i Sverige. Snittet för valdeltagande i skolvalen till de allmänna valen är 77,9 procent och för valet till Europaparlamentet 49,4 procent. Även Danmark, Norge och Island ordnar skolval. Nu bör Finland ta exempel av sina grannländer och satsa ytterligare på arrangerandet av skolvalen för att formalisera valen och förtydliga skolornas ansvar för demokratiarbetet.

Studier från olika länder visar att ungdomsval ökar ungas förståelse för politik, stärker deras förtroende för demokratin och ökar deras avsikt att rösta i framtida officiella val. Framgångsrika ungas val kräver långsiktigt arbete, systematiska sätt att mäta valens effektivitet, till-

räckliga resurser och samarbete mellan olika aktörer.

Källa: *Mucf.se* och *Nordiska ministerrådet*
(<https://www.norden.org/is/node/96577>)

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för

- att statsförvaltningen deltar i arrangerandet av skolvalen för att formalisera valen och säkra resurseringen för arrangemangen
- att skolvalen konsekvent arrangeras i skolor och att deltagande skolor tar ansvar för att vara en arena för ökad förståelse för partipolitik och demokratisk samhällsmedverkan

Motionär

Lena Höglund, Helsingfors
Dan Cederlöf, Helsingfors

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP vill att unga ska tas med i beslutsfattandet och höras på alla nivåer i samhället. Ett livskraftigt demokratiskt samhälle förutsätter att unga ges både kunskap om och erfarenhet av hur demokratiska processer fungerar i praktiken.

Erfarenheter från Norden visar att skolval är ett etablerat verktyg för demokratifostran. De ger unga möjlighet att praktiskt ta del av valprocessen, vilket stärker deras förståelse för politik, ökar förtroendet för demokratin och sänker tröskeln för att delta i framtida val.

I Finland har ungdomsval ordnats i samband med olika val och erfarenheterna visar att de kan väcka intresse för samhällsfrågor och göra politiken mer konkret för unga. Ungdomsval i Finland ordnas i samarbete mellan Justitieministeriet, Finlands ungdomssektor r.f. samt de skolor som väljer att delta i valen. I övriga Norden är skolvalen mer systematiskt organiserade och når en större andel elever. Här spelar även myndigheternas stöd en central roll. I Finland varierar verksamheten i hög grad beroende på enskilda skolors egna initiativ.

SFP anser att mer enhetligt ordnade skolval är ett ändamålsenligt komplement till skolans demokratiuppdrag. För att verksamheten ska vara långsiktig och jämlik behövs tydliga strukturer, tillräckliga resurser och ett fungerande samarbete mellan skolor, myndigheter och andra aktörer.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att förenhetliga skolval och säkra tillräckliga resurser för arrangemangen, i samarbete med Ungdomssektorn r.f.
- att skolval arrangeras konsekvent vid kommunal- och välfärdsområdesval, riksdagsval, presidentval och europaparlamentsval och integreras i läroplanen
- att skolorna fortsätter att stärka förståelsen för demokratisk samhällsmedverkan, inklusive förståelsen för partipolitik.

Motion 23 – Satsa på ungas arbetsförmåga

Ungas arbetsförmåga och framtidstro har utvecklats negativt under de senaste åren. Ekonomisk otrygghet och försämrat hälsotillstånd är teman som oroar unga.

Utmattningsyndrom är fortfarande inte en sjukdom med medicinsk diagnos som berättigar till betald sjukledighet, även om primära orsaken till utmattning är arbetsrelaterad stress under en lång tidsperiod. Det som i dagligt språk kallas till burnout, försämrar arbetsförmågan till en förlängd period, i värsta fall kan det leda till permanent förlust av arbetsförmåga.

Unga med olik socioekonomisk bakgrund har olika möjligheter att bygga upp sin ekonomi som minderårig. Idag bör de minderåriga delta med sina inkomster i familjens ekonomi, då föräldrarna lyfter utkomststöd. I vissa fall kan detta betyda att en minderårig försörjer familjen, eller att värdefull arbetserfarenhet inte är lönsamt att sträva efter.

Beslutsförslag

Därför vill SU att SFP ska jobba för:

- att utmattningsyndrom skrivs in som en sjukdom med medicinsk diagnos som berättigar till betald sjukledighet
- att minderårigas alla inkomster utesluts från bedömningen av familjens rätt till utkomststöd

Motionär

Svensk Ungdom

Dan Cederlöf, Förbundsordförande

Anton Åkerman, Vice ordförande

Emma Isoherranen, Vice ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar motionärens oro för ungas arbetsförmåga, välmående och ekonomiska trygghet. Allt fler unga upplever idag psykisk ohälsa, stress och osäkerhet inför framtiden. Tröskeln in i arbetslivet kan kännas hög, samtidigt som pressen att prestera och klara sig ekonomiskt ökar. För många unga riskerar utmattning och ekonomisk otrygghet att få långvariga konsekvenser för både hälsa och arbetsförmåga. Därför är det avgörande att samhället tar dessa signaler på allvar och skapar bättre förutsättningar för unga att må bra och lyckas.

Vi vill samtidigt lyfta fram att SFP redan tidigare har fattat beslut i dessa frågor. Under partidagen 2020 godkändes *Motion 39 – Ge sjukdagpenning för arbetsrelaterad utbrändhet* där partidagen beslöt att SFP arbetar för att arbetsrelaterad utbrändhet ska klassas som en diagnos som ger rätt till sjukfrånvaro med ersättning i Finland.

Vid partidagen 2025 godkändes *Motion 19 – Skydda minderårigas inkomster från att påverka på hushållets utkomststöd*. Partidagen beslöt då att SFP arbetar för att minderårigas kortvariga och tillfälliga arbetsinkomster inte ska påverka hushållets rätt till utkomststöd, och att det ska vara möjligt att ta emot t.ex. ett sommarjobb som minderårig samt att främja ungas möjlighet till arbete

utan att det medför konsekvenser för familjens ekonomiska situation då det gäller familjer som får utkomststöd.

Regeringen har i sin proposition (RP 116/2025) om reformen om utkomststöd tryggt att förvärvsinkomstavdraget för grundläggande utkomststöd på 150 euro hålls kvar för minderåriga. Även andra inkomster och understöd som anses vara ringa lämnas utanför för personer under 18 år. Detta eftersom barnet inte har någon skyldighet att svara för familjens försörjning. Dessutom konstaterar propositionen att barns inkomster från sommar- och annat kortvarigt arbete i utkomststödsfamiljer i regel inte beaktas som inkomst, särskilt om arbetet varar mindre än tre månader.

Denna motion ligger således väl i linje med tidigare fattade beslut och stärker de målsättningar vi redan driver.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att minderårigas alla inkomster utesluts från bedömningen av familjens rätt till utkomststöd.

Motion 24 – Trygga lärarnas kärnuppdrag i den svenskspråkiga skolan

Bakgrund

Den svenskspråkiga skolan är en central del av den finlandssvenska utbildningsstigen och en grundförutsättning för ett levande svenskt språk i Finland. För att trygga en hög kvalitet i undervisningen behövs kompetenta lärare och hållbara arbetsförhållanden.

Under de senaste åren har lärarnas arbetsbörda ökat och ändrat karaktär. En växande del av arbetstiden går till administration, dokumentation och andra uppgifter som ligger utanför lärarnas kärnuppdrag. Detta minskar tiden för undervisning, planering och mötet med eleverna. Lärare i svenskspråkiga skolor beskriver arbetsmängden utanför undervisningen som mest belastande (ÅA, Petter Björkgren, 2023). Det finns även oro att lärarjobbet lockar inte tillräckligt, en av fyra blivande lärare överväger en annan karriär, för arbetsbördan bland blivande lärare är stor (FSL, lärarstudier enkät, 2025).

Motivering

För att stärka kvaliteten i den svenskspråkiga skolan och göra läraryrket mer attraktivt behöver lärarna ges bättre möjligheter att fokusera på sitt pedagogiska uppdrag.

Beslutsförslag

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi att Svenska folkpartiet arbetar för

- att minska den administrativa bördan för lärare
- att stärka stödfunktionerna i skolorna
- att säkerställa att lärarnas arbetstid i första hand används för undervisning, planering och pedagogiskt arbete
- att förbättra lärarnas arbetsförhållanden och arbetsvälmående

Motionär

SFP i Nagu via vice ordförande Jeanette Björklund

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Lärarna är skolans viktigaste resurs. För att de ska kunna utföra sitt arbete väl behövs goda arbetsförhållanden, tillräckliga resurser och tid att möta varje elev. En hög kvalitet i undervisningen förutsätter att lärarna har möjlighet att fokusera på sitt pedagogiska uppdrag, planeringen av undervisningen och det dagliga arbetet med eleverna.

SFP betonar att en fungerande skola förutsätter tillräckliga resurser och goda arbetsförhållanden för personalen. När det finns tillräckligt med vuxna i skolan och fungerande stödfunktioner får lärarna bättre förutsättningar att utföra sitt arbete och eleverna får den handledning de behöver, samtidigt som risken för överbelastning minskar. Ett välfungerande samarbete mellan olika yrkesgrupper i skolan bidrar både till personalens välmående och till en trygg lärmiljö. En tydlig arbetsfördelning och tillräckliga resurser i skolvardagen stärker både lärarnas arbetsförhållanden och kvaliteten i undervisningen.

SFP delar motionärens syn och framhåller att goda arbetsförhållanden är viktiga för att stärka läraryrkets attraktivitet och trygga tillgången till kompetenta lärare även i framtiden. När undervisningen förändras över tid och tar nya former, är det viktigt att också läraryrket utvecklas på ett sätt som inte leder till en oskälig arbetsbelastning.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att minska den administrativa belastningen på lärare att stärka stödfunktionerna i skolorna så att lärarna får bättre stöd i sitt arbete
- att säkerställa att lärarnas arbetstid i första hand kan användas för undervisning, planering och pedagogiskt arbete
- att förbättra lärarnas arbetsförhållanden och arbetsvälmående.

Motion 25 – Ingen ska behöva välja mellan studier och familj

I dagens Finland befinner sig många som vill bilda familj mitt i studier eller i osäkra övergångar mellan studier och arbetsliv. När stödsystemen, studierna och servicen inte är anpassade till den verkligheten blir tröskeln till föräldraskap onödigt hög. För att rätten att bilda familj ska vara verklig också för unga måste samhället bättre beakta studerande med barn.

Om Finland vill vara ett land där fler vågar bilda familj måste det gå att kombinera studier och föräldraskap i praktiken. Det behövs flexibla studier, tryggare försörjning och fungerande småbarnspedagogik också för studerande familjer. Föräldraskap ska inte bli ett hinder för examen och studier ska inte bli ett hinder för familjebildning.

Beslutsförslag

Därför vill SU att SFP ska jobba för:

- att högskolor och läroanstalter ska vara skyldiga att erbjuda flexibla studiearrangemang för studerande med barn.
- att studiestödssystemet utvecklas så att det bättre beaktar studerande med försörjningsansvar.
- att småbarnspedagogik ska vara tillgänglig på flexibla tider för föräldrar med oregelbundna scheman.
- att barnbidraget binds till index.
- att en rabattgrupp införs för föräldralediga i kollektivtrafik.

Motionär

Dan Cederlöf, Förbundsordförande
Anton Åkerman, Vice ordförande
Emma Isoherranen, Vice ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar motionärens målsättning om att det ska gå att kombinera studier och föräldraskap i praktiken. Det är helt rätt att föräldraskap inte ska vara ett hinder för examen och studier inte ska vara ett hinder för familjebildning.

Verksamheten i högskolorna grundar sig på deras självstyrelse, men också samarbetet mellan dem och undervisnings- och kulturministeriet. SFP håller med motionären om att högskolor och läroanstalter borde erbjuda flexibla studiearrangemang för studerande med barn.

FPA betalar en försörjarförhöjning på 141,63 euro per månad till studiepenningen för vårdnadshavare till barn under 18 år, och den beviljas automatiskt när uppgifterna finns i befolkningsregistret. Regeringen Orpo höjde försörjarförhöjningen senast år 2024 med 30 euro i månaden, vilket var en välkommen förbättring.

När det gäller småbarnspedagogiken finns det också redan bestämmelser om skiftomsorg. Småbarnspedagogik kan ordnas kvällar, nätter och veckoslut, och detta ska ske i den omfattning som föräldrarnas arbete eller studier förutsätter.

Trots omfattande anpassningskrav har regeringen valt att inte minska på barnbidraget under denna regeringsperiod. Regeringen har också stött barnfamiljer genom att öka bidraget för det fjärde och det femte barnet och för varje

påföljande barn, höjt ensamförsörjartillägget till barnbidraget samt bidraget för barn under tre år. Även dessa är beslut som SFP har främjat och stött.

I flera områden, exempelvis i Åbo-regionen och Helsingforsregionen, är det gratis att resa med barn i barnvagn. SFP uppmanar all kollektivtrafik att se över möjligheten till rabatt eller gratis resande för föräldrar med barn i barnvagn.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att högskolor och läroanstalter erbjuder flexibla studiearrangemang för studerande med barn
- att barnfamiljers ekonomiska trygghet stärks
- att kollektivtrafiken utvecklas i en mer familjevänlig riktning.
- att barnbidraget binds till index
- att studiestödssystemet utvecklas så att de bättre beaktar studerande med försörjningsansvar.

BEREDNINGsutskott 3

Motion 26 – Förbud mot tvärgående dammar i Tana älv, tryggande av samernas rättigheter och möjliggörande av fiske efter puckellax

Laxfisket i Tana älv är nära förbundet med det samiska urfolkets kultur, traditioner och näringar. I beslut som gäller fisket i Tana älv och användningen av vattendraget måste, utöver skyddet av laxbestånden, även de samiska grundläggande rättigheterna i Finland och Norge tryggas. Samernas fiskerättigheter åtnjuter internationellt skydd, och i Finland tryggas de också genom grundlagen.

De tvärgående dammar som Norge uppförde i Tana älv åren 2023 och 2025 har visat sig vara ineffektiva i bekämpningen av puckellax och samtidigt skadliga för den atlantiska laxens fria vandring, reproduktion och för älvens naturtillstånd. Tvärdammar lämpar sig inte för en stor och strömrrik gränsälv som Tana älv, och misslyckade försök bör inte fortsätta. Tana älv är en gränsälv mellan Finland och Norge och en del av samernas hembygdsområde, och åtgärder som gäller älven ska bygga på gränsöverskridande samarbete, öppenhet och noggrann bedömning av miljökonsekvenserna.

Den reform av sametingslagen som träder i kraft den 1 augusti 2025 förutsätter att samerna hörs i frågor som berör dem i större utsträckning än tidigare. Denna skyldighet gäller även fisket i Tana älv och de avtal mellan Norge och Finland som berör detta. I tidigare beredning har lokala aktörer, innehavare av fiskerättigheter och Sametinget inte varit genuint delaktiga i beslutsfattandet.

Puckellaxen är klassificerad som en skadlig invasiv art, men om fisket regleras på rätt sätt kan den utgöra en möjlighet för den samiska älvkulturen, turismnäringen och den regionala ekonomin. Bekämpningen av puckellax bör baseras på ekologiska metoder som inte hindrar den atlantiska laxens fria vandring och som stöder samernas rättigheter, bevarandet av traditioner samt möjligheterna att försörja sig i sitt eget hembygdsområde. En tydlig och förutsägbar tillståndspraxis är också en förutsättning för framtiden för turismfisket i Tana älv.

Beslutsförslag

- Norge ska i framtiden inte bygga tvärdammar i Tana älv och försök som baseras på tvärdammar ska inte längre fortsätta,
- vid beredningen och genomförandet av avtal mellan Norge och Finland som gäller fisket i Tana älv ska förhandlingsskyldigheten enligt sametingslagen fullt ut iakttas och samernas grundläggande rättigheter tryggas,
- tillståndsprocessen för fiske av puckellax ska förtydligas så att fiske av puckellax och därpå baserat turismfiske i Tana älv är möjliga i framtiden, samt
- bekämpningen av puckellax ska genomföras med metoder som tryggar den atlantiska laxens fria vandring, älvens naturtillstånd samt samernas kultur, traditioner och lokala näringsverksamhet.

Motionär

Markku Porsanger, Rkp Saame

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Frågan om puckellaxen i Tana älv och Norges agerande är mycket allvarlig och samtidigt komplex. Den ska ses som en miljöfråga, som en utrikespolitisk och gränssamarbetsfråga genom samarbetet mellan Finland och Norge, men framför allt som en fråga kring samernas rättigheter att bli hörda och få påverka frågor som direkt inverkar på deras livsmiljö och kultur.

Precis som motionären lyfter fram måste beslut som gäller fisket och användningen av Tana älv, utöver att skydda laxbestånden, också säkerställa samernas grundläggande rättigheter i både Finland och Norge.

De dammar som Norge har uppfört har haft ett förstärkt syfte – att bekämpa puckellaxen som är en invasiv art. Samtidigt är åtgärden problematisk. Det finns inga garantier för att dammarna fungerar som avsett, och det finns en påtaglig risk att de ytterligare försvårar situationen för atlantlaxen genom att hindra dess fria vandring.

SFP ser också mycket allvarligt på det som motionären lyfter fram om bristande delaktighet i tidigare processer. Det är inte acceptabelt att samerna och lokala aktörer inte i tillräcklig grad har hörts. Vi måste säkerställa att lokala aktörer, fiskerättsinnehavare och Sametinget ges en verklig och meningsfull möjlighet att delta i beslutsprocesserna.

SFP delar också motionärens syn på puckellaxen. Den är en skadlig invasiv art, men ett väl reglerat fiske kan samtidigt skapa möjligheter för den samiska kulturen, turismen och den lokala ekonomin. Bekämpningen av puckellaxen ska ske med ekologiskt hållbara metoder som inte hindrar atlantlaxens fria vandring och som stöder samernas rättigheter, traditioner och möjligheter till utkomst i Sapmi. Ett tydligt och förutsägbart tillståndssystem är dessutom en förutsättning för att utveckla ett hållbart fisketurismutbud i Tana älv.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att Finland i sina förhandlingar med Norge verkar för att bekämpningen av puckellax baseras på alternativa metoder som inte bygger på tvärdammar i älvarna
- att beredningen och genomförandet av avtal mellan Norge och Finland som gäller fisket i Tana älv fullt utföljer sametingslagens förhandlingsplikt och tryggar samernas grundläggande rättigheter som urfolk
- att tillståndsprocessen för fiske av puckellax förtydligas så att fiske av puckellax och därmed förknippad fisketurism i Tana älv möjliggörs i framtiden
- att bekämpningen av puckellax genomförs med metoder som tryggar atlantlaxens fria vandring, älvens naturtillstånd samt samernas kultur, traditioner och lokala näringsverksamhet.

Motion 27 – Stärkandet av samernas jakt- och fiskerättigheter inom samernas hembygdsområde

Enligt Finlands grundlag har samerna som urfolk rätt att bevara och utveckla sitt eget språk och sin kultur samt kulturell självstyrelse inom sitt hembygdsområde. Enligt grundlagsutskottets etablerade tolkning omfattar detta skydd även traditionella näringar såsom jakt och fiske. Den nuvarande jakt- och fiskelagstiftningen tryggar dock inte i tillräcklig grad samernas ställning som urfolk inom deras hembygdsområde. Jakt och fiske på statens marker har i stor utsträckning öppnats även för utomstående och för verksamhet baserad på turism, vilket på vissa håll har försvagat förutsättningarna för att utöva traditionella fångstformer. Särskilt när det gäller känsliga viltarter, såsom dalripa, har ett omfattande utomstående jakttryck äventyrat ett hållbart nyttjande av bestånden och försvårat fortsättningen av traditionell fångst med snaror.

Även inom älgjakten har utomståendes deltagande lett till situationer där lokalbefolkningens och samernas möjligheter att få tillgång till älgkött har försämrats. För dem som lever i en mångsidig naturbaserad ekonomi är älgkött en viktig källa till både föda och försörjning. Dessutom orsakar användningen av älghundar olägenheter för renskötseln.

Att renar lämnar sina betesområden under höstens kritiska period försämrar deras kondition och kalvningresultat. Hundattacker mot renar är ett verkligt problem som bör åtgärdas genom reglering. Beslutsfattandet om vilt- och fiskbestånd ska baseras både på forskningsbaserad kunskap och på lokal och traditionell kunskap.

I situationer av osäkerhet ska försiktighetsprincipen tillämpas så att kontinuiteten i de traditionella näringarna tryggas.

Ett faktiskt genomförande av samernas rättigheter förutsätter också att traditionella jakt- och fiskeområden är tillgängliga. Utövandet av traditionella näringar är inte möjligt utan verkliga möjligheter att röra sig och färdas i de områden där verksamheten historiskt har bedrivits.

Målet är inte att inskränka andra lokala invånares rättigheter, utan att förtydliga lagstiftningen och säkerställa att den i grundlagen tryggade ställningen för samerna som urfolk förverkligas i praktiken, i enlighet med principerna för hållbart nyttjande.

Beslutsförslag

Partifullmäktige förutsätter att partiet verkar för att:

- lagstiftningen om jakt, fiske och sametinget reformeras så att samerna erkänns som ett eget urfolk inom det samiska hembygdsområdet,
- samernas traditionella jakt och fiske tryggas på ett hållbart sätt som den primära användningsformen inom hembygdsområdet,
- tillståndssystemet utvecklas så att utomstående eller turismbaserat fiske och jakt inte äventyrar utövandet av traditionella näringar,

- Sametingets inflytande stärks i beslutsfattandet som gäller jakt och fiske i området,
- beslutsfattandet beaktar, utöver forskningsbaserad kunskap, även lokal och traditionell kunskap samt tillämpar försiktighetsprincipen,
- samernas rätt att röra sig och färdas inom nationalparksområden i det samiska hembygdsområdet tryggas när detta är nödvändigt för att utöva traditionella näringar såsom jakt, fiske och renskötsel, med beaktande av naturvårdens mål.

Motionär

Marko Katajamaa, Rkp saame, Hallitus

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Den samiska kulturen och de traditionella näringarna, såsom jakt och fiske, är en central del av samernas rättigheter som urfolk och skyddas i grundlagen. Vi delar motionärens syn på att dessa rättigheter också i praktiken måste kunna utövas och tryggas i lagstiftning och beslutsfattande.

Det finns flera faktorer som påverkar möjligheterna att utöva dessa rättigheter. Förändringar i markanvändningen, ökad turism och ett växande tryck på utnyttjandet av naturresurser i vissa områden har skapat utmaningar för de traditionella näringarna. Det är därför viktigt att lagstiftningen och tillståndssystemen utvecklas så att de i tillräcklig grad beaktar samernas särskilda ställning som urfolk.

Beslut som rör jakt och fiske i samernas hembygdsområde ska baseras både på vetenskaplig kunskap och på lokal och traditionell kunskap. I situationer där det råder osäkerhet ska försiktighetsprincipen tillämpas, så att förutsättningarna för de traditionella näringarna tryggas.

SFP ser det också som viktigt att stärka samernas möjligheter att påverka beslutsfattandet i frågor som rör deras traditionella livsmiljö och näringar. Samtidigt är det viktigt att olika intressen hanteras på ett balanserat sätt och att lagstiftningen är tydlig och förutsägbar.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att lagstiftningen om jakt, fiske och Sametinget reformeras så att samerna erkänns som ett urfolk i sitt hembygdsområde
- att traditionella samisk jakt- och fiskemetoder tryggas på ett hållbart sätt som den primära användningsformen i hembygdsområdet
- att tillståndssystemet utvecklas så att extern eller turismbaserad jakt inte äventyrar utövandet av de traditionella näringarna
- att Sametingets inflytande stärks i beslutsfattandet som rör jakt och fiske i området
- att beslutsfattandet baseras både på forskningsbaserad och lokal samt traditionell kunskap och att försiktighetsprincipen tillämpas
- att samernas rätt att röra sig inom nationalparker i hembygdsområdet tryggas när det är nödvändigt för att utöva traditionella näringar såsom jakt, fiske och renskötsel, med beaktande av naturvårdens mål.

Motion 28 – Att förändra skogsavverkningen till en modell med kontinuerligt skogsbruk

Jag vill verka för att SFP driver en modell med kontinuerligt skogsbruk i stället för den nuvarande modellen med kalhyggen. Kontinuerligt skogsbruk ger större avverkningsinkomster för skogsägare, eftersom återplantering av plantor och markberedning genom harvning, fläckupptagning eller högläggning inte behöver göras. Kontinuerligt skogsbruk ger också mer inkomster eftersom skogen kan avverkas oftare, då det alltid finns mindre och yngre träd kvar som fortsätter växa.

Granskogar bör fortfarande förnyas genom kalavverkning, eftersom granar lätt drabbas av rotröta när de blir äldre. Tall, björk, asp – samt blandskogar – borde däremot endast avverkas med kontinuerliga metoder, såsom skärmställning, gallring och fröträdshuggning. Det innebär att de största träden alltid avlägsnas, medan de mindre lämnas kvar att växa.

Så här avverkades skogar i Finland även tidigare, ända fram till slutet av 1960-talet. En kontinuerligt växande ung skog binder koldioxid bäst och står emot kraftiga stormar och vindar väl. Med dessa metoder kan Finland uppnå sina stränga klimatmål när det gäller skogsbruket, utan att behöva betala sanktioner för utsläpp.

Avverkningsmängderna i Finlands skogar bör begränsas till högst 80 miljoner kubikmeter per år.

Beslutsförslag

Jag vill verka för att SFP driver en modell för kontinuerligt skogsbruk i stället för den nuvarande modellen med kalhyggen.

Motionär

Jari Aho, RKP Oulu

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Ett aktivt och ansvarsfullt skogsbruk är centralt för både välståndet, sysselsättningen och skogens roll som kolsänka. Växande skog är en viktig kolsänka och SFP anser att skogsbruket ska utvecklas så att skogens ekonomiska, sociala, ekologiska och klimatmässiga värden beaktas samtidigt.

Kontinuitetsskogsbruk kan i många fall vara ett bra och motiverat alternativ. Metoden kan vara ekonomiskt lönsam och kollagret i marken kan vara stabilare – och det behövs mera forskning om markkolet på olika växtplatser och vid olika skötselalternativ. Samtidigt lämpar sig metoden inte för alla bestånd, eftersom skogstyp, markförhållanden och skogens struktur varierar.

Samtidigt är det inte realistiskt att binda sig till endast en avverkningsmetod, eftersom skogsbrukets förutsättningar och behov varierar olika delar i Finland. Vårt mål ska vara världens mest hållbara skogsbruk, där ekonomisk bärkraft, ekologisk hållbarhet och socialt ansvar går hand i hand. Det förutsätter ett mångsidigt skogsbruk där olika metoder kan användas utifrån skogens förutsättningar och markägarens mål.

Staten ska inte slå fast en enda avverkningsmodell eller införa generella begränsningar för hur mycket privata skogsägare får avverka i sin skog.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- ett hållbart, mångsidigt och vetenskapsbaserat skogsbruk
- att skogsägare får oberoende och heltäckande information om olika sätt att bruka, avverka och skydda skog samt deras konsekvenser, inför beslut om hur skogen ska användas.

Motion 29 – Avfallshanteringsavgift för privatimport i linje med producentansvaret & Motion 30 – Styrmedel för minskad resursförbrukning och starkare konsumentskydd

Gemensamt svar på 29 – Avfallshanteringsavgift för privatimport i linje med producentansvaret & 30 – Styrmedel för minskad resursförbrukning och starkare konsumentskydd

Avfallshanteringsavgift för privatimport i linje med producentansvaret

En del samhällsforskare gör bedömningen att överkonsumtion är ett av vår tids största problem, speciellt i rika länder. En konkret handling för att minska miljöpåverkan av privatimporten av billiga kläder av dålig kvalitet och onödigt krimskrams är att lägga en avfallshanteringsavgift på privatimporten, i likhet med producentansvaret som redan finns för producenter och importörer (företag).

Enligt Finlands författningssamling 452/2004 §18b gäller producentansvaret bl.a. förpackningar och elektriska och elektroniska produkter, dock tyvärr inte textilier. Men ett EU-direktiv lägger ansvaret för att samla in konsumenternas förbrukade textilier på de kommunala avfallsbolagen. På Vasaregionens avfallsbolag Stormossens hemsida sägs att från och med 2025 skall textilavfall sorteras ut från annat avfall och samlas in separat. I framtiden kan textiltillverkare och importörer bli ansvariga för avfallshanteringskostnaderna. Ett steg i rätt riktning har redan tagits, från 1.7.2026 måste tull även betalas för alla privatimporterade produkter som kostar mindre än 150 €. Tullen är för enkelhetens skull 3 € per paket. Paket med ett värde över 150 € förtullas enligt gällande tulltariffer.

Förhoppningen är att den fasta avgiften tillsammans med tullen skall bidra till att minska privatimporten av billiga produkter med undermålig kvalitet.

Vi undertecknade föreslår att alla privatimporterade paket måste åläggas en avfallshanteringsavgift enligt producentansvaret (452/2004) med undantag för att man knappast kan åläggas privatimportörer att ordna återvinningen och avfallshanteringen av förpackningarna och de privatimporterade elektriska och elektroniska produkterna. För enkelhetens skull debiteras denna avgift samtidigt

med tullen och kostnaden är en skälig summa som är lika stor för alla paket.

Motionär

Svenska folkpartiet i Dragnäsback och Hemstrand r.f.
Kim Åkerman, ordf. Mikael Frejman, sekr.

Styrmedel för minskad resursförbrukning och starkare konsumentskydd

Finland hör till de länder i världen som använder allra mest naturresurser. Vi finländare förbrukar naturresurser långt över våra tillgångar. Om alla levde som finländarna gör, skulle det behövas fyra jordklot för att skapa alla de naturresurser som skulle behövas. Som storkonsumenter bär vi därmed också ansvar bortom våra lands gränser för rättvisa arbetsförhållanden och hållbar resursanvändning där våra produkter produceras.

I Finland är det ofta relativt sett billigare att köpa produkter som kräver naturresurser än att utnyttja olika tjänster. Eftersom mänskligt arbete är dyrt i förhållande till råvaror och energi styr det konsumtionen mot varor snarare än tjänster. Att förlänga konsumtionsvarors livslängd med reparationer är därmed inte så populärt som det borde vara. Trots att EU:s nya direktiv om reparabilitet träder i kraft detta år, så behövs mer aktion för ett ändrat konsumentbeteende.

En stor del av konsumtionen sker i dagsläget via internet, vilket kräver långa logistiska kedjor för möjliggöra global leverans. Billigvaruhandeln lovar ofta snabba leveranser, vilket i praktiken leder till flygfrakt av miljontals små paket varje dag till olika håll i världen. Enligt Tullens statistik fraktades över 40,5 miljoner paket (värde på högst 150 euro) till Finland under år 2025, en höjning på 31 procent från år 2024. Av dessa härstammade 98,5 % från Kina, och medelvärdet per paket låg på 5,95 euro. Det totala värdet av alla leveranser var 241 miljoner euro. Mer hållbart vore att styra konsumtionen till den europeiska marknaden där både produktsäkerhet kan garanteras och frakten sker via land och vatten.

Den stora omsättningen av konsumtionsvaror gör oss finländare till objekt för marknadsföringskampanjer från billigvaruproducenter som Temu och Shein med falska uppgifter om produkternas kvalitet, ursprung och etiskhet. Eftersom de kinesiska nätbutikerna faller utanför den nationella och europeiska lagstiftningen, så blir t.ex. Reklametiska rådet i Finland oförmöget att agera i fall där konsumenters rättigheter kränkts på grund av bristande kontaktuppgifter eller felaktig produktupplysning. Denna situation ökar behovet av att begränsa dylik marknadsföring av näthandel av billiga konsumtionsvaror med ursprung utanför EU:s gränser genom lagstiftning och därmed försvara både våra konsumenter och rättvisa konkurrensförhållanden.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att SFP genom sina representanter i riksdagen, regeringen och EU-parlamentet arbetar för

- ett förbud mot ultrasnabbmodets och billigvaruhandelns reklam och marknadsföring eller införa

restriktiva definitioner av konsumentetisk reklam inom EU:s inre marknad.

- en utredning om att bekämpa billigvaruhandelns ökande popularitet med hjälp av beskattning.
- att öka reparationstjänsternas marknadsförutsättningar med skattelättnader för företagare eller skatteavdrag för konsumenter.
- att se över tullagstiftningen för att styra konsumtionen i en mer hållbar riktning och främja handel inom EU:s inre marknad.

Motionär

Lena Höglund, Helsingfors
Dan Cederlöf, Helsingfors

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Gemensamt svar på 29 – Avfallshanteringsavgift för privatimport i linje med producentansvaret & 30– Styrmedel för minskad resursförbrukning och starkare konsumentskydd

Motionärerna har alldeles rätt i att vi måste göra mer för att stoppa den explosionsartade ökningen av privatimport av billiga produkter, krimskrams och snabbmode som når den europeiska marknaden via e-handel. Denna utveckling bidrar till ökade avfallsmängder, en ohållbar resursanvändning och ett försvagat konsumentskydd.

SFP delar motionärernas oro. Flera SFP-politiker har lyft fram behovet av åtgärder både på EU-nivå och nationellt. På EU-nivå krävs tydligare lagstiftning som omfattar e-handelsplattformar, stärker producentansvaret, begränsar osund marknadsföring och stärker EU:s yttre tullar. Från och med 1 juli 2026 införs en fast tullavgift på cirka 3 euro för paket med ett värde under 150 euro som importeras från tredjeländer till EU. Syftet är bland annat att bättre täcka administrationskostnaderna och minska mängden lågprisimport som i dag når EU-marknaden utan motsvarande ansvar för miljö- och avfallskostnader. Samtidigt behövs nationella åtgärder såsom ett starkare konsumentskydd, noggrannare tullövervakning och åtgärder för att begränsa vilseledande marknadsföring.

SFP har visat stöd för medborgarinitiativet som syftar till att begränsa billigvaruhandeln och ser positivt på att frågan behandlas i riksdagen inom den närmaste tiden. Samtidigt pågår arbete inom regeringen för att bättre hantera de utmaningar som den ökande lågprisimporten medför. Regeringen jobbar på två fronter, dels genom nationella åtgärder, men man ser att mer omfattande förändringar kräver påverkan på EU-nivå. Regeringen arbetar bland annat med att stärka tullregleringen, marknadstillsynen och producentansvaret. På EU-nivå driver Finland på för att öka ansvaret för e-handelsplattformar. Även möjligheterna att öka tillsynen och att bättre inkludera e-handel utanför EU i producentansvaret utreds.

I Finland omfattas många produkter redan av producentansvar, vilket innebär att företag som sätter produkter på marknaden ansvarar för kostnaderna för insamling och återvinning. Privatimport för eget bruk omfattas däremot inte av producentansvarssystemet, vilket skapar en obalans mellan aktörer inom EU och produkter som importeras direkt av konsumenter.

SFP har även tidigare behandlat liknande frågor, bland annat på partidagen 2024 genom en motion om snabbmode, där partiet slog fast att arbetet för minskad miljöpåverkan och ökad återvinning av textilier ska stärkas.

Vi delar motionärernas målsättning att minska överkonsumtion och stärka konsumentskyddet. Samtidigt som vi är oroliga över utvecklingen är det viktigt att även konsumenterna tar ett större ansvar för sina konsumtionsval. Vi uppmanar till att i första hand välja finländska och europeiska produkter när det är möjligt.

Problemet med billig e-handel måste tacklas på bred front, på EU-nivå, nationellt och genom konsumentens val.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att inom EU verka för åtgärder som minskar den omfattande privatimporten av billiga konsumtionsvaror och småpaket via e-handel
- att se över tullagstiftningen för att styra konsumtionen i en mer hållbar riktning och främja handel inom EU:s inre marknad
- att stärka producentansvaret så att även produkter som säljs via e-handel och importeras av privatpersoner bättre omfattas av regler som beaktar produkternas miljö- och avfallskostnader
- att på nationell nivå stärka konsumentskyddet och utveckla tullövervakningen för att garantera konsumentskyddet och motverka billigvaruhandeln från tredje länder
- ett förbud mot vilseledande och aggressiv marknadsföring av billigvaruhandel och snabbmode från tredje länder
- att ta fram åtgärder med vilka användningen av reparationstjänster kan göras mer attraktiva för konsumenterna.

Motion 31 – Odlas mera baljväxter

Befolkningen ökar och den odlingsbara marken minskar, både p.g.a. klimatförändringen och utbyggnaden av bostäder, fabriker och vägar. Detta gör att tillgången på växtnäringssämnen blir allt viktigare, för att trygga en tillräcklig skörd. Man borde utnyttja baljväxternas förmåga att binda naturens eget kväve effektivare. Handelsgödselns kväve är dyr och tillverkningen energikrävande. Baljväxternas rotsystem bidrar också till att öka mullhalten och matjordens bördighet.

Om statens, kommunernas och övriga kök skulle använda mera ärter och bönor i matlagningen, skulle det odlas mera baljväxter. Dessutom skulle behovet av proteinimport till djurfoder också minska. Självförsörjningsgraden ökar, vilket blir allt viktigare i dagens läge.

Om efterfrågan på ärter och bönor ökar, ökar också odlingen av baljväxter.

Beslutsförslag

Jag föreslår:

- att öka användningen och odlingen av baljväxter

Motionär

Lars-Johan Nyholm, f.d ekoodlare
Sfp i Östra Borgå

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig fråga som i stort berör den principiella frågan om hållbar livsmedelsproduktion och självförsörjning. Baljväxter, och andra kvävefixerande marktäckande växter har flera positiva egenskaper i odlingen eftersom de kan binda kväve från luften, förbättra jordens bördighet och bidra till en mer hållbar växtföljd. Mer baljväxter och övriga proteingrödor skulle även, som motionären lyfter fram, minska behovet av proteinimport. En mångsidig odling stärker också jordbrukets motståndskraft och konkurrenskraft och kan bidra till en bättre självförsörjningsgrad i vårt matsystem samt ur försörjningsberedskapssynvinkel.

SFP anser samtidigt att det i första hand är jordbrukarna och marknaden som avgör vilka grödor som odlas. SFP vill också att offentlig upphandling, till exempel till skolor och andra offentliga kök, i högre grad ska beakta ekologisk hållbarhet, närproduktion och främja användningen av inhemska livsmedel.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- ett hållbart och mångsidigt jordbruk och för att regelverket för offentlig upphandling i högre grad ska främja hållbar och inhemsk livsmedelsproduktion vid upphandling av råvaror.

Motion 32 – Dags att bygga Karunavägen

Den så kallade Karunavägen mellan Pargas och Sagu har funnits i planerna i tiotal år, men aldrig varit riktigt aktuell att förverkligas. Planen finns de facto inritad i landskapsplanen.

En stor del av landets cementproduktion transporteras längs Skärgårdsvägen mellan Pargas centrum och S:t Karins. Pendlingen mellan Åbo och Pargas är betydande och sommartid är trafikströmmen av fritidsboende och turister stor. Med tanke på att denna väg är den enda fasta förbindelsen till fastlandet, gör att skärgården är väldigt sårbar. I början av året stod trafiken stilla i flera timmar på grund av en trafikolycka.

Även ur en säkerhetspolitisk synvinkel är skärgården sårbar, dels med anledning av storindustrins roll i försörjningsberedskapen och dels med tanke på försvarets egna behov. Då 1,5 % av statsbudgeten inom ramen för medlemskapet i NATO skall avdelas för infrastruktur som stöder försvarsmaktens behov, kunde finansiering för vägen erhållas genom de medlen.

Beslutsförslag

SFP i Pargas föreslår

- att SFP:s ministrar och riksdagsledamöter aktivt jobbar för att den s.k. Karunavägen kunde förverkligas.

Motionär

Fredrika Sihvonen, ordförande för SFP i Pargas

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter fram vikten av fungerande trafikförbindelser i skärgården och behovet av tillförlitlig infrastruktur. Trygga och fungerande vägar är avgörande, inte bara för vardagen i hela landet utan också för näringslivet. I ett avlångt och exportberoende land som Finland är välfungerande väginфраstruktur en förutsättning för tillväxt, försörjningsberedskap och ett fungerande samhälle.

Samtidigt vill beredningen påminna om att partidagsmotioner inte är det mest ändamålsenliga verktyget för att påverka enskilda vägprojekt i kommunerna. Det mest effektiva sättet att driva sådana frågor är genom lokala beslutsfattare och SFP:s organisation i hemkommunen, där den lokala kunskapen om behov och prioriteringar är störst.

Under partidagen 2023 behandlades en motion rörande en enskild väg i Borgå och under partidagen 2025 en motion om att grundförbättra vägen från Sannäs till Ylike. I båda fallen konstaterades att partidagen i första hand är ett forum för övergripande politiska linjedragningar och inte för beslut om enskilda vägprojekt.

Beslutsförslag

Motionen föranleder inga åtgärder.

Motion 33 – Revidering av vattenlagen

Vattenlagen i Finland (Vesilaki 587/2011) är den centrala lag som styr hur vattenresurser och vattenmiljöer får användas, skyddas och regleras. Den fokuserar på hållbar användning, förebyggande av skador och förbättring av vattenmiljöns tillstånd

Det finns i Finland idag många vattendrag, bäckar och större diken som har en stor underhållsskuld och som för att klara de utmaningar klimatförändringen och större nederbördsmängder för med sig borde rensas och grundförbättras. Också den ökade urbaniseringen med allt större asfalterade ytor ställer större krav på väl fungerade dikning.

Enligt nuvarande lag fördelas kostnader för torrläggning (=dikning och underhåll av diken och vattendrag) vid gemensamma projekt enligt den så kallade nyttoprincipen så att mark som har störst nytta av dikning via en minskad översvämningssrisk och bättre dränering står för de största kostnaderna. Störst nytta ges jordbruksmark, därefter skog och sist övriga markanvändning. Med andra ord är det ofta markägare med lågt belägen jordbruksmark nära dike som åtgärdas som står för den allra största delen av kostnaderna vid dylika dikningsprojekt.

Från verkliga livet finns exempel på dikningsprojekt där vattendrag har ett avrinningsområde på flera tusen hektar och det i praktiken är åkermark på ett hundratal hektar

närmast vattendraget som står för i praktiken alla kostnader.

Beslutsförslag

Undertecknade anser

- att Svenska Folkpartiet bör arbeta för en revidering av vattenlagen så att kostnaderna för torrläggning fördelas jämnare mellan alla markägare och markanvändningsslag i ett vattendrags avrinningsområde

Motionär

Ola Sandberg, Esse lokalavdelning

Niclas Sjöskog, Purmo lokalavdelning

Jan-Ove Nyman, Purmo lokalavdelning

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Vi ser, och kommer sannolikt, precis som motionären lyfter, att se fler översvämningar i framtiden till följd av klimatförändringen. Detta ställer ökade krav på fungerande vattenhushållning. Väl underhållna vattenvägar, fungerande dikning, våtmarker som binder vatten och andra förebyggande åtgärder är avgörande för att hantera dessa utmaningar i praktiken och för att stärka samhällets resiliens i ett förändrat klimat.

SFP har tidigare behandlat frågan om vattenlagen. På partidagen 2013 beslöts att partiet ska arbeta för att revidera vattenlagen, bland annat för att säkerställa en mer rättvis ansvarsfördelning och bättre hantering av översvämningssrisker. Denna linje är fortsatt aktuell.

För att arbetet med vattenhushållning även ska vara socialt hållbart finns det skäl att se över hur kostnaderna fördelas mellan olika aktörer inom ett avrinningsområde. I dag kan kostnadsbördan i vissa fall falla oproportionerligt tungt på enskilda markägare, trots att nyttan av åtgärderna är bredare. En mer balanserad och rättvis kostnadsfördelning kan bidra till att nödvändiga åtgärder faktiskt genomförs och accepteras av alla berörda parter.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- en revidering av vattenlagen så att kostnaderna för torrläggning fördelas jämnare mellan alla markägare och markanvändningsslag i ett vattendrags avrinningsområde.

Motion 34 – Vi föreslår att SFP inleder arbetet med att ta fram ett samepolitiskt program

SFP har som parti starkt stött beaktandet av samiska frågor och rättigheter. Syftet med detta initiativ är att vidareutveckla partiets långsiktiga samepolitiska målsättningar och tydligare fastställa partiets mål. SFP:s samepolitiska program bör beredas i samarbete mellan partiet och de representanter som valts av SFP Sápmi, och bör presenteras för partiet för beslut senast under år 2027.

Beslutsförslag

Syftet med initiativet är att utveckla partiets långsiktiga

samepolitiska målsättningar och att tydligare precisera partiets linjedragningar. SFP:s samepolitiska program bör beredas i samarbete mellan partiet och de representanter som valts av SFP Sápmi, och läggas fram för beslut inom partiet senast under år 2027.

Motionär

Tuomas Aslak Juuso / RKP Saame

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP vill tacka motionären för en viktig och välkommen motion. Det är glädjande att se att det arbete som gjorts inom SFP för att lyfta samepolitiska frågor syns och bär frukt.

Motionens målsättning ligger helt i linje med SFP:s politik. Vi anser att det är både motiverat och på tiden att ta fram mer konkreta och långsiktiga mål för samepolitiken, så att arbetet för samernas rättigheter kan bedrivas mer effektivt och målmedvetet.

Särskilt viktigt är motionärens betoning på att programmet ska utarbetas i samråd med RKP Saame. En öppen, tydlig och respektfull dialog i beredningen av programmet är avgörande. Inom SFP finns en stark vilja att driva samernas sak framåt, men det finns också ett behov av fördjupad kunskap kring hur detta bäst görs i praktiken. Ett samepolitiskt program som tas fram i nära samarbete med RKP Saame skulle fungera som en tydlig ledstjärna för partiets arbete och ge både riktning och självförtroende i det politiska påverkansarbetet. Med RKP Saames uppbackning kan vi också vara trygga i att de åtgärder som föreslås är relevanta, nödvändiga och väl förankrade.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att det tas fram ett samepolitiskt program i samråd med RKP Saame inom utgången av år 2027.

Motion 35 – Förslag till skrivningar i regeringsprogrammet om samisk renskötsel

Samisk renskötsel är svår att entydigt definiera, eftersom den utgör en så central och genomgripande del av den samiska naturbaserade kulturformen. Enligt 17 § 3 mom. i Finlands grundlag (731/1999) har samerna som urfolk rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Enligt etablerad tolkning omfattar begreppet kultur även samernas traditionella näringar, inklusive renskötsel. Renskötseln är en av de mest centrala faktorerna för att upprätthålla och utveckla samernas språk, kultur och levnadssätt, genom vilken det samiska språket, det materiella och immateriella kulturarvet samt traditionell kunskap förs vidare från generation till generation. Inom samisk renskötsel tillämpas samernas egna rättsregler, principer och sedvanerätt. Samisk renskötsel är en central del av samernas livsmedelssuveränitet, livsmedelstrygghet, immateriella kulturarv, kulturlandskap och kulturmiljö. Den utgör även en del av försörjningsberedskapen i norra Finland. Renbeteslagen inom samernas hembygdsområde,

tillsammans med sina delägare, är rättsinnehavare inom samisk renskötsel och självständiga enheter inom sina områden. Renbeteslagen är de primära företrädarna för renskötseln som näring, och deras rätt att delta i beslutsfattande bör stärkas.

Det är nödvändigt att stifta en särskild lag om samisk renskötsel och dess förvaltning, eftersom:

- a) samisk renskötsel, med sitt siidasystem samt egna rättsregler, principer och sedvanerätt, måste erkännas på lagstiftningsnivå för att säkerställa näringens och kulturformens fortlevnad för kommande generationer,
- b) lagen ska innehålla bestämmelser om förhandlingskyldighet som beaktar utvecklingen inom urfolksrätten, inklusive principen om fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC), för att stärka renskötselns möjligheter att påverka sin egen framtid,
- c) en egen förvaltning för de samiska renbeteslagen skulle förverkliga samernas självbestämmanderätt i frågor som rör renskötsel, samt
- d) genomförandet av en sådan lag kräver att en egen förvaltningsstruktur skapas, uppgifter definieras och finansiering tryggas.

I Arktis är extrema väderförhållanden inte längre undantag utan det nya normala till följd av klimatförändringen. De allvarligaste globala konsekvenserna drabbar arktiska urfolk, något som små folk inte själva kan påverka. Den ekonomiska situationen för samisk renskötsel är för närvarande mycket svår. Under renskötselåret 2019–2020 drabbades näringen av det värsta katastrofåret i manaminne. De flesta renbeteslag inom samernas hembygdsområde led betydande förluster till följd av att avelsrenar dog, kalvningsresultaten försämrades kraftigt, slaktintäkterna minskade samt kostnaderna för vallning, nödutfodring och tilläggsutfodring ökade. Därefter har ytterligare krisår förekommit, om än i mer begränsade geografiska områden, bland annat under åren 2021–2022, 2023–2024 och 2024–2025. Näringen har dessutom belastats av coronapandemin, allmänna utmaningar inom primärproduktionen, kraftigt ökade rovdjursskador, Finlands försämrade ekonomiska läge samt stigande kostnader för utfodring och transporter. Effekterna av krisåren påverkar ekonomin för både enskilda renskötare och renbeteslag under flera år framöver. Trots aktiva åtgärder har en kombination av faktorer lett till minskad produktion av renkött och minskat antal avelsrenar. Samtidigt måste renskötarfamiljernas grundläggande behov tryggas, vilket i nuläget försvåras av bristande lönsamhet.

Lagen om ersättning för skador som drabbat rennäringen (987/2011) och tillhörande förordning (656/2016) har visat sig vara mycket komplexa och långsamma i tillämpningen. Syftet med lagen är att hjälpa näringsidkare inom rennäringen att klara av omfattande och oväntade skador. Lagen innehåller dock inga bestämmelser som möjliggör snabba insatser när situationen börjar bli ohållbar. Ett fungerande exempel finns i Sverige, där staten och renskötseln kan reagera snabbt genom att bevilja medel för nödutfodring när förhållandena klassas som exceptionella. I Sverige undveks därmed omfattande renförluster såsom i Finland under renskötselåret 2019–2020. Lagen bör därför uppdateras för att bättre motsvara den förändrade situationen och ge verkligt stöd i krissituationer.

Inom samernas hembygdsområde förekommer flera konkurrerande markanvändningsformer. För att säkerställa en hållbar framtid för samisk rensköttsel är det avgörande att dessa samordnas med rensköttseln. Rensköttselns anpassningsförmåga till klimatförändringen är direkt beroende av skogs- och fjällnaturens tillstånd. Ju mer intakt och biologiskt mångsidig naturen är, desto större resiliens har rensköttseln. Därför är skydd och restaurering av betesmarker, stoppande av biodiversitetsförlust samt stärkande av naturens mångfald av avgörande betydelse.

Rensköttseln bygger på naturbete och rotationsbete, som utgår från renarnas naturliga beteende och renskötarnas kulturella praxis. Inom samernas hembygdsområde bedrivs traditionell samisk rensköttsel, som har utvecklats olika beroende på naturförhållanden, språkgrupper och historiska traditioner. Renskötare, särskilt samiska unga, måste ha möjlighet att fortsätta inom näringen. Det ska vara möjligt att försörja sig på rensköttsel. Regeringsprogrammet bör därför innehålla åtgärder för att skapa ett stödsystem riktat till samiska traditionella produktionsformer för att jämna ut ekonomiska obalanser. Staten bör också ersätta redan uppkomna skador från skogsbruksåtgärder. Förebyggande av biodiversitetsförlust och skydd av naturens ostörda tillstånd bör inkluderas som mål i regeringsprogrammet. Centrala åtgärder är att skydda kvarvarande statliga naturskogar inom samernas hembygdsområde från avverkning samt att ändra gruvlagen så att beslut om gruvreservationer inom området kan överklagas till förvaltningsdomstol.

Beslutsförslag

Vi föreslår att följande skrivningar tas in i nästa regeringsprogram:

- att den rättsliga ställningen och förvaltningen av samisk rensköttsel utvecklas,
- att möjligheterna för samisk rensköttsel att anpassa sig till den accelererande klimatförändringen främjas genom att uppdatera lagen om ersättning för skador som drabbat rennäringsen (987/2011), samt
- att förutsättningarna för samisk rensköttsel stärks genom att främja stöd riktade till samiska traditionella produktionsformer, ersätta redan uppkomna skador samt förebygga förlust av biologisk mångfald.

Motionär

Asko Länsman
Vesa Länsman

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP vill tacka motionären för en välberedd motion med omfattande bakgrund och konkreta förslag.

Vi lever i en tid där klimatförändringen slår särskilt hårt mot arktiska områden och urfolk. För samerna påverkar detta direkt möjligheterna att utöva traditionella näringar som rensköttsel. Samtidigt är rensköttseln inte bara en näring, utan en central del av det samiska folkets kultur, språk och identitet. Enligt grundlagen har samerna rätt att bevara och utveckla sin kultur, och detta omfattar även de traditionella näringarna.

SFP delar motionärens syn på att det finns ett tydligt behov av att utveckla och förbättra förutsättningarna för den samiska rensköttseln. Samtidigt konstaterar vi att motionen innehåller mycket detaljerade förslag på åtgärder för att nå dessa mål. Partistyrelsen har föreslagit att SFP ska ta fram ett samepolitiskt program i enlighet med motion -34. De mer detaljerade åtgärdsförslagen i denna motion bör därför behandlas i detta sammanhang och i nära samråd med RKP Saame, så att åtgärderna förankras i samernas egna prioriteringar och behov.

På ett generellt plan delar vi motionärens målsättningar och behovsbild.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att utveckla lagstiftningen och förvaltningen så att den samiska rensköttselns särskilda ställning och behov erkänns och stärks
- att uppdatera lagstiftningen om ersättning för skador inom rensköttseln så att den möjliggör snabbare och mer ändamålsenliga åtgärder vid exceptionella förhållanden
- att stärka den samiska rensköttselns verksamhetsförutsättningar genom riktade stödåtgärder, bättre samordning av markanvändning och åtgärder för att stoppa förlusten av biologisk mångfald.

Motion 36 – Myndigheternas Virve-nätverk bör fungera i alla förhållanden

Stormen Hannus gjorde stora delar av kustområdena strömlösa. Efter det att strömmen försvann, så slocknade även mobilmasterna en efter en, reservkraften tog slut. Enligt reglerna skall de ha minst 2-4 timmars batteribackup.

Det skrämmande var att även det digitala myndighetsnätet, Virve, slocknade efter ca 6 h, vilket gjorde att all kontakt mellan den lokala räddningsstyrkan och den regionala räddningsledningen var borta.

Suomen Erillisverkot, är det bolag som har ansvaret för Virve-nätet. Här bör statsmakten ställa krav på nätoperatören, att nätet bör fungera i alla situationer med tillräcklig tillgång på reservkraft.

I Sverige skall deras myndighetsnät, Rakel, fungera i sju dygn med reservkraft.

I och med att det digitala telefonnätet slocknade, så befann sig invånarna i ett digitalt mobilt tomrum. Inga digitala funktioner fungerade.

Det krävs en lagstiftning där börsbolagen åläggs ansvar att se till att mobilmasterna har tillräcklig reservkraft.

Beslutsförslag

Yrkande:

- att myndighetsnätet Virve bör fungera i alla situationer med tillräcklig reservkraft.
- att börsbolagen åläggs ansvar att se till att mobilmasterna har tillräcklig reservkraft

Motionär

Christer Friis, SFP i Houtskär

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Samhällets krisberedskap och den digitala infrastruktur som människor och myndigheter är beroende av i störningssituationer är en aktuell och viktig fråga. Det uppstår snabbt ett allvarligt säkerhetsproblem, särskilt i glesbygd och kustområden, om kontakten till räddningstjänster inte fungerar.

Virve är en tjänst för kritisk kommunikation som ska stödja myndigheternas arbete i alla situationer. Motionen är därför välmotiverad: den kritiska kommunikationsinfrastrukturen måste ha en tillräcklig tillgång på reservkraft.

SFP anser att det är viktigt att vi ställer tillräckliga krav på myndighetsnätet och på den övriga teleinfrastruktur som behövs för att människor ska kunna nå hjälp och myndigheter också under långvariga störningssituationer.

Det nuvarande Virve-nätet kommer att nå slutet av sin tekniska livslängd 2030. Just nu utvecklas och används nästa generations säkerhetskommunikationstjänster, Virve 2, parallellt med Virve. I strategin för Virve 2 betonas bland annat att täckningen och kapaciteten i glesbefolkade områden kan förbättras av taktiska basstationer installerade i nödfordon.

Det är också positivt att utvecklingen av Virve 2 redan innehåller lösningar, men erfarenheterna från stormar visar att beredskapen fortfarande behöver stärkas så fort som möjligt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att Virve-nätverket, senare Virve 2, fungerar i alla situationer och att mobilnätverket har en tillräcklig tillgång till reservkraft.

Motion 37 – Främjande av biogas och cirkulär ekonomi

Biogasproduktion skapar möjligheter att stärka energi- och gödselmedelsjälvförsörjningen, minska utsläppen och utveckla nya affärsmodeller. Genom att ta tillvara sidoflöden som stallgödsel, växtrester och biprodukter från livsmedelsindustrin kan både energi och näringsämnen cirkulera regionalt i linje med målen för cirkulär ekonomi.

Erfarenheter från Österbotten visar att biogas kan bli en betydande del av det lokala energisystemet. Regionen har både omfattande primärproduktion och livsmedelsindustri samt flera fungerande exempel på hur biogas integreras i transporter, industriell energiförsörjning och växt-näringshantering.

Biogas bidrar till:

- stärkt försörjningsberedskap genom inhemsk energi och återvunna gödselmedel

- minskat importberoende och nya intäktsmöjligheter för lantbruket
- betydande klimatnytta genom att metan tas tillvara och fossila bränslen ersätts
- regional utveckling och lokala kretslopp

I Österbotten finns både gårdsbaserade och industriella biogasanläggningar som omvandlar stallgödsel och andra biprodukter till förnybar energi. Transportsektorn har redan börjat ta i bruk gasdrivna lösningar, där uppgraderad biogas kan ersätta diesel i tunga transporter. Rötresterna används i ökande grad som ersättning för mineralgödsel, vilket minskar kostnader och stärker kretsloppsanpassningen i växtodlingen. Regionala projekt visar också att samarbete mellan lantbruk, energibolag och näringsliv är avgörande för att skapa nya värdekedjor och stärka landsbygdens livskraft.

EU-perspektivet

På EU-nivå är det viktigt att beslut om drivmedel och energisystem är teknologineutrala och grundade på livscykelanalys (LCA). Detta säkerställer att hållbara drivmedel bedöms på lika villkor och att klimatnyttan värderas utifrån faktiska utsläpp över hela livscykeln, utan att enskilda tekniker gynnas eller missgynnas.

Beslutsförslag

För att kunna ta tag i dessa möjligheter måste vi underlätta produktionen av biogas samt säkra efterfrågan på biometan. Vi vill att SFP Arbetar för att:

- Stödja användning och marknadsutveckling av återvunna gödselmedel som alternativ till mineralgödsel genom att bland annat arbeta för att miljöstödsystemets stallgödselundantag även omfattar rötresterna från biogasproduktion.
- Biogas används bredare i transportsektorn, bland annat genom att arbeta för ett anskaffningsstöd för gasdrivna lastbilar.
- Drivmedelsskatten för gasbilar avskaffas. Skatten motiverades tidigare med biogasens skattefrihet. Numera är också biogasen skattebelagd varvid drivmedelsskatten är obefogad.
- Stärka regionalt samarbete mellan lantbruk, energibolag, kommuner och företag för att utveckla lokala biogaskretslopp, i enlighet med erfarenheter från Österbotten.
- Säkerställa att det reserveras tillräckliga medel i Gårdsbrukets utvecklingsfond för investeringsstöd till biogasanläggningar inom jordbruket.
- Gårdsbaserade biogasanläggningar ska omfattas av ett förenklat anmälningsförfarande i stället för krav på miljötillstånd. Det förenklade förfarandet bör möjliggöra behandling inte bara av gårdens egen stallgödsel utan även andra gårdsvisa sidoströmmar, såsom gräs, blast, skadade foderpartier och tvättvatten, samt gödsel från andra gårdar, förutsatt att den totala behandlingsskapaciteten inte överstiger 20 000 ton per år.”
- EU:s beslut om drivmedel är teknologineutrala och grundas på livscykelanalys (LCA) av klimatpåverkan, så att alla hållbara energilösningar behandlas på lika villkor.

Motionär

SFP i Purmo

Jan-Ove Nyman, viceordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar motionärens syn på biogasens stora potential som en del av ett hållbart energisystem och en cirkulär ekonomi. Biogas bidrar till att stärka försörjningsberedskapen, minska klimatutsläppen och skapa nya affärsmöjligheter inom lantbruket och näringslivet. Erfarenheterna från Österbotten visar tydligt hur lokala kretslopp kan utvecklas genom samarbete mellan olika aktörer.

SFP har också under en längre tid arbetat för att främja biogas och andra förnybara drivmedel genom flera partidagsbeslut varav de senaste är:

Under partidagen 2025 godkändes *Motion 39 – Avskaffande av dieselskatt för bilar som konverterats till biobränsle*, där partidagen beslöt att utveckla miljövänliga bränslen och att biobränslets beskattning ska reflektera deras miljöpåverkan.

Under partidagen 2022 godkändes *Motion 26 – Mer bioetanol i våra bilar*, där partidagen beslöt att främja utveckling, produktion och ibruktage av utsläppssnåla drivmedel inom personbils- och den tunga trafiken samt att lagstiftningen ska gynna framställning och distribution av inhemska biobränslen, speciellt för den tunga trafiken.

Under partidagen 2020 godkändes *Motion 11 – Beskattning av biogasdrivna bilar*, där partidagen beslöt att främja utsläppssnåla alternativ inom biltrafiken samt att beskattningen av biogas och biogashybridbilar ska ändras till att motsvara elhybridbilar.

Under partidagen 2019 godkändes *Motion 5 – SFP jobbar för att det för Finland görs upp en biogasstrategi*, där partidagen beslöt att det ska utarbetas en biogasstrategi i Finland, att en strategi ska uppgöras för att bygga ut infrastrukturen för laddningsstationer och tankningsstationer

för till exempel biogas samt att uppmantra kommuner att skaffa gasbilar eller andra utsläppssnåla bilar för att säkra efterfrågan på gas och därigenom öka utbyggnaden av tankningsinfrastruktur i hela landet.

Dessa beslut visar att SFP konsekvent har arbetat för att främja inhemska, hållbara drivmedel och stärka cirkulära lösningar inom energi- och näringsystemen.

SFP understöder målsättningen att utveckla marknaden för återvunna näringsämnen, stärka biogasens roll i transportsektorn samt främja investeringar och regionala kretslopp. Förenklade tillståndsprocesser för gårdsbase-rade biogasanläggningar och tillräckliga investeringsstöd är viktiga åtgärder för att möjliggöra denna utveckling.

När det gäller beskattning och stödåtgärder bör dessa utformas så att de främjar utsläppsminskningar på ett kostnadseffektivt och teknologineutralt sätt. SFP betonar även vikten av att påverka beslutsfattandet på EU-nivå så att hållbara drivmedel behandlas likvärdigt och att livscykelperspektivet beaktas.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att främja användning och marknadsutveckling av återvunna näringsämnen som alternativ till mineralgödsel samt stärka biogasens roll i jordbrukets kretslopp
- att bredda användningen av biogas i transportsektorn och skapa förutsättningar för investeringar i utsläppssnåla lösningar
- att stärka regionalt samarbete mellan lantbruk, energibolag, kommuner och företag för att utveckla lokala biogaskretslopp
- att säkerställa tillräckliga investeringsstöd och ett smidigt regelverk, inklusive förenklade tillstånds- och anmälningsförfaranden för biogasanläggningar
- att utveckla styrmedel och lagstiftning på ett teknologineutralt sätt så att alla hållbara energilösningar behandlas på lika villkor.

En väg till framtiden för vissa, ett hinder för drömmar för andra. Ibland är en studie- eller arbetsplats oåtkomlig bara för att det finns trappor. I värsta fall begränsar de en människas hela framtid.

Låt oss tillsammans bygga ett jämlikt Finland.

invalidiliitto.fi
yhdenvertaista.fi

Motion 38 – Köldtåliga lösningar för emissionskrav i transport- och lantbrukssektorn

Bakgrund

För att uppfylla EU:s utsläppskrav enligt ISO 22241-standarderna används i dag selektiva katalytiska reduktions-system (SCR) i dieselmotorer, där tillsatsmedlet AdBlue (urea) är centralt. Dessa system finns i praktiskt taget alla nya dieselmotorer i lastbilar, traktorer och personbilar.

Det har visat sig att i områden med sträng vinterkyla fungerar AdBlue-systemen bristfälligt. Vid sträng kyla uppstår driftstörningar som kan leda till att fordon slutar fungera. Detta skapar betydande problem för transport, jordbruk och andra verksamheter som är beroende av dieselmotorer. Enligt uppgifter i tidningen Koneviesti (12.4.2024,10.3.2026) leder dessa störningar till betydande ekonomiska konsekvenser, uppskattningsvis över hundra miljoner euro årligen i förlorade arbetstimmar och reparationskostnader.

Motivering

Finland är ett land med stora geografiska avstånd och ett krävande klimat, där tillförlitliga transporter och ett fungerande lantbruk utgör grundläggande samhällsfunktioner. Det är därför oskäligt att den nuvarande miljöteknik, som är anpassad till ett mildare klimat, skapar oacceptabelt stora störningar både för ekonomin och miljön.

Det är därför viktigt att Svenska folkpartiet aktivt verkar för snabbare utveckling och införande av köldanpassade alternativ eller förbättrade system, som ersätter eller kompletterar nuvarande AdBlue-baserade SCR-teknik.

Beslutsförslag

Vi föreslår att Svenska folkpartiet arbetar för

- att driva på utvecklingen av alternativa, köldtåliga tekniska lösningar som ersätter eller kompletterar dagens AdBlue-baserade SCR-system.
- att lagstiftning och reglering inom fordons- och maskinbranschen beaktar de särskilda förhållanden som råder i kalla klimat.
- att inom EU:s beslutsprocesser lyfter behovet av flexibilitet eller särlösningar för regioner där nuvarande utsläppsteknik inte fungerar i praktiken.

Motionär

SFP i Nagu via ordförande Jan-Erik Karlsson.

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

I ett land som Finland, med långa avstånd och ett krävande klimat, är det avgörande att både transportsektorn och lantbruket kan fungera året om. Samtidigt ska vi hålla oss till våra klimatmål. Det är en viktig fråga som motionären lyfter och det är ibland utmanande att få dagens utsläppsteknik att fungera i finska förhållanden.

Vi delar uppfattningen att lagstiftning och reglering behöver beakta de särskilda förhållanden som råder i kalla klimat. Regelverk som i praktiken inte fungerar under finska vinterförhållanden riskerar att både försämra konkurrenskraften och leda till oönskade konsekvenser för såväl den enskilda människan och näringslivet.

SFP understöder därför att Finland aktivt verkar inom EU för att säkerställa att utsläppsreglering och tekniska krav är tillräckligt flexibla och tar hänsyn till olika klimatförhållanden. Det är viktigt att regelverken möjliggör fungerande lösningar även i nordliga regioner.

Kommissionens vice ordförande Stéphane Séjourné (Renew/FR.) uppgav i ett skriftligt spörsmålssvar att EU-lagstiftningen inte kräver användning av just AdBlue utan även medger andra typer av reagens. Kommissionen avser dessutom att föra dialog med de nationella typgodkännandemyndigheterna om möjliga sätt att förenkla godkännandeförfarandena. Enligt kommissionen kan de nordiska marknadstillsynsmyndigheterna också överväga riktade åtgärder för att säkerställa att systemen fungerar tillförlitligt även i mycket kalla förhållanden.

När det gäller tekniska lösningar är det viktigt att framhålla att utvecklingen i första hand drivs av innovation, marknadsdynamik och den kompetens som finns hos branschens aktörer. Nya tekniker växer fram och anpassas bäst när de får utvecklas utifrån behov, konkurrens och praktisk erfarenhet. Regelverk bör därför utformas på ett sätt som är teknikneutralt och ger stabila förutsättningar, utan att lägga hinder för framväxten av mer effektiva och välfungerande lösningar.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att lagstiftning och reglering inom fordons- och maskinbranschen beaktar de särskilda förhållanden som råder i kalla klimat
- att inom EU:s beslutsprocesser lyfta behovet av flexibilitet eller särlösningar för regioner där nuvarande utsläppsteknik inte fungerar i praktiken.

BEREDNINGsutskott 4

Motion 39 – Synliggör kvinnomord – inför femicid som särskild brottsrubricering & Motion 40 – Nolltolerans mot kvinnomord: SFP måste ta ledarskap i kampen mot dödligt våld i nära relationer

Gemensamt svar på 39 – Synliggör kvinnomord – inför femicid som särskild brottsrubricering & 40 – Nolltolerans mot kvinnomord: SFP måste ta ledarskap i kampen mot dödligt våld i nära relationer

Synliggör kvinnomord – inför femicid som särskild brottsrubricering

Enligt FN:s kontor för droger och brottslighet (UNODC) och UN Women dödades omkring 50 000 kvinnor och flickor av en intim partner eller en familjemedlem under 2024 – det vill säga nästan en kvinna eller flicka var tionde minut. UNODC och UN Women varnar för att nivåerna av dödligt våld mot kvinnor är i stort sett oförändrade, trots år av globala åtaganden att stoppa våldet. Dessa dödsfall är inte isolerade händelser, utan den yttersta konsekvensen av könsrelaterat våld.

Kvinnomord (femicid) definieras som ett avsiktligt dödande med könsrelaterat motiv. Det drivs av diskriminering av kvinnor och flickor, ojämlika maktförhållanden, könsstereotyper och skadliga sociala normer. Femicid är den mest extrema manifestationen av våld mot kvinnor och flickor och är ofta en fortsättning på långvarigt våld – i hemmet, på arbetsplatser, i skolor, på offentliga platser och i online-utrymmen. Det är också nära kopplat till våld i nära relationer, sexuella trakasserier och andra former av sexuellt våld och människohandel.

Den 25 november 2025, på internationella dagen mot våld mot kvinnor, röstade Italiens parlament enhälligt för att införa kvinnomord (femicid) som en särskild brottsrubricering. Brottet omfattar mord på kvinnor som motiveras av hat, diskriminering, dominans, kontroll eller underordning – alltså att kvinnan dödas för att hon är kvinna – och det kan också tillämpas när mordet sker efter att kvinnan avslutat en relation eller i syfte att begränsa hennes frihet. Den som döms för kvinnomord ska enligt lagen automatiskt dömas till livstids fängelse.

Italien blir därmed det fjärde EU-landet som inför en juridisk definition av femicid i sin strafflag: Cypern och Malta gjorde det 2022, och Kroatien 2024. Utanför Europa har flera länder i Latinamerika och Karibien varit betydligt snabbare med att kriminalisera femicid som ett särskilt brott – till exempel Chile (2010), Mexiko (2012), Peru (2013) och Ecuador (2014).

Även i Finland är våld i hemmet och i nära relationer ett allvarligt problem. När kvinnomord inte synliggörs särskilt riskerar könsrelaterade motiv att bli otydliga i statistik och uppföljning. Både FN och EU:s jämställdhetsinstitut EIGE har pekat på att definitioner och datainsamling

varierar mellan länder, vilket gör dödligt könsrelaterat våld svårare att följa upp och förebygga.

Svenska Kvinnoförbundet vill lyfta frågan om kvinnomord på den politiska agendan och driva på för en lagändring. Finland behöver ett tydligt erkännande av kvinnomord som ett könsrelaterat brott – en viktig markering om att kvinnor dödas för att de är kvinnor, och en förutsättning för bättre uppföljning, förebyggande arbete och skyddsåtgärder.

Beslutsförslag

Svenska Kvinnoförbundet yrkar därför på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för:

- att Finland bereder lagstiftning som inför kvinnomord (femicid) som en särskild brottsrubricering i strafflagen när en kvinna dödas på grund av könsrelaterade motiv.
- att Finland inför en systematisk och offentlig statistikföring om kvinnomord och dödligt partnervåld, inklusive relationen mellan offer och gärningsperson samt tidigare anmälningar och skyddsåtgärder, för att stärka uppföljning och förebyggande arbete.
- att reformen kombineras med förebyggande åtgärder: utbildning i könsrelaterat våld och riskbedömning för polis och åklagare, samt tillräckliga resurser till skyddshem och stödcenter för våldsutsatta kvinnor.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet

Pia Sundell, ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

Nolltolerans mot kvinnomord: SFP måste ta ledarskap i kampen mot dödligt våld i nära relationer

Våld mot kvinnor är ett allvarligt och systematiskt samhällsproblem. Den yttersta konsekvensen är kvinnomord, när en kvinna dödas av en nuvarande eller tidigare partner.

Finland toppar statistiken över kvinnor som dödas som följd av våld i nära relationer. Bakom varje siffra finns ett liv som släckts, barn som förlorat sin mamma och anhöriga som lämnas med livslång sorg. Dessa dödsfall är inte isolerade tragedier. De är resultatet av ett strukturellt problem som kräver strukturella lösningar.

Finland har förbundit sig att bekämpa våld mot kvinnor genom internationella åtaganden, bland annat genom ratificeringen av Istanbulkonventionen. Trots detta visar både statistik och upprepade fall att skyddet brister. Riskbedömningar fungerar inte alltid tillräckligt väl, skyddsåtgärder kommer för sent och stödet till våldsutsatta kvinnor är ojämnt tillgängligt i landet.

Svenska folkpartiet har länge profilerat sig som ett parti som försvarar mänskliga rättigheter, jämställdhet och rättsstatens principer. Att målmedvetet arbeta för att minska och på sikt stoppa kvinnomord är en central del av detta ansvar.

Beslutsförslag

Därför yrkar Svenska Kvinnoförbundet i Sörnäs på SFP för att arbeta för:

- att det ska finnas systematisk och enhetlig riskbedömning vid alla anmälningar om våld i nära relationer
- att tillräckliga resurser riktas till polis, åklagare och domstolar för att hantera våldsärenden skyndsamt
- att förbättra informationsutbyte mellan myndigheter
- att stärka förebyggande arbete riktat till män och pojkar
- Att uppföljning av besöksförbud och skyddsåtgärder förbättras

Motionär

Anna Jungner-Nordgren
Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Gemensamt svar på 39 – Synliggör kvinnomord – inför femicid som särskild brottsrubricering & 40 – Nolltolerans mot kvinnomord: SFP måste ta ledarskap i kampen mot dödligt våld i nära relationer

Motionären lyfter en mycket allvarlig och angelägen fråga. Våld mot kvinnor, och i synnerhet kvinnomord, är inte en privat angelägenhet utan ett strukturellt jämställdhetsproblem. Arbetet mot våldet måste fortsätta genom konkreta politiska åtgärder, som exempelvis effektiva besöksförbud och kriminalisering av psykiskt våld. Det handlar både om att skydda den som drabbas och om att förändra de strukturer och attityder som möjliggör våldet.

Att bekämpa könsrelaterat våld handlar också om förebyggande arbete genom utbildning, attitydpåverkan och jämställdhetsfostran från tidig ålder. SFP:s jämställdhetspolitiska program från 2025 i kapitlet ”Våld mot kvinnor och könsbaserat våld” konstaterar bland annat att skolan ska vara fri från trakasserier, diskriminering och könsbaserat våld, att undervisning om samtycke, respekt och jämställdhet ska ingå i alla skolstadier, och att skolor ska ha tydliga rutiner mot våld och trakasserier. I programmet konstateras också att SFP jobbar för bland annat att satsa resurser på att öka allmänhetens kunskap och förståelse för vad psykiskt våld är och hur det tar sig uttryck, att säkerställa att våldsutövare får vård, rehabilitering och uppföljning för att bryta våldsbeteendet och förebygga nya våldsbrott, att utveckla metoder för att tidigt identifiera personer och hushåll i riskzonen för våld i hemmet och rikta våldsförebyggande insatser till dessa, och att utreda om kön, könsidentitet och könsuttryck explicit borde nämnas i strafflagens stadganden om hets mot folkgrupp.

Finland behöver stärka såväl det förebyggande arbetet mot könsrelaterat våld som åtgärder som bekämpar våldet, inklusive lagstiftningsåtgärder. Därtill behöver statistikföringen förbättras. Målet måste vara att bättre identifiera risker, skydda utsatta kvinnor i tid och säkerställa att rättssystemet tydligt känner igen den könsrelaterade dimensionen. Det behövs reformer som leder till bättre skydd för offer, bättre myndighetssamverkan och starkare förebyggande insatser.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att Finland inför kvinnomord (femicid) som en särskild brottsrubricering i strafflagen när en kvinna dödas på grund av könsrelaterade motiv
- att Finland stärker en systematisk uppföljning och riskbedömning av dödligt våld i nära relationer och alla anmälningar om våld mot kvinnor, inklusive relationen mellan offer och gärningsperson samt tidigare anmälningar och skyddsåtgärder, för att förbättra det förebyggande arbetet och skyddet för utsatta
- tillräckliga resurser riktas till polis, åklagare och domstolar för att hantera våldsärenden skyndsamt
- att uppföljning av besöksförbud och skyddsåtgärder förbättras.

Motion 41 – En rimligare reglering för ideella föreningar

Föreningslivet är en av grundpelarna i vårt civilsamhälle. Våra föreningar och andra ideella aktörer bär upp kultur, gemenskap och verksamhet för barn och unga. Dessa föreningar drivs av frivilliga krafter och saknar de ekonomiska marginaler som kännetecknar kommersiell verksamhet.

Under de senaste åren har lagstiftning och myndighetskrav som rör evenemang och alkoholserving utvecklats på ett sätt som i praktiken likställer ideella föreningar med vinstdrivande företag. Detta innebär att små föreningar möter samma avgifter, kompetenskrav och administrativa bördor som kommersiella aktörer – trots att deras syfte, resurser och verksamhetslogik är helt annorlunda.

Konsekvensen blir att evenemang som tidigare varit centrala för föreningarnas ekonomi och lokala gemenskap riskerar att försvinna. Avgifter för tillstånd och anmälningar, krav på ansvarspersoner med serveringspass, omfattande räddningsplaner och ordningsvakter vid sena evenemang skapar en kostnads- och arbetsbörda som många föreningar inte längre klarar av. Detta hotar i förlängningen både föreningslivets livskraft och möjligheten att ordna verksamhet för barn och unga.

Föreningslivet är inte näringsverksamhet. Lagstiftningen bör tydligt spegla denna skillnad.

SFP i Österbotten föreslår att partiet ska verka för:

Beslutsförslag

- att ideella och allmännyttiga föreningar ges en egen, tydligt avgränsad och lägre avgiftskategori i lagstiftningen, skild från kommersiell näringsverksamhet.
- att föreningar ges möjlighet till förenklade och samordnade anmälnings- och tillståndsprocesser, så att flera olika evenemang inom en säsong kan omfattas av en och samma anmälan eller avgift.
- att kraven på administrativa dokument, såsom räddningsplaner och polistillstånd, anpassas efter verksamhetens omfattning, så att småskaliga ideella evenemang inte belastas av oproportionerliga krav.
- att regleringen av alkoholserving för ideella före-

ningar ses över, med målet att minska onödiga hinder för föreningsdriven verksamhet som bygger på frivillighet och samhällsnytta.

Motionär

SFP i Österbotten

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Föreningslivet spelar en central roll i samhället genom att skapa gemenskap, delaktighet och meningsfull verksamhet för människor i alla åldrar. För SFP är ett starkt och livskraftigt föreningsliv en viktig del av ett levande kulturliv och ett aktivt civilsamhälle i hela landet.

En stor del av denna verksamhet bygger på frivilligt arbete. Föreningar ordnar evenemang och aktiviteter som bidrar både till lokal gemenskap och till finansieringen av den egna verksamheten. Administrativa krav, avgifter och tillståndprocesser kan innebära en betydande belastning för små organisationer som drivs av frivilliga krafter, samtidigt är det viktigt att föreningarna erbjuder evenemang som är trygga för dem som deltar.

Motionären lyfter upp ett viktigt ärende genom att uppmärksamma hur kraven på administrativa dokument, såsom räddningsplaner och polistillstånd, kan bli oproportionerliga i förhållande till verksamhetens omfattning. Samtidigt är det svårt att utforma en lagstiftning som på ett rättvist sätt beaktar alla typer av ideella föreningar, eftersom deras verksamhet skiljer sig avsevärt i omfattning och förutsättningar. Regelverken bör därför anpassas för att göra det lättare för mindre föreningar att ordna evenemang. Ett exempel på detta är att flera evenemang inom en säsong kan omfattas av en och samma anmälan eller avgift.

Regelverk och tillståndprocesser bör vara tydliga, proportionerliga och ändamålsenliga så att de tryggar säkerheten men samtidigt inte i onödan försvårar ideell verksamhet och lokalt engagemang.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- smidigare tillståndprocesser och proportionerliga krav som underlättar för ideella och allmännyttiga föreningar att ordna evenemang.

Motion 42 – Brottsom begås i en nära relation ska utgöra en straffskärpningsgrund

Alla har rätt till ett liv i trygghet. Samtidigt är vi ändå smärtsamt medvetna om att våld mot kvinnor är ett av Finlands största människorättsproblem. Vi måste kunna förebygga och bekämpa våldet betydligt bättre, nu krävs krafttag. En förutsättning för att lyckas är konkreta åtgärder. Det krävs bättre straffrättsligt skydd för våldsoffer!

När det kommer till förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i nära relationer står det klart att enkom genom straffskärpande åtgärder rår man inte

på samtliga problem, utan det krävs åtgärder av olika slag. Samtidigt är det alldeles klart att det är av största vikt att klandervårdheten då det kommer till brott i parrelationer och i nära relationer betonas och understryks i lag.

Genom strafflagen skyddas viktiga samhälleliga och individuella intressen. I strafflagen 6 kap. 5 § stadgas om straffskärpningsgrunderna, vilka påverkar straffmätningen. I lagförarbete (RP 44/2002 rd) har konstaterats att det att straff används och att de skärps måste kunna motiveras med förnuftiga praktiska skäl. Genom att stärka strafflagstiftningen och införa att en nära relation mellan parterna i ett brott utgör en skärpningsgrund i strafflagen understryker samhället att våld i parrelationer och nära relationer är allvarligt och mycket klandervärt. Vi behöver ha ett system som upplevs effektivt och rättvist, således är det av vikt att såväl förebygga brott och effektivisera skyddet som hindrar en redan dömd gärningsperson från att begå nya brott.

Diskrimineringsombudsmannen har gjort en utredning om hur våld i parrelationer och nära relationer har behandlats i tingsrätterna. I utredningen framkom att domstolen i motiveringen till sitt avgörande inte tog ställning till att våldet hade skett i en nära relation i över hälften av fallen (55 %). I 45 procent av fallen togs den nära relationen upp i motiveringen och då höjde den i allmänhet straffansvaret. Diskrimineringsombudsmannen hänvisar även till Istanbulkonventionen och att brott anses vara allvarliga på grund av försvårande omständigheter. Den första försvårande omständigheten som nämns i avtalet är att brottet begås mot en närstående person, såsom en nuvarande eller före detta make/maka. Diskrimineringsombudsmannen har uttryckt att det finns en tydlig brist i strafflagen som måste rättas till.

Svenska Kvinnoförbundet föreslår att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen ska arbeta för:

Beslutsförslag

- att det att ett brott begås i en nära relation ska utgöra en straffskärpningsgrund.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet

Pia Sundell, ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Alla människor har rätt till ett liv i trygghet och fritt från våld. För SFP är arbetet mot våld i nära relationer och våld mot kvinnor en central del av arbetet för jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Strafflagstiftningen har en viktig roll i att skydda individens rättigheter och markera samhällets syn på brott. I strafflagen finns bestämmelser om så kallade straffskärpningsgrunder som kan påverka straffmätningen. Bland dessa finns till exempel situationer där brottet begås av rasistiska eller andra diskriminerande motiv, samt fall där gärningspersonen utnyttjar offrets särskilt utsatta ställning.

Diskrimineringsombudsmannens utredning om hur våld i nära relationer behandlas i tingsrätterna, som också motionären hänvisar till, visar både att våld i nära relationer betraktas som särskilt allvarligt när omständigheterna beaktas, men också att denna allvarlighet inte alltid synliggörs på ett enhetligt sätt i rättspraxis.

Arbetet mot våld i nära relationer kräver insatser på flera olika nivåer, inklusive förebyggande arbete, stöd till våldsutsatta och ett rättssystem som tydligt markerar brottens allvar.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att ett brott som begås i en nära relation ska utgöra en straffskärpningsgrund.
- att personer som döms för våld i nära relationer systematiskt hänvisas till rehabiliterande vård.

Motion 43 – Stoppa digitala övergrepp – lagstifta mot deepfakes

Utvecklingen av AI-tjänster har exploderat både i omfattning och kvalitet. Med några knapptryckningar går det i dag att skapa realistiska "deepfakes" – bild-, video- eller ljudmaterial som ger sken av att en verklig person gör, säger eller deltar i något som aldrig har hänt. Konsekvenserna kan bli allvarliga och ibland oåterkalleliga för den som avbildas. Deepfakes utgör dessutom ett hot mot demokratin när gränsen mellan verkligheten och det manipulerade suddas ut.

För Svenska Kvinnoförbundet är det särskilt angeläget att lyfta deepfakes som ett jämställdhetsproblem. Europaparlamentets forskningstjänst (EPRS) konstaterar i sin briefing Children and deepfakes (juli 2025) att spridningen ökar explosionsartat: omkring 8 miljoner deepfakes beräknades delas under 2025, jämfört med 500 000 år 2023. EU-kommissionen uppskattar att pornografiskt material utgör cirka 98 % av alla deepfakes. Samma analys betonar att deepfakes innebär särskilda risker för barn och unga och kan användas i samband med övergrepp och allvarliga kränkningar på nätet, såsom grooming och nätmobbning.

Samtidigt visar Danmark nu vägen med en banbrytande lagstiftningsmodell. I juni 2025 ingick den danska regeringen och flera partier en bred politisk överenskommelse om att stärka skyddet mot deepfakes och digitala efterbildningar genom ändringar i upphovsrättslagen. Det danska lagförslaget om ändringar och tillägg i upphovsrättslagen föreslås träda i kraft den 31 mars 2026.

Kärnan i Danmarks modell är att införa två nya skydd:

1. Ett allmänt skydd: realistiska digitalt genererade efterbildningar av en persons fysiska kännetecken – exempelvis utseende, röst och rörelser – ska inte få göras tillgängliga för allmänheten utan samtycke, och skyddet föreslås gälla under personens livstid och 50 år efter döden.
2. Ett särskilt skydd för utövande konstnärer och artister:

realistiska digitala efterbildningar av en artists konstnärliga framträdande ska omfattas av ett separat skydd.

I den danska modellen kombineras detta skydd med tydliga undantag för karikatyr, satir, parodi, maktkritik och samhällskritik, för att värna yttrandefriheten. Samtidigt betonas att undantagen inte gäller om materialet riskerar att vilseleda allmänheten eller bidra till desinformation.

EU:s förordning om artificiell intelligens, som trädde i kraft 2024, ställer transparenskrav vid användning av deepfakes, men transparens och märkning räcker inte som skydd mot icke-samtyckt sexualiserat material, såsom deepfakepornografi. Finland har samtidigt tagit viktiga steg genom reformen av sexualbrottslagstiftningen (2023), där bland annat olovlig spridning av sexuell bild är straffbar. Deepfake-utvecklingen visar ändå att det behövs ett tydligare och mer heltäckande skydd för digital identitet – särskilt för att motverka den könsbaserade skada som icke-samtyckta sexuella deepfakes innebär, där flickor och kvinnor ofta är måltavlor – samt att borttagning, ingripanden och ersättning fungerar i praktiken.

Svenska Kvinnoförbundet anser därför att Finland bör ta modell av Danmark och ta fram lagstiftning som stärker rätten till den egna identiteten (så som utseende, röst och rörelser) och som ger verkningsfullt skydd och möjlighet till ingripande och ersättning när deepfakes används som verktyg för digitalt könsbaserat våld.

Beslutsförslag

Svenska Kvinnoförbundet yrkar därför på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för:

- att Finland bereder lagstiftning som ger varje person skydd för sin digitala identitet, så att realistiska digitalt genererade eller manipulerade efterbildningar – inklusive deepfakepornografi som föreställer en identifierbar person – inte får göras offentliga utan samtycke.
- att myndigheter och brottsofferstöd ges tillräckliga resurser och kompetens för att förebygga och utreda digitalt sexualiserat våld, samt att utsatta garanteras lågtröskelstöd, rättshjälp och stöd i processen.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet

Pia Sundell, ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Den snabba utvecklingen av artificiell intelligens har skapat nya möjligheter, men också nya former av kränkningar, trakasserier och manipulation. Deepfakes kan orsaka mycket allvarlig skada för enskilda människor, särskilt när det handlar om sexualiserat material utan samtycke.

Som motionären framhåller sprids deepfakepornografi, trots kraven som ställs i EU:s AI-förordning och trots att det efter reformen av sexualbrottslagstiftningen i Finlands strafflag finns en paragraf om olovlig spridning av sexuella bilder. Polisutredningar kring olovlig spridning av deepfakes har hittills varit få, och de avslutas ofta utan

resultat, eftersom det är svårt att få tag på gärningspersonerna.

SFP har även i i sitt jämställdhetspolitiska program från 2025 lyft fram vikten av att ett jämställdhetsperspektiv beaktas i reglering och utveckling av artificiell intelligens.

SFP delar därför motionens målbild: människor ska ha ett starkt skydd mot digitala kränkningar, offer ska snabbt få hjälp, och samhället måste kunna agera när ny teknik används för att förnedra, exploatera eller vilseleda. Teknikutvecklingen förutsätter att lagstiftningen och myndigheternas verktyg fortlöpande utvecklas och ses över, så att skyddet är tillräckligt också i den digitala verkligheten.

Det är tydligt att arbetet behöver drivas åtminstone på EU-nivå. De digitala plattformarna, AI-tjänsterna och spridningen av deepfakes är i grunden gränsöverskridande, och därför behöver regleringen, ansvarsfrågorna och skyddsmekanismerna utvecklas på EU-nivå. Finland ska därför vara en aktiv röst för att EU stärker skyddet mot digitalt sexualiserat våld, icke-samtyckta deepfakes och annan skadlig eller kränkande manipulation.

EU-direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer innehåller en skyldighet att kriminalisera spridande av intima bilder, inklusive deepfakes, utan samtycke. Detta omfattar situationer där materialet sprids utan brottsoffrets samtycke, också om offret har gett sitt samtycke till framställande av materialet.

Utöver att kriminalisera olovlig spridning av deepfakepornografi har Renew Europe, SFP:s grupp i Europaparlamentet, velat explicit förbjuda själva verktygen som använder AI för att producera nakenbilder eller sexuellt material på personer utan deras samtycke. Detta handlar om en ändring av AI-förordningen. Om det efter vårens omröstningar blir Europaparlamentets ståndpunkt, ska ärendet förhandlas i trepartsförhandlingar mellan parlamentet, kommissionen och rådet. Om ändringen accepteras, blir lagstiftningen direkt tillämplig även i Finland.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- stärkt skydd för den digitala identiteten, så att realistiska digitalt genererade eller manipulerade efterbildningar, inklusive deepfakepornografi som föreställer en identifierbar person, inte får publiceras offentligt eller delas utan samtycke
- att myndigheter och brottsofferstöd ges tillräckliga resurser och kompetens för att förebygga och utreda digitalt sexualiserat våld, samt att utsatta garanteras lågtröskelstöd, rättshjälp och stöd i processen
- reglering som hindrar användning av AI-plattformar för produktion av nakenbilder, eller sexuellt eller kränkande material på personer utan deras samtycke.

Motion 44 – Modernisera sättet att utse ombud till partidagen

Rätten att utse ombud till partidagen är i dag främst kopp-

lat till antalet betalande medlemmar i medlemsföreningarna. Andra tänkbara kriterier, som antal röster i val eller "det finlandssvenska ansvaret" – antalet svenskspråkiga i kommunen, används inte. Kretsarna har rätt att utse ombud men inte kommunorganisationerna.

Sedan de nuvarande stadgarna godkändes har intresset för föreningsliv och föreningsbyråkrati minskat stadigt i Finland, och politiken utgör inget undantag. Medlemsupplevelsen i SFP försämras på många orter av lokalavdelningar med minimal politisk verksamhet där en liten grupp aktiva plikttröget ställer upp som funktionärer. Penningtrafiken mellan lokalavdelning, kommunorganisation, krets och parti är intransparent och svår att förklara för de betalande medlemmarna. Speciellt unga medlemmar är främmande för föreningsbyråkratien, och den nuvarande dysfunktionella organisationsstrukturen försvårar övergången från SU till moderpartiet. Politiskt intresserade personer som vill bli sfp-medlemmar känner sällan ens till att det finns lokalavdelningar.

I flera städer och kommuner har sfp-familjen på grund av dessa orsaker rationaliserat sig själv genom att slå ihop lokalavdelningar, i några fall till en enda medlemsförening i kommunen. På ännu flera håll diskuteras samgång men man väljer att hålla kvar en dysfunktionell organisationsstruktur för att maximera kommunens inflytande på partidagen. Antal ombud på partidagen ses på grund av de nuvarande stadgarna som viktigare än medlemsupplevelse och politisk aktivitet. Dagens stadgar möjliggör i praktiken att lokalavdelningar kan köpa sig inflytande genom att betala medlemsavgift till partiet för de medlemmar som låtit bli att betala till lokalavdelningen.

Denna motion syftar till att göra det möjligt att skapa en aktiverande, entusiastmerande organisationsstruktur utan att de proaktiva kommunerna förlorar inflytande i partiet. Samtidigt vill vi inte slänga ut barnet med badvattnet. Det finns många kommuner där nuvarande organisationsstruktur är aktiverande och naturlig, och dessa kommuner ska förstås inte heller straffas. Antal betalande medlemmar borde fortsättningsvis vara ett viktigt kriterium.

Beslutsförslag

Vi föreslår:

- att partiet reformerar sina stadgar så att sammanläggning av lokalavdelningar inte leder till minskat inflytande i partiet.
- att medlemsföreningar som frivilligt går samman har rätt till samma antal delegater de hade före samgång en under (x antal) påföljande partidagar.
- att den nuvarande delegattröskeln till partidagen ändras så att gränsen på 150 medlemmar för andra partidagsdelegaten sänks.
- att partiet vid sidan om medlemsantal i medlemsföreningarna inför kriterier på kommunnivå för inflytande på partidagen. Objektiva kriterier för kommunorganisationens ombud kunde vara antal röster i senaste val och/eller antalet svenskspråkiga i kommunen.

Motionär

Lars Rosenblad, partifullmäktigeledamot, SFP i Vasa
Mikael Anttila, ordförande, SFP:s samorganisation i Vasa
Ulla Granfors, ordförande, SFP i Vasa centrum

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Partiets stadgar har förnyats senast på partidagen 2025, och även till årets partidag föreligger ett förslag till stadgeändring. Därmed kan konstateras att partiets stadgar är aktuella och moderniserats då det finns behov.

Beräkningsgrunden för partidagens delegatplatser är en fråga som med jämna mellanrum diskuterats inom partiet. Det har ändå inte hittats ett mer lämpligt och rättvist system än det som nu används.

I motionen till årets partidag lyfts det upp kommunorganisationernas rätt att utse delegater. Detta är dock inte möjligt då kommunorganisationerna inte är medlemsföreningar till partiet, utan fungerar som samarbetsorganisationer på kommunal nivå i de kommuner var partiet har flera medlemsföreningar.

Senast på partidagen 2023 behandlades en motion om beräkningsgrunden för partidagens delegatplatser. Då föreslog motionären att representationen skulle räknas ut på basen av regionvisa valresultat. I svaret till den motionen kunde konstateras att frågan kring vilka val det skulle gälla är oklart, och hur detta kunde ske rättvist då kandidater inte alltid har en stark tidigare koppling till partiorganisationen. Tidsperioden är också oklar, ifall exempelvis riksdagsval skulle vara beräkningsgrunden skulle delegatplatserna då vara låsta för fyra år.

Problematiskt blir det även när det gäller hur fördelningen av ett valresultat ska spjälkas upp i olika kommuner, då en kommun kan ha många medlemsföreningar. Ska detta ske enligt resultat i kommunernas valområden eller på basis av kandidaternas hemby. En annan fråga är också hur representationen för partiets specialföreningar ska räknas ut, då dessa föreningar vanligtvis är nationellt aktiva.

Även beräkningsgrund baserat på svenskspråkiga i kommunen blir snedvriden då partiet har mycket aktiva medlemsföreningar i finskspråkiga kommuner, till exempel i Samkretsen. Många röster inom partiet har lyft upp vikten att involvera andra språkgrupper i partiets verksamhet, varför en dylik tanke som beräkningsgrund känns främmande.

Många lokalavdelningar har slagit samman sin verksamhet, och motsvarande diskussioner pågår i många kommuner redan nu. Att den nuvarande organisationsstrukturen skulle bevaras i kommuner endast för att maximera kommunens inflyande på partidagen är inte ett utbrett fenomen. Det är viktigt att notera att fastän föreningar sammanslår sin verksamhet leder detta inte alltid till färre delegatplatser på partidagen. Mycket ofta har uträkningen fallit lika som före en sammanslagning. Några gånger har den till och med gett fler platser. I slutändan är det i allas intresse att det på partidagen finns en bred representation från det lokala fältet.

Antalet delegater som medlemsföreningar och medlemsförbund nu har rätt till fastslås i partiets stadgar, paragraf 7. Det är motiverat att se över denna paragraf, för att granska möjligheten att justera gränserna nedåt för att kunna öppna upp för en större representation.

Idag har partiet endast ett fåtal medlemsföreningar som inte betalar medlemsavgiften enligt det antal medlemmar som finns i registret. En förening kan inte betala för "icke existerande" medlemmar, och det är heller inte möjligt att köpa till sig inflytande.

Enligt partiets stadgar är det registrerade föreningar som kan vara medlemsföreningar i partiet. Patent- och registerstyrelsen tillhandahåller det officiella föreningsregistret i Finland. Partiet följer sina stadgar och endast registrerade föreningar kan vara medlemsföreningar, och därmed ha representation på partidagen. Därmed kan inte redan nedlagda föreningar ha representation.

Motionären lyfter även upp medlemmarnas övergång från Svensk Ungdom till SFP. Här måste man komma ihåg att föreningslagen inte tillåter att vi flyttar över medlemmar automatiskt. Dock stämmer det att SFP inte alltid lyckas fånga upp SU-medlemmar då de faller för åldersstreck- et. Här har det viktigt att alla medlemsföreningar har en fungerande dialog med SU på lokala fältet och funderar hur de kan locka unga att bli medlem i partiet på orten.

På alla nivåer måste vi tillsammans bli allt bättre på att bemöta nya medlemmar, vårda om existerande medlemmar och ge medlemmarna ett mervärde. Detta är en diskussion som varit aktuell i många år och redan nu pågår det ett arbete att klargöra partiets medlemstyg. Det är viktigt att komma ihåg att en medlemsförening och även enskilda medlemmar har andra möjligheter att påverka partiets politik än via partidagen, och dessa möjligheter måste partiet på alla nivåer bli bättre på att lyfta fram.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att paragraf §7, mom. 5 i partiets stadgar om föreningarnas rätt till ett ombud till partidagen för de första 150 medlemmarna, och därefter ett ombud för varje påbörjat 75-tal medlemmar ses över under kommande verksamhetsår och en eventuell stadgeändring bereds till partidagen 2027
- att utreda möjligheten att kommun- och samorganisationer kunde bli en officiell del av partiets organisation.

Motion 45 – Barnets bästa som grundlagsfäst princip

Barn berörs dagligen av politiska och administrativa beslut inom bland annat social trygghet, utbildning, hälsovård, migrationspolitik och familjepolitik. Trots att Finland har förbundit sig till FN:s barnkonvention, beaktas barnets bästa enligt Barnombudsmannens berättelse till riksdagen 2026 i praktiken för bristfälligt eller inkonsekvent när beslut fattas. Barnkonsekvensanalyser genomförs inte systematiskt, och även när de görs saknar de ibland verkligen genomslag i det slutliga beslutsfattandet.

Konsekvenserna riskerar leda till att barnfamiljer riskerar hamna i fattigdom, barns psykiska och fysiska välmående äventyras och minderåriga kan påverkas av myndighetsbeslut, inklusive migrationsbeslut, där barnets bästa

inte haft en avgörande roll. När barns rättigheter inte prioriteras urholkas deras jämlikhet och trygghet, samhällets mest sårbara grupp.

För att barnets bästa inte ska bli en tolkningsfråga eller enbart ett politiskt mål, utan en rättslig skyldighet, behöver principen ges en starkare och mer bindande ställning. Genom att införa barnets bästa i grundlagen stärks barnets rättsliga skydd och säkerställs att principen konsekvent beaktas i all lagstiftning och allt beslutsfattande som berör barn, direkt eller indirekt.

Ett grundlagsfästade av barnets bästa skulle tydligt signalera att barns rättigheter är en kärnfråga i ett rättvist och hållbart samhälle, och ge myndigheter och lagstiftare ett klart ansvar att alltid utgå från barnets perspektiv.

Beslutsförslag

Vi yrkar därför att Svenska folkpartiet ska arbeta för:

- att staten garanterar en riktig och systematisk tillämpning av principen om barnets bästa.
- att barnets bästa införs i grundlagens bestämmelser om de grundläggande rättigheterna.

Motionär

Anna Jungner-Nordgren
Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP håller med om att barnets bästa konsekvent ska beaktas i all lagstiftning och i allt offentligt beslutsfattande som berör barn, direkt eller indirekt.

SFP har länge betonat att barnets bästa ska väga tungt i politiken. Alla barn har rätt till ett gott liv och barns rättigheter är de vuxnas ansvar. Detta ligger också i linje med FN:s barnkonvention, där barnets bästa ska komma i främsta rummet vid åtgärder som rör barn.

Samtidigt är det skäl att notera att Finlands grundlag redan i dag innehåller bestämmelser om barns ställning, bland annat att barn ska bemötas som jämlika individer och ha rätt till medinflytande i frågor som gäller dem själva enligt sin utvecklingsnivå. Det centrala problemet är inte enbart vad som står i lag, utan att principen om barnets bästa måste tillämpas mer systematiskt och med verkligt genomslag i beredning, konsekvensbedömning och myndighetsbeslut. Ett eventuellt grundlagsfästade är en betydande fråga som kräver noggrann rättslig beredning och bred parlamentarisk förankring.

SFP delar alltså motionärens mål att stärka barnets rättsliga skydd och att göra principen om barnets bästa mer bindande i praktiken. Det viktigaste är att barnkonsekvensbedömningar görs systematiskt och att barns rättigheter faktiskt får genomslag i beslutsfattandet. Samtidigt ska möjligheterna att ytterligare stärka principens ställning i lagstiftningen bedömas omsorgsfullt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- en riktig och systematisk tillämpning av principen om barnets bästa
- att principen om barnets bästa i grundlagen stärks.

Motion 46 – Utveckla en code of conduct för etiska övertramp

Bakgrund

Svenska folkpartiets vision är ett samhälle fritt från rasism och diskriminering, där likabehandling och ömsesidig respekt utgör grunden. Våra etiska riktlinjer är tydliga när det gäller individens ansvar vid interna evenemang och personligt uppträdande. Vi har slagit fast att vi har nolltolerans mot rasism och våra representanter bär ett personligt ansvar för att förvalta väljarnas förtroende.

Som liberalt parti möter vi ständigt situationer där våra värderingar utmanas, både i regeringssamarbete, valfärdsområden och lokalt. Idag saknas en enhetlig ”Code of Conduct” som ger konkret vägledning för hur partiorganisationen och dess företrädare ska agera vid klara övertramp. Detta skapar osäkerhet bland medlemmar och väljare om vad SFP:s linjer faktiskt innebär i praktiken. För att vi ska kunna fungera som trovärdiga språkrör för partiet behöver vi en gemensam verktygslåda.

Motivering

En tydlig uppförandekod och handlingsplan för värderingsstyrd krishantering skulle:

- Cementera partiets linje: Göra de ideologiska gränsdragningarna tydliga och förutsägbara.
- Stärka våra företrädare: Ge förtroendevalda på alla nivåer stöd i hur de ska bemöta osakligt beteende eller politik som strider mot våra program.
- Öka transparensen: Visa väljarna att våra etiska riktlinjer inte bara är vackra ord på ett papper, utan att de har reella konsekvenser vid övertramp.

Vi behöver definiera en händelseföljd för hur partiet reagerar när samarbetspartners sprider retorik eller driver politik som normaliserar diskriminering, samt förtydliga hur vi hanterar interna avvikelser som skadar partiets anseende.

Beslutsförslag

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att partidagen ger partistyrelsen i uppgift:

- autarbeta en konkret Code of Conduct och ett handlingsprogram som definierar hur SFP agerar vid klara övertramp mot partiets värderingar.
- att detta program specifikt inkluderar riktlinjer för externt samarbete (t.ex. i regering eller valförbund), med tydliga kriterier för när ett samarbete inte längre är förenligt med SFP:s värdegrund.
- att ta fram en praktisk vägledning för partiets företrädare om hur man som språkrör bemöter värdegrundsstridiga situationer i offentligheten och i beslutsfattande organ.

- att förtydliga processen för hur de etiska riktlinjerna tillämpas så att tröskeln för att agera vid övertramp blir lägre och mer enhetlig inom hela partiorganisationen.

Motionär

Fredrik Waselius, SFP i Grankulla

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP vill tacka motionären för en viktig och genomtänkt motion. Frågan om hur vi säkerställer att SFP:s värderingar också omsätts i praktiken är helt central för partiets trovärdighet och förtroende.

SFP:s högsta styrdokument är partiets stadgar. Partiprogrammet utgör grunden för all vår verksamhet och anger de värderingar som ska genomsyra både politiska beslut och hur vi agerar som parti.

SFP:s verksamhet vilar redan i dag på en tydlig värdegrund och flera styrdokument som tillsammans utgör en helhet. Precis som motionären lyfter fram har partiet tydliga regler i form av etiska riktlinjer. Dessa slår fast nolltolerans mot rasism, diskriminering och trakasserier, och anger också konkreta följder vid överträdelser. En person som bryter mot riktlinjerna kan ges en varning, portförbud eller uteslutas ur partiets verksamhet, och i allvarliga fall uppmanas att lämna sina uppdrag och sitt medlemskap.

Hur partiet och dess medlemmar ska föra sig fram kommer även i handboken för förtroendevalda, i modellreglerna för fullmäktige grupper, i modellreglerna för samarbete mellan fullmäktige gruppen och lokalavdelningen, och i partiets jämlikhetsplan. Dessa dokument ger vägledning kring ansvar, arbetsformer och hur jämlikhet och respekt ska tryggas i partiets verksamhet. Jämlikhetsplanen betonar dessutom vikten av att det ska finnas låg tröskel att reagera på trakasserier och att stöd ska finnas tillgängligt. Vi uppmanar alla fullmäktige grupper att tillämpa modellreglerna. Dessutom uppmanar vi alla fullmäktige grupper och lokalavdelningar att i början av mandatperioden gå igenom partiets etiska riktlinjer med alla partiets företrädare. I politiken kan man ställas inför svåra och ibland krävande situationer. Då är det värdefullt att ha gemensamma och tydliga principer att utgå ifrån. Det ger såväl lokalavdelningar som fullmäktige grupper bättre förutsättningar att hantera oenighet och lösa utmanande situationer på ett konstruktivt sätt.

Det informella är även viktigt och det finns en stark kultur inom SFP som bygger på dialog, öppenhet och ansvar. SFP har en lång tradition av att inte i regel tillämpa bindande gruppbeslut, vilket belyser att vi värdesätter förtroende, dialog och gemensam värdegrund snarare än detaljerad styrning.

Som motionären lyfter fram saknar SFP inte riktlinjer eller verktyg för att hantera övertramp. Det finns redan regler, strukturer och en etablerad politisk kultur som tillsammans utgör en stabil grund.

Partiets möjligheter att styra enskilda företrädares age-

rande har sina begränsningar. På det lokala planet är handlingsutrymmet begränsat när det gäller att centralt styra hur förtroendevalda agerar i enskilda situationer. På nationell nivå har riksdagsledamöterna, genom sitt mandat från väljarna, en betydande självständighet. Inom regeringssamarbetet görs politiska avvägningar i första hand av ministergruppen och riksdagsgruppen i samarbete med partistyrelsen. Partiet centralt har inte rätt att utesluta medlemmar. De lokala föreningarna kan utesluta en medlem efter utlåtande av partistyrelsen då medlemmen handlat i strid med SFP:s intressen.

SFP delar ändå motionärens uppfattning om att det finns behov av fortsatt tydlighet och enhetlighet i hur dessa principer tillämpas i praktiken. Särskilt i komplexa politiska situationer, såsom samarbeten med andra aktörer eller offentliga värdekonflikter, kan det finnas behov av ytterligare vägledning för partiets företrädare.

SFP anser därför att fokus i första hand bör ligga på att förtydliga, stärka och vid behov vidareutveckla de riktlinjer och stödstrukturer som redan finns, snarare än att skapa nytt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att utveckla de program som definierar hur SFP agerar vid klara övertramp mot partiets värderingar på lokal och regional nivå
- att stärka vägledning för partiets företrädare om hur man som språkrör bemöter värdegrundsstridiga situationer i offentligheten och i beslutsfattande organ
- att förtydliga processen för hur de etiska riktlinjerna tillämpas så att tröskeln för att agera vid övertramp blir lägre och mer enhetlig inom hela partiorganisationen och i andra sammanhang där vi representerar SFP.

Motion 47 – Motionärens rätt att försvara sin motion på partidagen

I partiets förhandlingsordning för partidagarna stipuleras att ”Närvaro- och yttranderätt i utskotten har, utöver delegater, partiets presidium, partistyrelse, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets ledamot i Europaparlamentet samt partiets tjänstemän. Enbart befullmäktigade delegater har rösträtt i utskotten.” Därutöver informerades det på senaste partidag att det enbart är delegaterna som har yttranderätt då man behandlar motionerna i utskotten.

Detta betyder att den som gjort en motion inte kan försvara den i vare sig utskottet eller salen. Vi kan väl tänka oss hur detta inverkar på motivationen att skriva motioner eller överhuvudtaget att medverka på partidagen.

Beslutsförslag

- att SFP ändrar på sin förhandlingsförfordning och tillåter motionären att försvara sin motion i utskotten och ha där yttranderätt.

Motionär

Martin Heinrichs, vice ordförande, SFP i Esboviken
Anne Ahlefeldt, ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionsrätt vid ordinarie partidag har kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, partiets medlemsföreningar och deras medlemmar samt därtill medlemsförbunden Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland.

Partidagen är partiets högsta beslutande organ och dess arbetsformer regleras i förhandlingsordningen, vars syfte är att säkerställa en tydlig, rättvis och fungerande beslutsprocess. Utskottsarbetet är en central del av partidagen och bygger på att de befullmäktigade delegaterna behandlar motioner och förslag samt formar de förslag som senare behandlas i salen.

Den nuvarande förhandlingsordningen, där närvaro- och yttranderätten i utskotten är avgränsad till delegater och vissa förtroendevalda samt partiets tjänsteinnehavare, har utformats för att säkerställa ett effektivt arbete i utskotten och en tydlig ansvarsfördelning i beslutsfattandet. Delegaterna representerar medlemsföreningarnas och medlemsförbundens medlemmar och delegaterna har mandat att föra diskussionen och fatta beslut i utskotten. Det bör även finnas en klar särskiljning mellan delegater och åhörare.

Vi delar uppfattningen att det är viktigt att uppmuntra kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, partiets medlemsföreningar och deras medlemmar samt därtill medlemsförbunden Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland som har motionsrätt att lämna in motioner och delta aktivt i partiets politiska arbete. Samtidigt anser vi att den nuvarande förhandlingsordningen fungerar väl och att den skapar tydliga och ändamålsenliga ramar för partidagens arbete.

Beslutsförslag

Föranleder inga åtgärder.

Motion 48 – Namngiven plats

Partidagen är ett viktigt tillfälle för medlemmarna att träffas och diskutera aktuella frågor.

Deltagararna kunde ha en egen sittplats, med en skylt där det står medlemsföreningens namn. Vilket gör det lättare att veta vilken förening delegaten representerar.

Med utmärkt plats finns möjligheten att lämna kvar eventuella egna material.

Beslutsförslag

Jag föreslår:

- att varje delagat från har en plats med föreningens namnskylt.

Motionär

Lars-Johan Nyholm
Sfp i Östra Borgå

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Partidagen är en viktig mötesplats för partiets medlemsföreningar och medlemsförbund, där de via sina delegater kan träffas, diskuteras och fatta beslut om partiets politik.

För cirka tio år sedan fanns det ännu namngivna platser i partidagssalen för de enskilda föreningarna. Därefter följde en tid då kretsarna och förbunden hade utmärkta platser för sina medlemsföreningar. Dessa kutymer slopades dock uttryckligen på önskan av delegaterna.

Delegaterna har sett det som en styrka att kunna sitta med exempelvis delegater från andra kretsar, och på detta sätt skapa kontakter och dela åsikter. Det nuvarande systemet har fungerat ändamålsenligt och det finns inte behov av att införa fasta platser med föreningarnas namn.

Beslutsförslag

Föranleder inga åtgärder.

Motion 49 – Förändring av § 2 i partiets stadgar

Stora förändringar i vår befolkningsstruktur har fört med sig att det finns ett behov att uppdatera §2 i partiets stadgar. Partiets ändamål kan upplevas som exkluderande i stället för inkluderande vilket vi motionärer upplever som ett problem med tanke på en utvidgning av partiets understöd bland andra befolkningsgrupper än de finlands-svenska. Här i huvudstadsregionen är ju redan 25-30 % av befolkningen av annan härkomst.

Beslutsförslag

Vi motionärer föreslår:

- att § 2 skall lyda så här

§ 2 – Ändamål

Svenska folkpartiets uppgift är att samla landets befolkning för att, inom ramen för Finlands demokratiska och parlamentariska statskick på hävdvunnen nordisk rättsgrund, befästa landets självständighet och trygghet, förbättra medborgarnas materiella och andliga livsvillkor samt utveckla samhället i riktning mot ökad rättvisa och inre sammanhållning. Svenska folkpartiet vill särskilt bevaka den svenska befolkningens rättigheter, värna dess egenart, främja dess kulturella och sociala liv och trygga dess utkomst.

Dessutom vill Svenska folkpartiet främja goda relationer mellan de olika befolkningsgrupperna i landet genom kulturell växelverkan, saklig information och förbättrade språkkunskaper.

Svenska folkpartiet vill på grundvalen av individens frihet, privat äganderätt, fri företagsamhet och ändamålsenlig samhällsplanering verka för kulturellt, socialt och ekonomiskt framåtskridande.

Motionär

Håkan Blomberg
Sebastian Långström
Markus Söderman

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Till partidagen 2024 inlämnades även en motion som framförde att paragraf 2 i partiets stadgar skulle omformuleras. I motionssvaret konstaterade då att en av de största grundstenarna i Svenska folkpartiet i Finland r.p. är det svenska språket, vilket det redan varit i 120 år. Under hela sin existens har partiet alltid jobbat även för andra frågor. Detta sker dagligen på alla nivåer inom politiken; kommunalt, regionalt, nationellt och internationellt. SFP är en viktig och trovärdig politisk aktör i det finländska samhället idag, inte enbart i svenska frågor utan i alla sakfrågor.

En stor andel av de frågor som partiet arbetar med idag berör hela landets befolkning och landets olika befolkningsgrupper. Där har motionärerna rätt i att uppgiften har ändrats under en längre tid. Dock är det bra att även framöver i stadgarna poängtera att SFP särskilt vill bevaka den svenska befolkningens rättigheter, värna dess egenart, främja dess kulturella och sociala liv och trygga dess utkomst. Detta särskiljer SFP från de andra partierna i landet, och har varit partiets kitt i dess 120 års historia.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att partidagen 2027 behandlar en stadgeändring som omformulerar paragraf 2 i partiets stadgar i linje med motionärens förslag.

Motion 50 – Ökad expertinvolvering i SFP:s politiska arbete

Utan trovärdiga experter och en faktabaserad konsekvensbedömning riskerar beslut att förstärka redan existerande ojämlikheter i samhället. I praktiken innebär det ofta att kvinnor, minoriteter och grupper med svagare samhällelig ställning får bära en oproportionerligt stor del av de negativa konsekvenserna av politiska beslut.

Politik blir långsiktigt hållbar när beslut och uttalanden grundas på aktuell sakkunskap och fakta. Genom att inkludera experter och forskningsbaserad fakta och öppet kommunicera en beslutsprocess som baserar sig på expertkunskap, stärks både kvaliteten och trovärdigheten i politiken. Samtidigt bidrar transparensen till att partiets ställningstaganden uppfattas som välgrundade, tydliga och förankrade i fakta.

På Svenska folkpartiets partidag 2022 antogs en motion om att klimat- och hållbarhetspolitiska beslut ska baseras på bästa tillgängliga kunskap, med tillförlitliga utsläppskalkyler som underlag för beslutsfattandet. I Motion 11 från 2021 lyftes behovet av att följa upp och utvärdera effekten av antagna motioner, och att partiet presenterar uppföljningen öppet för partidagsdelegaterna, som får möjlighet att ställa frågor.

SFP har därmed tidigare tydliggjort vikten av att beslut och initiativ bygger på tillförlitlig information och att motioner följs upp systematiskt. När sakkunniginvolvering sker ad hoc riskerar politiska ställningstaganden att fat-

tas utan full insikt i konsekvenser och alternativ. I tider av ökad populism och polarisering blir det extra viktigt att experter hörs i beslutsfattandet.

SFP bör därför i alla politiska frågor kalla in externa experter och satsa på ett brett arbete för trovärdighet och transparens.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att SFP arbetar för:

- att SFP i sitt politiska beredningsarbete systematiskt hör relevanta externa experter, för att förbättra kvaliteten på politiska beslut och initiativ.
- att transparentt kommunicera vilka sakkunniga underlag som ligger bakom partiets politiska initiativ.
- att alla offentliga uttalanden bygger på fakta och bästa praxis.

Motionär

Anna Jungner-Nordgren

Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig fråga om vikten av faktabaserat beslutsfattande och hörande av sakkunniga i politiken. I en polariserad värld där allt fler bygger sin politik utifrån vad som ger mest synlighet och väcker mest debatt ska SFP vara och förbli den vuxna i rummet – ett parti som för en politik som är sund, faktabaserad och som beaktar olika synvinklar.

SFP hör i dag experter och för en aktiv dialog med intresseorganisationer kontinuerligt. Partiets beredande organ på kansliet träffar regelbundet experter och intresseorganisationer och hör relevanta aktörer i samband med framtagningen av politiska program. Detta arbete sker inte enbart i enskilda processer, utan utgör en kontinuerlig dialog som bidrar till att bygga en bred faktabas som ligger till grund för partiets beslutsfattande.

Även riksdagsgruppen och dess kansli hör fortlöpande experter, både i samband med gruppmöten och inom ramen för utskottsbehandlingen i riksdagen. Inom regeringsarbetet är ministeriernas tjänstemannaberedning och utredningar en central del av arbetet.

SFP värdesätter högt det kunnande som finns inom partiet, där många medlemmar och förtroendevalda besitter djup sakkunskap inom olika områden. Partiets politik formas i en dialog mellan riksdagen, regeringen, partiets kansli, förbunden, partifullmäktige, partidagen och partistyrelsen, samt i samspel med externa aktörer.

SFP är ett demokratiskt parti där de politiska linjeringarna fastställs av partidagen. Mellan partidagar är partifullmäktige och partistyrelsen de forum som beslutar om partiets åsikter och ståndpunkter. SFP:s Arbete i regering och riksdag bygger på dessa beslut. Även om sakkunskap och expertis är centrala inslag i beredningen, kan och ska inte partiets beslut styras av externa aktörer. Ett politiskt parti måste också ha friheten att göra ideologiska avvägningar och formulera egna politiska prioriteringar.

Strävan efter att i alla politiska frågor kalla in experter är mycket god samtidigt som SFP är ett parti med hundratals förtroendevalda på många olika nivåer, från lokal till nationell nivå. Beslutsfattandet ser därför olika ut beroende på var man verkar och vilka förutsättningar som finns lokalt. Det är inte alltid möjligt eller ändamålsenligt att i alla politiska frågor systematiskt kalla in externa experter, utan arbetssätten behöver anpassas till situationen och de resurser som står till buds.

SFP har under de senaste åren utvecklat arbetet med att följa upp partidagsmotioner på ett mer systematiskt sätt. Denna uppföljning presenteras i partiets verksamhetsöversikt som fastställs av partifullmäktige och lämnas till kännedom för partidagen årligen.

Vi strävar efter att öppet redovisa hur politiska initiativ bereds och att ge erkännande till de aktörer som bidrar med sakkunskap och initiativ i processen. Samtidigt är politiska beslut ofta mångfacetterade och bygger på en helhet av olika underlag, dialoger och avvägningar. Det är därför inte alltid möjligt att entydigt peka ut en enskild källa eller aktör som grund för ett beslut. När det däremot är tydligt och ändamålsenligt ska detta också framgå.

I vår kommunikation säkerställer vi att det framgår vem som ansvarar för beredningen av ett ärende och vem som kan kontaktas för tilläggsinformation. På så sätt stärker vi transparensen och förtroendet för vårt politiska arbete.

Vi delar motionärens ambition om att värna ett faktabaserat arbetssätt och hög kvalitet i det politiska arbetet. Vi ska se till att det finns tillräckliga utredningar och att relevanta höranden genomförs, såväl på kommunal och välfärdsområdesnivå som i riksdagen och i regeringen.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att i sitt politiska beredningsarbete systematiskt hör relevanta experter, för att säkerställa kvaliteten på politiska beslut och initiativ
- att alla offentliga uttalanden bygger på fakta och bästa praxis.

Motion 51 – Stärk finlandssvenska aktörers möjligheter till EU-finansiering genom ett svenskspråkigt kompetenscenter

Bakgrund

Under de senaste femton åren har det inom Svenskfinland förts återkommande diskussioner om hur svenskspråkiga aktörer bättre kunde ta del av EU-finansiering. Behovet av stöd, sparring och vägledning har lyfts av både organisationer, föreningar och sakkunniga. Frågan har blivit allt mer akut i takt med att statsbidragen minskat eller helt dragits in, vilket gjort civilsamhället mer sårbart. För många finlandssvenska organisationer har statsbidragen utgjort en ekonomisk ryggrad, och nedskärningarna har lett till ökade krav på ansökningar, rapportering och administration.

EU-bidrag kan inte ersätta statliga stöd, men de kan utgöra ett viktigt komplement i en tid då många aktörer kämpar för sin överlevnad. Samtidigt saknar många mindre organisationer tid, resurser och administrativ kapacitet för att navigera i EU-systemet. Behovet av extern rådgivning och stöd är därför större än någonsin.

Den nuvarande EU-programperioden har dessutom präglats av hårdare konkurrens. Mindre aktörer konkurrerar om samma strukturfondsmedel som kommuner, samkommuner, högskolor och större organisationer. Svenskspråkiga aktörer har i många fall utanför nationella koordineringsprojekt inom olika program, trots att dessa projekt har till uppgift att informera och stöda fältet. Finska konsortier saknar ofta nätverk och kunskap för att nå ut till det svenskspråkiga organisationsfältet. Tendenserna tyder på minskade nationella bidrag och ökad konkurrens även i framtiden.

Det finns därför ett tydligt behov av bättre konsolidering, samordning och långsiktig struktur för finlandssvenska aktörer som arbetar med EU-finansiering. Det handlar om att skapa en gemensam kunskapsbas, stärka intressebevakningen och bygga upp en mer samordnad strategi för hur Svenskfinland ska arbeta med EU-programmen. Svenskspråkiga intressen behöver också beaktas bättre i det offentliga beslutsfattandet – nationellt, regionalt och kommunalt.

Med stöd av de finlandssvenska fonderna inleddes våren 2025 projektet Mera EU-bidrag till Svenskfinland (MEP), som administreras av Sydkustens landskapsförbund. Projektet verkar främst i södra Finland och har som uppgift att utbilda, informera och handleda organisationer kring EU-program, med särskilt fokus på tredje sektorn. Projektet har redan visat att stödet fyller ett reellt behov.

För att skapa en mer hållbar struktur på sikt – och för att vara förberedd inför nästa EU-programperiod som inleds 2028 – krävs dock att det offentliga tar ett större ansvar för att stöda civilsamhällets möjligheter att söka EU-bidrag.

En färsk rapport från Justitieministeriet om civilsamhällesorganisationers förutsättningar att ansöka om och utnyttja EU-finansiering lyfter fram flera konkreta lösningar. En av de centrala rekommendationerna är att inrätta ett kompetens- eller resurscenter för EU-stöd riktat till civilsamhället. Ett sådant center skulle erbjuda centraliserat stöd, samla kompetens och göra det lättare för organisationer att orientera sig i ett komplext system. Även en arbetsgrupp med sakkunniga på EU-ärenden i SF inom olika områden (som verkat sedan december 2025) har listat konkreta åtgärdsförslag för att stärka svenskspråkiga aktörers förutsättningar att erhålla EU projektstöd, som framkommer i denna motion.

Motivering

Ett svenskspråkigt EU-kompetenscenter (resurscenter) skulle vara ett naturligt nästa steg för att stärka finlandssvenska aktörers möjligheter att delta i EU-finansierade projekt. Ett sådant center skulle komplettera det nationella arbetet och säkerställa att svenskspråkiga organisationer inte faller mellan stolarna.

Många finlandssvenska organisationer saknar resurser för att hantera EU-ansökningar. Stödtjänsterna är splittade, ofta finskspråkiga och svåra att överblicka. Det saknas en samlad struktur för rådgivning, administration och partnerskap. Ett kompetenscenter skulle skapa kontinuitet över programperioder, minska sårbarheten och bidra till att fler konkurrenskraftiga projekt utvecklas.

Visionen är att genom stödjande åtgärder, bättre intressebevakning och organiserat samarbete skapa projekt som är starka både regionalt, nationellt och transnationellt. Ett kompetenscenter skulle fungera som en helpdesk för EU-frågor, en motor för konsortiebyggande, en utbildnings- och rådgivningsresurs samt en administrativ stödfunktion. MEP-projektet kan fungera som pilot och modell för hur ett sådant center kunde byggas upp.

För att stärka det svenskspråkiga civilsamhällets möjligheter krävs också att svenskspråkiga representanter finns med i de nationella och regionala organ som beslutar om riktlinjer och fördelning av EU-medel. Båda nationalspråken och både större och mindre aktörer måste ges reella möjligheter att konkurrera om EU-medel. Detta bör beaktas i nationella programförklaringar, landskapens utvecklingsstrategier och kommunernas verksamhetsplaner. Kommuner och samkommuner bör dessutom aktivt inkludera lokala mindre aktörer som delgenomförare i större EU-projekt.

Beslutsförslag

Vi yrkar därför att SFP ska verka för:

- att ett finlandssvenskt EU-kompetenscenter (resurscenter) etableras för hela landet, med uppgift att erbjuda svenskspråkig rådgivning, utbildning, konsortiebyggande, administrativt stöd och långsiktig kapacitetsuppbyggnad för civilsamhället och andra relevanta aktörer
- att svenskspråkiga representanter ska ingå i nationella och regionala organ som beslutar om riktlinjer och fördelning av EU-medel
- att båda nationalspråken och både större och mindre aktörer ska ges reella möjligheter att konkurrera om EU-medel i nationella programförklaringar, landskapens utvecklingsplaner och kommunernas strategier
- att kommuner och samkommuner aktivt ska inkludera lokala mindre aktörer som delgenomförare i större EU-projekt, för att stärka civilsamhällets roll och öka den lokala förankringen

Motionär

Jessica Lerche
Monica Björkman
Veronica Fellman
Ann-Charlotte Schalin
Camilla Sederholm
Stefan Stenberg
Fredrik Waselius

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Stödet till de finlandssvenska aktörerna är mycket viktigt. I takt med att statsbidragen minskat har behovet av alternativa finansieringskällor ökat, samtidigt som EU:s stöds- och finansieringssystemet upplevs som komplext och re-

surskrävande, särskilt för mindre organisationer p.g.a. tunga administrativa processer.

Det finns ett tydligt behov av bättre samordning, stöd och vägledning för att stärka det finlandssvenska civilsamhällets möjligheter att delta i EU-finansierade projekt. Särskilt mindre aktörer saknar ofta de resurser och den administrativa kapacitet som krävs för att konkurrera om medel i en allt mer krävande ansökningsprocess.

Motionären lyfter fram flera goda exempel och relevanta utredningar som belyser både behov och möjliga lösningar. Det arbete som inletts genom projektet Mera EU-bidrag till Svenskfinland (MEP) visar att riktade insatser fyller ett reellt behov och kan fungera som en modell att bygga vidare på i utvecklingen av mer långsiktiga stödstrukturer. Samtidigt visar Justitieministeriets utredning att civilsamhällesorganisationer möter betydande hinder i arbetet med att ansöka om EU-finansiering, bland annat på grund av begränsade resurser, brist på kompetens och ett komplext system. Utredningen lyfter också fram behovet av att säkerställa tillräcklig finansiering för nationella kontaktpunkter som erbjuder kostnadsfri rådgivning, fördjupa samarbetet mellan finansieringsprogram och civilsamhällesorganisationer samt förbättra möjligheterna till medfinansiering och egen medelsansaffning.

Mot denna bakgrund ser SFP positivt på åtgärder som stärker svenskspråkiga aktörernas möjligheter att ta del av EU-finansiering. Det är viktigt att säkerställa att mindre svenskspråkiga organisationer inte faller mellan stolarna i nationella strukturer samt att båda nationalspråken beaktas i praktiken. Samtidigt är det centralt att stödet utformas så att det är tillgängligt, långsiktigt och ändamålsenligt, samt att det bidrar till ökad samordning och starkare projekthelheter.

SFP betonar även vikten av att svenskspråkiga aktörer inkluderas i nationella och regionala beslutsprocesser kring EU-program samt att mindre och lokala aktörer ges bättre möjligheter att delta i större projekthelheter. Detta stärker både en jämlik tillgång till kunskap och finansiering, och bidrar till bättre förankrade projekt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att ett finlandssvenskt EU-kompetenscenter utvecklas i samarbete med befintliga initiativ, såsom projektet Mera EU-bidrag till Svenskfinland (MEP), för att erbjuda svenskspråkigt stöd och stärka civilsamhällets och andra aktörers möjligheter att ta del av EU-finansiering
- att stärka den svenskspråkiga representationen i nationella och regionala organ som beslutar om riktlinjer och fördelning av EU-medel
- att aktörer på båda nationalspråken ges reella möjligheter att konkurrera om EU-medel i nationella, regionala och kommunala program, planer och strategier
- att kommuner och samkommuner aktivt inkluderar lokala aktörer som delgenomförare i större EU-projekt för att stärka civilsamhället och den lokala förankringen.

Motion 52 – Beaktandet av personer i en svagare ekonomisk ställning i samhället

Det finns många människor som har en liten pension eller lön, eller som är arbetslösa. Samhället borde se till att de trots detta kan leva ett liv med god livskvalitet.

Den 1 maj 2026 träder ett nytt allmänt stöd i kraft som ersätter arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen. I det allmänna stödet finns en behovsprövning, vilket innebär att kapitalinkomster och andra inkomster kan minska stödets storlek.

Skyddsdelen i arbetslöshetsförmånen borde återinföras och dessutom höjas. Det skulle motivera till arbete. Det finns många arbetsgivare som endast kan erbjuda deltids- eller visstidsarbete, bland annat inom jordbruket och evenemangsbranschen.

Det är inte meningsfullt att förplikta människor att söka arbete när det inte finns några jobb. För närvarande klarar sig personer med vanliga löneinkomster inte på sin lön. Många har betalningssvårigheter.

Skyddsdelen togs bort 2024. Varje intjänad euro minskar förmånen med 50 cent.

För närvarande har antalet arbetslösa ökat och antalet lediga jobb minskat. Den obligatoriska jobbsökningen för arbetslösa belastar också arbetsgivare, eftersom de får extra ansökningar när arbetslösa måste söka ett visst antal jobb per månad.

Hur ska pensionärer, arbetslösa och personer med nedsatt arbetsförmåga klara av hälso- och sjukvården: såsom tandvård, glasögon och behandling av sjukdomar? För personer med nedsatt arbetsförmåga borde det bli lättare att få sjukpension.

Beslutsförslag

- Lättade skatter eller helt skattefria inkomster för låginkomsttagare.
- Den obligatoriska jobbsökningen för arbetslösa borde avskaffas.
- Skyddsdelen borde återinföras i arbetslöshetsförmånen.

Motionär

Pepina Malmberg
Esa Sjöblom

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar uppfattningen att samhället måste bära ansvar för att personer med små pensioner, låga inkomster, nedsatt arbetsförmåga eller arbetslösa kan leva ett tryggt och värdigt liv. Människor ska kunna lita på att samhället bär när den egna ekonomin eller hälsan sviktar.

Motionären hänvisar till det allmänna stödet, som gäller från och med 1.5.2026. Det allmänna stödet är en individuell och behovsprövad förmån, som ska motsvara den nuvarande nivån på arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen för arbetslösa och grunddelen av den inkomstrela-

terade dagpenningen. Tanken är att den sökande i framtiden ska kunna ansöka om allmänt stöd och exempelvis bostadsbidrag i en enda ansökan. Den sökande behöver inte känna till ansökningssystemet i detalj, utan hänvisas till de förmåner som motsvarar sökandets livsskede. Om arbetsinkomsten stiger, minskas det allmänna stödet i motsvarande grad, precis som det gör nu i utkomstskyddet för arbetslösa.

SFP anser att det alltid ska löna sig att arbeta, också kortvarigt eller på deltid. Därför har partiet föreslagit att det skyddade beloppet i arbetslöshetsdagpenningen ska återinföras för alla. Vi vill dessutom inleda ett försök med negativ inkomstbeskattning, vilket innebär att personer med låga eller inga inkomster alls får stöd via beskattningen i stället för komplicerade inkomstöverföringar.

SFP arbetar också för att garantipensionen ska trygga en skälig utkomst, att ett nationellt program för att åtgärda pensionärers fattigdom tas fram, och att ett gemensamt kostnadstak för läkemedels-, sjukvårds- och resekostnader införs och sänks.

Det sociala skyddet måste känna igen skillnaden mellan tillfälliga hinder, partiell arbetsförmåga och varaktig oförmåga att arbeta. SFP:s linje är att det ska bli lättare att återinträda i arbetslivet, exempelvis genom deltidsarbete, och att flexibla lösningar för partiellt arbetsföra ska stärkas.

Samhällets uppgift är inte att göra livet svårare för dem som redan har det tungt, utan att skapa vägar till trygghet, delaktighet och, alltid när det är möjligt, arbete.

Beslutsförslag

SFP arbetar fortsättningsvis för

- att återinföra det skyddade beloppet i arbetslöshetsdagpenningen för alla.

BEREDNINGsutskott 5

Motion 53 – Inför sorgledighet för föräldrar som förlorat ett barn

Cirka 400–500 barn och unga under 18 år dör varje år i Finland. Av dem är mindre än 200 barn som föds döda. Det är en kris som slår hårt i vardagen, och en sorg som många bär med sig resten av livet. Trots detta har föräldrar i dag inte rätt till något samhälleligt stöd som tryggar möjligheten att vara borta från arbetet om ett barn dör efter föräldrapenningsperioden.

I nuläget kan en arbetstagare i Finland ofta få 1–3 betalda dagar vid en närståendes död, och inte ens det gäller alla branscher. För föräldrar som förlorar ett barn finns det därför ofta inget alternativ för en längre återhämningsperiod, och många tvingas i praktiken förlita sig på sjukskrivning. Sorg är dock inte en sjukdom, men behandlas i dag ofta som om den vore det.

Enligt Käpy Barndödsfamiljerna rf (Käpy Lapsikuolemaperheet ry) förutsätter både arbetsgivare och FPA att det finns en sjukdom för att sjukledighet, sjukdagpenning eller lön under sjukledighet ska kunna beviljas. Sjukledigheten behöver dessutom ofta förnyas upprepade gånger, vilket ökar belastningen för föräldrar och arbetsgivare och belastar även social- och hälsovården genom återkommande bokningar, besök och utlåtanden. Praxis varierar också, vilket skapar ojämlikhet. Käpy lyfter också att psykiatriska diagnoser såsom depression, som används som grund för sjukledighet, kan medföra oönskade följder, exempelvis i försäkringsärenden eller vid en senare adoptionsprocess.

Samtidigt visar Kämpys enkät om återgång till arbete (2019) att frånvaron redan i dag ofta blir lång: 83 % av föräldrar som förlorat ett barn hade varit borta från arbetet minst en månad; 26 % återvände efter 1–2 månader, 33 % först efter 3–5 månader och 24 % ännu senare. Detta talar för en tydlig och förutsebar lösning som ersätter dagens tillfälliga lösningar och varierande praxis.

I Danmark har föräldrar en lagstadgad rätt till sorgledighet (sorgorlov) sedan 2021. Ledigheten kan uppgå till 26 veckor (cirka sex månader) och tas ut flexibelt, till exempel under kortare tid eller i perioder, vid ett minderårigt barns död eller när ett barn föds dött. En motsvarande lösning i Finland skulle skapa ett tydligare och mer jämlikt system, minska onödig byråkrati och ge föräldrar möjlighet att återgå till arbete eller studier i en takt som är hållbar för dem.

Käpy och Nätverket för familjers diversitet (Monimuotoiset perheet -verkosto) föreslår att sorgledighet (suruvapaa) införs som en familjeförmån som ska stödja föräldrar när ett barn dör och ge ekonomisk trygghet att bearbeta sorgen och ordna upp livet på nytt. Enligt förslaget skulle en förälder ha rätt till sorgledighet på högst 26 veckor när ett minderårigt barn dör eller när ett barn föds dött efter att graviditeten har varat i minst 154 dagar. Under ledigheten skulle en inkomstrelaterad dagpenning betalas, och

om sådan inte har hunnit tjänas in skulle en minimiförmån beviljas. Rätten till sorgledighet ska gälla båda föräldrarna, inklusive den icke-födande föräldern, vilket förbättrar dennes ställning jämfört med nuläget. Sorgledigheten ska vara flexibel och kunna tas ut kortare, i perioder eller på deltid – och den ska också möjliggöra återgång till arbetet tidigare om orken och situationen tillåter.

Käpy bedömer att kostnaderna sannolikt inte skulle bli stora, eftersom målgruppen är liten, och att reformen kan minska kostnaderna och belastningen för både social- och hälsovården och arbetsgivare när behovet av upprepad sjukskrivning och tillhörande byråkrati minskar. I Danmark har kostnaderna uppskattats till cirka 36 miljoner danska kronor per år (omkring 4,5 miljoner euro), vilket visar att en sådan reform kan genomföras till rimliga kostnader när den gäller en liten grupp och ett begränsat antal veckor.

Beslutsförslag

Svenska Kvinnoförbundet yrkar därför på att SFP genom sina representanter i riksdagen och regeringen arbetar för:

- att Finland inför en lagstadgad, inkomstbunden sorgledighet på max 26 veckor för föräldrar som förlorat ett barn.
- att Finland samtidigt utvecklar stöd och service för föräldrar som förlorat ett barn, så att hjälp snabbt finns att få i en tydlig servicekedja.

Motionär

Svenska Kvinnoförbundet

Pia Sundell, ordförande

Agneta Udd-Saarela, generalsekreterare

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig och djupt mänsklig fråga. När ett barn dör drabbas familjen av en sorg och kris som påverkar hela vardagen och ofta lämnar spår för lång tid framåt. Det gäller både när ett barn dör efter födseln och när ett barn föds dött.

Samtidigt är det tydligt att dagens system inte ger familjer varken ett tillräckligt ett jämlikt stöd. Barnets död är alltid en mycket tung och belastande situation för familjen, och samhället får inte lämna dessa familjer ensamma. Sorg i sig är inte en sjukdom, även om barnets död ofta försämrar funktionsförmågan så att arbetsförmåga uppstår.

Det är därför motiverat att utreda och bereda en tydligare modell för sorgledighet. En lagstadgad, inkomstbunden sorgledighet skulle ge familjer bättre trygghet, minska behovet av tillfälliga lösningar och göra det möjligt att återgå till arbete eller studier i en takt som är hållbar. Det skulle också skapa större jämlikhet mellan familjer i en situation där stödet i dag varierar.

Det är samtidigt viktigt att se helheten. Stödet till familjer som förlorat sitt barn har varierat inom social- och hälsovården, och praxisen behöver förenhetligas. Därför behövs inte bara en tydligare rätt till ledighet, utan också bättre servicevägar, professionellt bemötande, infor-

mation och tillgång till stöd. Familjer i sorg ska snabbt få hjälp genom en tydlig och fungerande servicekedja.

Minister Grahn-Laasonen har i ett svar på ett skriftligt spörsmål 2025 konstaterat att Social- och hälsovårdsministeriet kommer utreda frågan vidare i samarbete med familjeorganisationer. Det finns goda skäl att aktivt driva på för att beredningen leder till konkreta resultat.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att Finland inför en lagstadgad, inkomstbunden sorgledighet på max 26 veckor för föräldrar som förlorat ett barn
- att stödet och servicen för föräldrar som förlorat ett barn utvecklas och förbättras, så att hjälp snabbt finns att få i en tydlig servicekedja.

Motion 54 – Inrättandet av kvinnors rådgivningsenheter inom den offentliga hälso- och sjukvården för kvinnor över 40 år

Motiveringen till motionen är att förbättra tillgängligheten till den offentliga hälso- och sjukvården inom olika områden av kvinnors hälsa, stärka jämlikheten samt säkerställa enhetliga vårdpraxis oberoende av patientens bostadsort. Tjänsterna ska dessutom vara ekonomiskt sådana att de är tillgängliga för alla kvinnor. Verksamheten vid en kvinnohälsomottagning kan jämföras med mödra- och äldrerådgivning. Inrättandet av sådana enheter skulle bidra till att kvinnors livskvalitet på alla livsområden motsvarar ett värdigt och så gott liv som möjligt, med beaktande av varje kvinnas individuella livssituation genom hela livsrytmen.

Kvinnors erfarenheter av brister i den offentliga hälso- och sjukvården och det lidande detta orsakar är särskilt kopplade till mångfacetterade och svårtolkade symtom i samband med klimakteriet och förklimakteriet, hjärt- och kärlsjukdomar samt sjukdomar i rörelseorganen. I dessa fall har symtomen påverkat kvinnors välbefinnande, livskvalitet och arbetsförmåga på ett genomgripande sätt.

Kvinnor har upplevt att tillgången till nödvändiga tjänster samt vårdkedjan och genomförandet av vården är ojämlika, beroende på de vårdpraxis som välfärdsområdena tillämpar. Individualiserad vård som utgår från olika aspekter av kvinnors hälsa erbjuds i praktiken nästan enbart av privata vårdgivare, vars tjänster är avgiftsbelagda och ofta oskäligt dyra även för personer med medelinkomst. Därför är dessa tjänster otillgängliga för en stor del av kvinnorna, särskilt på grund av arbetslöshet, sjukdom eller arbete inom låglönlade branscher.

Dessa brister belastar dessutom i onödan den offentliga ekonomin och hälso- och sjukvården.

Kvinnors erfarenheter visar att hälsocentralläkare ofta är ovilliga att skriva remisser för laboratorieundersökningar av ferritin- och östrogennivåer, trots att dessa påverkar det allmänna välbefinnandet, såsom ork, trötthet,

sömnsvårigheter och nedstämdhet, särskilt hos kvinnor över 40 år. Uteblivna grundläggande laboratorieundersökningar har lett till felaktiga diagnoser, onödiga läkemedelsförsök med biverkningar, upprepade läkarbesök och onödiga sjukskrivningar, samt ökat lidande, oro och stress när kvinnor inte får en förklaring till sina symtom eller den vård de behöver.

Samma problem gäller sjukdomar i rörelseorganen, där det i praktiken är mycket svårt att få remiss till fysioterapeut utan att kirurgi först övervägs. Ett exempel är begynnande artros, där sjukdomsförloppet hade kunnat bromsas och symtomen lindras genom rätt rörelsemönster och muskelträning. Ett annat område där fysioterapi är viktig är problem i bäckenbotten, vilka i hög grad påverkar kvinnors vardag. Svag bäckenbottenmuskulatur försämrar livskvaliteten avsevärt, samtidigt som det är svårt att få information och handledning inom den offentliga vården. God funktion i bäckenbotten är en viktig faktor för att upprätthålla livskvalitet genom hela livet. Detta gäller särskilt inkontinens som uppstår i samband med åldrande och sjunkande östrogennivåer, där symtomen kan vara betydande redan hos kvinnor i 45-årsåldern.

Motionen hänvisar även till forskning från Helsingfors universitet som belyser att kvinnors hälsa är underbeforskad och som skapar en grund för mer jämlik och individanpassad vård.

Införandet av kvinnohälsomottagningar skulle omedelbart minska belastningen på den offentliga hälso- och sjukvården, eftersom patienten redan vid första besöket skulle hänvisas till rätt yrkesperson. Detta skulle minska antalet onödiga läkarbesök, reducera antalet sjukskrivningsdagar, förbättra tillgången till arbetskraft, hålla kostnaderna på en rimlig nivå samt minska ersättningskostnaderna för läkemedel genom mer träffsäkra diagnoser och behandlingar.

På längre sikt skulle detta leda till färre sjukhusdagar och minskat behov av specialiserad sjukvård samt möjliggöra längre boende i hemmet i takt med åldrandet, vilket särskilt skulle bidra till kostnadsbesparingar inom den specialiserade vården.

Beslutsförslag

SFP tillsätter en expertgrupp som utreder införandet av en kvinnohälsomottagning som en del av den offentliga hälso- och sjukvårdens tjänster inom välfärdsområdena.

Motionär

Talvensaari Kaisa-Maria, SFP Savo-Karjala (styrelsemedlem) SFP samkretsen (ersättare)

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

En jämlik och tillgänglig hälso- och sjukvård är viktig för att trygga kvinnors hälsa i alla skeden av livet. SFP har tidigare lyft behovet av att förbättra vården och rådgivningen kring kvinnors hälsa. Exempelvis, vid partidagen 2021 behandlade partiet Motion 34 – "Erbjud klimakterierådgivning vid hälsovårdscentralerna". Partidagen beslöt bland annat att SFP arbetar för att klimakterierådgivning

erbjuds inom hälsovården. År 2025 behandlade partiet Motion 15 – ”Öka rättvisan gällande den preventiva gynekologiska vården”. Partidagen beslöt att att garantera offentlig preventiv gynekologisk vård för alla kvinnor under alla livsskederna, att det finns goda nationella rekommendationer om den gynekologiska vården och att de efterlevs, samt att vårdpersonal får en heltäckande utbildning och fortbildning i kvinnohälsa.

Motionen lyfter fram hur bristande kunskap eller uppmärksamhet kring dessa frågor kan påverka kvinnors livskvalitet, välbefinnande och arbetsförmåga, vilket understryker vikten av att vården har beredskap att identifiera och bemöta de behov som är typiska bland just kvinnor. Rätten till hälsa och ett gott bemötande i vården är en central del av jämställdheten och att vården behöver vara medveten om att hälsobehov och behandling kan se olika ut i olika livsskederna. Det är viktigt att uppmärksamma kvinnor över 40 år, eftersom många hälsoutmaningar kopplade till hormonförändringar och förklimakteriet ofta börjar framträda i detta livsskede, men det finns även motiveringar till att inte fastställa en specifik åldersgräns för rådgivningstjänster. Även gynekologiska sjukdomar som till exempel endometrios och PCOS kan medföra hälsoutmaningar där en rådgivningstjänst kunde hjälpa.

SFP anser det vara ytterst viktigt att välfärdsområdena fortsätter utveckla tjänster och rådgivning som bättre möter kvinnors hälsobehov i olika livsskederna och att kunskaperna om till exempel klimakteriet och andra hälsoutmaningar stärks inom primärvården. Hur välfärdsområdena utvecklar sina tjänster måste beredas grundligt av experter så att SFP:s målsättning om hur vården bättre möter kvinnors hälsobehov uppnås.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att det utreds hur rådgivningstjänster för kvinnors hälsa kan utvecklas som en del av den offentliga hälso- och sjukvården.

Motion 55 – Lagstiftningen om de äldres självbestämmanderätt brister

Svenska seniorer i Finland anser det nödvändigt att få lagstiftning om de äldres självbestämmanderätt och om tillämpande av begränsningsåtgärder inom äldreomsorgen. Självbestämmanderätten innebär en lagstadgad rätt för individen att bestämma över sitt eget liv, sin kropp och vård, grundad på Finlands grundlag. Vård och socialservice ska ges i samförstånd med klienten. Begränsningar får endast ske med lagligt stöd, exempelvis vid fara för personen själv eller andra.

Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården säger att klientens önskemål och åsikter ska beaktas i första hand. Självbestämmanderätten är inte absolut. Den kan begränsas om personen inte kan fatta beslut på grund av sjukdom, eller för att skydda personen själv eller andra.

Det finns ingen lagstiftning om självbestämmanderätten och begränsningsåtgärder inom boendetjänster för äldre till skillnad från tjänster för personer med funktions- eller mentalvårdsnedsättning. Då lagstiftning saknas, utvecklar de offentliga och privata vårdhemmen egna handlingsätt för krävande situationer och för att begränsa äldre boendes rörelsefrihet.

De äldres självbestämmanderätt kan begränsas då bestämmelser på lagnivå saknas för en enhetlig och trygg praxis inom äldreomsorgen. Avsaknaden av lagbestämmelser kan utsätta äldre inom äldreomsorg för alltför omfattande begränsningar och för allvarliga risksituationer i samband med dem. Läkarna och cheferna på vårdenheter har ett stort ansvar för att se till att de boendes självbestämmanderätt och andra grundläggande rättigheter tillgodoses.

Upprättande av lagstiftning om självbestämmanderätt och begränsningsåtgärder inom äldreomsorg har funnits med i flera regeringsprogram, men hittills har lagstiftningen inte genomförts. Nu sittande regering har också beslutat flytta fram lagstiftningsärendet till följande regering.

Inom äldreomsorg finns idag inte alltid tillräckligt med kunskap om främjande av självbestämmanderätten och tillämpandet av begränsningsåtgärder. Stor personalomsättning ökar utmaningarna ytterligare.

Beslutsförslag

Undertecknade yrkar på att SFP:s representanter i riksdag och regering verkar för att

- det upprättas en jämlik lagstiftning om självbestämmanderätt och begränsningsåtgärder inom äldreomsorgen

Motionär

Svenska Seniorer i Finland r.f.

Kjell Wennström, ordförande

Björn Fant, vice ordförande

Gunilla Jussin, vice ordförande

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter upp ett viktigt ärende genom att uppmärksamma bristerna i lagstiftningen kring de äldres självbestämmanderätt och användningen av begränsningsåtgärder inom äldreomsorgen. SFP betonar i sitt äldrepolitiska program från 2024 att vi jobbar för att de äldres självbestämmanderätt ska respekteras, och för de äldres valfrihet genom exempelvis servicesedlar inom vården.

SFP anser att lagstiftningen bättre måste skydda de äldres självbestämmanderätt. I dag saknas en heltäckande och tydlig reglering för när och hur självbestämmanderätten får begränsas inom äldreomsorgen, vilket har lett till situationer där äldres rättigheter inskränks utan tillräcklig rättslig grund. Både äldreombudsmannen och justitieombudsmannen har lyft dessa brister och behovet av tydligare reglering. SFP ser därför ett behov av att utveckla lagstiftningen så att den ger klarare ramar och en mer enhetlig praxis inom äldreomsorgen.

Samtidigt är det viktigt att lagstiftningen utformas på ett balanserat sätt, där självbestämmanderätten tryggas samtidigt som det finns tydliga ramar för när och hur begränsningsåtgärder får tillämpas, exempelvis i situationer där den enskildes eller andras säkerhet är i fara. En tydlig lagstiftning skulle även ge bättre stöd för personalen och bidra till en mer rättssäker och enhetlig vård.

Det är även värt att notera att lagstiftningen ensam inte kan lösa alla problem. Utöver lagändringar behövs även utbildning och fortbildning, det även för att implementeringen sedan ska lyckas. Vårdkulturen och arbetsmetoderna behöver kontinuerligt utvecklas för att minska behovet av begränsningsåtgärder. En vård som utgår från respekt för individen bidrar till att de äldres rättigheter tryggas i praktiken.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att arbetet för att stödja och stärka självbestämmanderätten och förtydliga lagstiftningen om begränsningsåtgärder fortsätter, med beaktande av de synpunkter äldreombudsmannen tagit upp.

Motion 56 – Det våldsförebyggande arbetet bör systematiskt ta invandrarkvinnors situation i beaktande

Svenska folkpartiet beslutade redan 2023 att arbeta för att stärka stödtjänsterna för kvinnor i minoritetsgrupper som utsatts för sexuellt våld, öka kompetensen i kultursensitivt bemötande inom vården, säkra tillgång till pålitliga tolkningstjänster, samt utöka antalet skyddshemplatser och kriscenter för våldtäktsoffer. Detta arbete har varit viktigt och bör fortsätta.

För att ytterligare förbättra och systematisera det våldsförebyggande arbetet krävs dock nya, mer långtgående åtgärder som inte omfattas av tidigare initiativ. Vi föreslår därför att en särskild lag stiftas som uttryckligen fastslår myndigheternas skyldighet att ordna förebyggande och reparativa tjänster mot könsrelaterat våld likvärdigt i hela Finland, med särskilt fokus på invandrarkvinnors och deras barns situation. Lagen ska säkerställa att alla kvinnor i sårbar ställning, oavsett språk, kultur eller rättslig status, har reell tillgång till stöd med låg tröskel och att kommunikation och information görs tillgänglig genom tryggt klarspråk, flerspråkighet och flera kontaktkanaler.

Dessutom föreslår vi att yrkespersoner inom social- och hälsovård, utbildning och rättsväsende ges fördjupad utbildning i att identifiera och bemöta könsrelaterat våld med särskild hänsyn till hedersrelaterat våld, människohandel, tvångsäktenskap och könsstympning av flickor. Resurserna för skyddshem måste stärkas så att antalet platser kan utökas i enlighet med Europarådets rekommendationer, och fler kvinnospecifika skyddshem inrättas med fokus på tillgänglighet och eftervård, inklusive stödboende och långsiktigt stöd. Frivilligorganisationer ska tas med som jämlika partner i de strukturer som bygger upp det våldsförebyggande arbetet.

Lagen bör också klargöra att tvångsäktenskap ska kunna ogiltigförklaras och göras straffbara i enlighet med Istanbulkonventionen och att exit-program och stödinsatser riktas särskilt till invandrarkvinnor. Arbetet mot människohandel ska ha stabil finansiering, och kompetensen hos myndigheter och tredje sektorn höjas för att identifiering av offer, hjälpinsatser och fullföljande av invandrarkvinnors rättigheter ska säkerställas.

Sammanfattningsvis föreslår vi att Svenska Kvinnoförbundet/Sfp arbetar för att riksdagen vidtar nödvändiga lagstiftnings- och budgetåtgärder för att det våldsförebyggande arbetet i Finland systematiskt tar invandrarkvinnors och deras barns faktiska situation i beaktande, och att de nya åtgärderna tydligt går längre än de tidigare initiativen från 2023.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att Sfp arbetar för:

- att ordna förebyggande och stödjande tjänster mot könsrelaterat våld likvärdigt i hela landet tryggas genom särskild lagstiftning.
- att tillgängliga stöd- och hjälptjänster med låg tröskel inrättas, särskilt för invandrarkvinnor och deras barn, inklusive flerspråkig och lättförståelig information.
- att yrkespersoner utbildas för att känna igen och bemöta alla former av könsrelaterat våld, såsom hedersrelaterat våld, tvångsäktenskap, människohandel och könsstympning av flickor.
- att förstärka resurser för skyddshem och eftervård, inklusive fler kvinnospecifika platser, med ökad tillgänglighet och långsiktigt stöd.

Motionär

Anna Jungner-Nordgren
Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionen lyfter en viktig och aktuell fråga om hur det våldsförebyggande arbetet i Finland kan utvecklas för att bättre beakta invandrarkvinnors och deras barns situation. Könsrelaterat våld är ett allvarligt samhällsproblem. Det krävs förebyggande åtgärder och det är centralt att stödtjänster är tillgängliga för alla, oberoende av språk, bakgrund eller rättslig status. Som motionären påpekar har partidagen redan tidigare tagit beslut om att bland annat arbetat för att stärka stödtjänsterna för kvinnor i utsatta situationer, inklusive kvinnor i minoritetsgrupper, samt för att förbättra tillgången till tolkningstjänster och kultursensitivt bemötande.

Det finns ett tydligt behov av att utveckla det våldsförebyggande arbetet så att könsrelaterat våld och särskilt invandrarkvinnors och deras barns situation beaktas bättre. Det finns sättningsvis utmaningar i att säkerställa att stöd når alla som behöver det, och språkbarriärer, brist på information samt varierande tillgång till tjänster kan försvåra möjligheten att få hjälp. Behovet av mer systematiska och likvärdiga lösningar är därför motiverat.

Samtidigt är det inte givet att en ny lag är den mest ändamålsenliga lösningen. Det finns redan lagstiftning som

ålägger myndigheterna att ordna stöd, bland annat socialvårdslagen och lagen om skyddshemstjänster, men utmaningarna ligger i hög grad i hur tjänsterna genomförs i praktiken. Dessa kan i stor utsträckning åtgärdas genom tydligare styrning, tillräckliga resurser, förbättrad utbildning och bättre samordning mellan olika aktörer, så att stödet i praktiken blir mer tillgängligt och likvärdigt.

År 2025 lanserade SFP sitt jämställdhetspolitiska program. I programmet presenterar SFP många åtgärder som motionären föreslår. Programmet lyfter bland annat behovet av att satsa på utbildning myndigheter och personal möter offer för könsrelaterat våld och sexuella trakasserier och hur fallen ska hanteras rättssäkert, behovet av att öka antalet skyddshemsplatser samt Seri-stödcenter för offer för sexuellt våld, att SFP vill förbättra upplysningen om stödcentren för offer för sexuellt våld i allmänhet och på de största invandrargruppernas språk, samt öka stödtjänsterna för kvinnor i minoritetsgrupper som blivit utsatta för sexuellt våld. Därtill vill SFP att nyanlända informeras om att könsstympning är förbjuden, att familjerådgivningar aktivt identifierar och motverkar hedersrelaterat våld, och att förebyggandet av hedersrelaterat våld resurser, utbildning och ökad kompetens.

SFP anser att arbetet mot tvångsäktenskap och människohandel behöver stärkas ytterligare, och att stödet till utsatta personer utvecklas genom mer målmedvetna och heltäckande insatser. Samtidigt är det centralt att säkerställa att åtgärderna fungerar i praktiken, genom tillräckliga resurser, långsiktig finansiering och stärkt kompetens hos både myndigheter och tredje sektorn. Här är det även viktigt att frivilligorganisationer inkluderas som jämlika samarbetspartners i det våldsförebyggande arbetet, då de ofta har en central roll i att nå utsatta grupper och komplettera myndigheternas insatser. Ett systematiskt och målmedvetet arbete, där olika gruppers behov beaktas, är avgörande för att stödet ska nå fram och vara effektivt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att ordna förebyggande och stödjande tjänster mot könsrelaterat våld likvärdigt i hela landet tryggas genom särskild lagstiftning
- att tillgängliga stöd- och hjälptjänster med låg tröskel inrättas, särskilt för invandrarkvinnor och deras barn, inklusive flerspråkig och lättförståelig information
- att yrkespersoner utbildas för att känna igen och bemöta alla former av könsrelaterat våld, såsom hedersrelaterat våld, tvångsäktenskap, människohandel och könsstympning av flickor
- att förstärka resurser för skyddshem och eftervård, inklusive fler kvinnospecifika platser, med ökad tillgänglighet och långsiktigt stöd.

Motion 57 – En hållbar och rättvis finansiering av sjukvården & Motion 58 – Fel att Västra Nylands välfärdsområdes vårdeuro är 75 cent

Gemensamt svar på 57 – En hållbar och rättvis finansiering av sjukvården & 58 – Fel att Västra Nylands välfärdsområdes vårdeuro är 75 cent

En hållbar och rättvis finansiering av sjukvården

Välfärdsområdena har nu varit verksamma i några år och det är dags att utvärdera hur finansieringsmodellen fungerar i praktiken. Flera välfärdsområden kämpar med betydande underskott medan andra har lyckats balansera sina budgetar. Detta tyder på att den nuvarande finansieringsmodellen behöver utvecklas för att bättre motsvara de verkliga servicebehoven.

Den nuvarande modellen lägger stor vikt vid antalet diagnoser, medan förebyggande vård och hälsofrämjande arbete inte ges tillräcklig betydelse. Samtidigt vet vi att förebyggande insatser stärker människors välbefinnande och på sikt minskar behovet av tyngre och dyrare vård.

Finansieringsmodellen behöver också vara mer förutsägbar och transparent. I dag finns risker för att systemet kan manipuleras, och uppföljningen bör därför vara tydligare. Institutet för hälsa och välfärd (THL) spelar en viktig roll i att säkerställa tillförlitliga och enhetliga beräkningsgrunder. Samarbete med Folkpensionsanstalten kan också bidra till bättre kunskap om långtidsdiagnoser och därmed om behovet av kontinuerlig uppföljning inom den offentliga vården.

Med en åldrande befolkning ökar behovet av vård och service, särskilt i de äldre åldersgrupperna. Därför är det avgörande att finansieringen av välfärdsområdena bygger på en rättvis, transparent och hållbar modell.

Beslutsförslag

Partidagen beslutar att SFP ska verka för att:

- HYTE-koefficienterna för främjande av hälsa och välfärd ges större betydelse i beräkningen av välfärdsområdenas finansiering
- långtidsdiagnoser beaktas som en indikator på behovet av kontinuerlig uppföljning inom den offentliga hälso- och sjukvården
- även omfattande utredningsprocesser före en diagnos, såsom laboratorie- och röntgenundersökningar, beaktas i finansieringsmodellen
- Institutet för hälsa och välfärd ges ett tydligt ansvar för transparenta och enhetliga beräkningsgrunder för finansieringskoefficienterna
- de registeruppgifter som ligger till grund för finansieringen är enhetliga för hela landet och inte ändras mellan budgetperioder

Motionär

Svenska seniorer i Finland

Gunilla Jusslin, Björn Fant, Kjell Wennström

Fel att Västra Nylands välfärdsområdes vårdeuro är 75 cent

Välfärdsområdena har ansvarat för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster samt räddningstjänster sedan 2023. Det är staten som finansierar vården, bortsett från de klientavgifter som välfärdsområdena kan uppbära.

Vi undertecknade är oroade över att dagens vårdfinansiering inte tillräckligt beaktar de behov som finns i växande välfärdsområden. Välfärdsområdena är i dag mycket olika till sin storlek och sina förutsättningar. Det minsta är Mellersta Österbottens välfärdsområde med cirka 68 000 invånare, vilket motsvarar ungefär invånarantalet i Albergas stadsdel i Esbo. Esbo hör till Västra Nylands välfärdsområde, som är ett av de största välfärdsområdena i Finland med cirka 485 000 invånare.

Västra Nylands välfärdsområde är tvåspråkigt, men i området har cirka 14 procent av invånarna ett annat modersmål än svenska eller finska. Välfärdsområdet har dessutom ett särskilt ansvar för att utveckla de svenskspråkiga vårdtjänsterna i samarbete med de andra tvåspråkiga välfärdsområdena.

Befolkningen i Västra Nyland ökar med omkring 5 000 invånare årligen, och det föds förhållandevis många barn i området. I dagläget beräknas vårdfinansieringen till välfärdsområdena på basis av äldre uppgifter som grundar sig på tidigare bokslut. Tyvärr beaktar detta inte alltid det verkliga läget eller servicebehovet i växande områden. I vårdfinansieringen beaktas invånarantalet med allt mindre tyngd. Det innebär att viktiga tjänster riskerar att bli underresurserade i förhållande till det faktiska behovet. Det här syns i Västra Nylands välfärdsområde, där man övergått till digitala tjänster i mycket högre grad än i många andra välfärdsområden, och även bland annat i fråga om hemvården, där en mindre andel (11 %) av 75-åringarna beviljas kontinuerlig hemvård än i de flesta andra områden i landet (varierar mellan 15-19 % i de flesta områden). Vad gäller under 23-åringars vårdgaranti presterar Västra Nyland näst sämst i hela landet.

Finansieringen borde vara mer förutsägbar och samtidigt bättre baseras på det aktuella läget och på demografin. Den bör i större utsträckning beakta vårdbehovet i områden där befolkningen växer snabbt.

Det är också viktigt att specialuppdraget att utveckla de svenskspråkiga tjänsterna får en egen separat finansiering direkt från staten. I dag arbetar endast två personer med svenskspråkiga frågor inom välfärdsområdet i Västra Nyland. Det är alltför lite för att kunna garantera en fungerande nationell utveckling av den svenskspråkiga servicen i enlighet med lagens krav.

Beslutsförslag

Vi vill att SFP arbetar för:

- att vårdfinansieringen bättre beaktar behoven i växande välfärdsområden
- att vårdfinansieringen blir mer förutsägbar och baseras på färskare data, som bland annat beaktar prognostiserad befolkningstillväxt och behovet av vård

för personer med annat modersmål än svenska eller finska

- att Västra Nylands välfärdsområdes specialuppdrag gällande utvecklingen av svenskspråkiga tjänster får en separat finansiering från staten

Motionär

Karin Cederlöf, Esbo

Edvard Lindfors, Hangö

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Gemensamt svar på 57 – En hållbar och rättvis finansiering av sjukvården & 58 – Fel att Västra Nylands välfärdsområdes vårdeuro är 75 cent

Efter några år med välfärdsområden är det tydligt att finansieringsmodellen behöver utvärderas och utvecklas så att den bättre motsvarar de verkliga servicebehoven och sporrar till förebyggande verksamhet. Välfärdsområdena har differentierats och skillnaderna tyder på att modellen inte till alla delar förmår beakta variationer i vårdbehov, befolkningsstruktur och regionala förhållanden tillräckligt.

SFP har tidigare framhållit att den nuvarande finansieringsmodellen behöver korrigeras. Finansieringsregler och bokföringstekniska mekanismer ska inte väga tyngre än tryggheten av människors rätt till vård och omsorg. Finansieringsmodellen måste vara rättvis, transparent och förutsägbar. Den ska bättre svara mot verkliga behov i olika typer av välfärdsområden och sporra till förebyggande verksamhet.

Motionens fokus på förebyggande arbete är särskilt motiverat. HYTE-koefficienten för välfärdsområdena är ett incitament som ska stärka ett systematiskt arbete för att främja hälsa och välfärd. Samtidigt utgör HYTE-koefficienten ännu en relativt liten del av helheten, vilket ger fog för att bedöma om dess betydelse i finansieringsmodellen bör stärkas. En finansieringsmodell som i högre grad uppmuntrar till förebyggande insatser, tidig vård och välfungerande basservice är viktig både för människors välbefinnande och för att på sikt hålla stävja kostnaderna.

Samtidigt behöver finansieringsmodellen bättre kunna beakta att välfärdsområdena utvecklas mycket olika. SFP är ett statsbärande parti och vårt ansvar är att se till att vården håller god nivå i hela landet. Därför måste vi se på finansieringen ur ett nationellt perspektiv.

I växande områden ökar servicebehovet snabbt när invånarantalet stiger och barnfamiljerna blir fler. Om finansieringen i alltför hög grad baseras på föräldrade uppgifter och tidigare bokslut finns en uppenbar risk att den inte motsvarar det aktuella behovet. Finansieringen behöver beakta sådana faktorer som inflyttning, en växande andel barn och unga samt förändringar i områdets befolkningsstruktur.

Motionären lyfter också fram behovet av större transparens och stabilitet i de uppgifter som ligger till grund för

finansieringen. Det är en rimlig utgångspunkt. SFP arbetar för så enhetliga, förutsägbara och öppna beräkningsgrunder som möjligt.

Finansieringsmodellen borde bättre kunna fånga sådana vårdbehov som inte alltid syns tillräckligt väl i enskilda diagnosuppgifter, särskilt när det handlar om långvarig uppföljning eller resurskrävande undersökningar inom den offentliga vården. Samtidigt behöver sådana förändringar beredas noggrant så att indikatorerna förblir medicinskt motiverade, administrativt fungerande och nationellt jämförbara.

Det är också viktigt att de särskilda uppdrag som Västra Nylands välfärdsområde och Egentliga Finlands välfärdsområde har syns tydligare i finansieringen. Det behövs tillräckliga resurser för att uppdraget att utveckla svenskspråkiga tjänster i tvåspråkiga områden ska kunna skötas på ett trovärdigt sätt. Om staten i lag ställer särskilda krav på ett välfärdsområde måste också finansieringen bättre svara mot det ansvaret.

Hur finansieringsmodellen ska utvecklas måste beredas grundligt av experter så att SFP målsättning om en mer förutsägbar och transparent modell som uppmuntrar till förebyggande insatser uppnås.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att förebyggande vård och hälsofrämjande arbete ges större betydelse i beräkningen av välfärdsområdenas finansiering
- att finansieringsmodellen bättre beaktar vårdbehov och behovet av kontinuerlig uppföljning inom den offentliga hälso- och sjukvården
- att finansieringsmodellen i tillräckligt hög grad beaktar befolkningstillväxt och behovet av vård för personer med annat modersmål än svenska och finska
- att det öronmärks tillräckliga resurser för att stöda utvecklingen av de svensk- och samiskspråkiga tjänsterna samt för samordningen vid utarbetandet av samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena
- starkare förutsägbarhet i finansieringen mellan budgetperioder.

Motion 59 – Trygga förlossningsvården i Västra Nyland

Nyland är ett av Finlands snabbast växande områden och befolkningen förväntas fortsätta öka under de kommande åren. Trots detta beslöt HUS-sammanslutningen att lägga ned förlossningsverksamheten i Lojo sjukhus i slutet av år 2024. Förlossningsavdelningen i Lojo hörde till de bästa i Finland och kunde erbjuda trygg vård också på svenska.

År 2023 föddes över 1 100 barn i sjukhuset, vilket visar att enheten hade en viktig roll i regionens förlossningsvård. Efter nedläggningen har kapacitetsproblemen i Nylands förlossningsvård blivit allt tydligare. Avstånden till närmaste förlossningssjukhus har ökat för många familjer i

Västra Nyland, och under perioder av hög belastning har födande hänvisats till sjukhus utanför landskapet.

Samtidigt har HUS konstaterat att de ekonomiska besparingarna av nedläggningen varit små. Lojo sjukhus hörde till sjukhusen med minst förlossningsrelaterade komplikationer i hela landet. Även födande från andra områden i Finland sökte sig till Lojo sjukhus tack vare dess goda anseende gällande fokus på en positiv upplevelse för familjerna.

Långa avstånd, t.ex. från Hangö till Helsingfors, Esbo eller Hyvinge, och ovisshet om var man ska föda skapar otrygghet hos föräldrarna. När förlossningsverksamheten lades ner i Lojo, miste man även kompetens inom kvinnosjukdomar och barnpoliklinikens akutmottagning, så att barnklienter och kvinnor måste söka sig till vård till Helsingfors eller Esbo. Detta är varken barnvänligt eller jämlikt.

Nedläggningen av Lojo bb har haft negativa konsekvenser med tanke på tillgången till svenskspråkig vård i Västra Nyland och tillgången till gynekologiska tjänster vid Lojo sjukhus. I Västnyland finns det flera svenskspråkiga sjukskötare och barnmorskor som hellre jobbar i Sverige eller Norge än pendlar dagligen till Helsingforsregionen.

I ett läge där Finlands nativitet är historiskt låg är det problematiskt att minska tillgången till trygg och nära förlossningsvård. Det kommer att föras en nationell diskussion om hur förlossningsverksamheten ska se ut i framtiden, vilket nästa regering ska ta ställning till. Vi i Finland bör uppmuntra till barnvänlighet och att ytterligare centralisera förlossningsvården är inte ett alternativ. Vi hoppas att SFP arbetar för att Lojo sjukhus förlossningsavdelning kunde återöppnas i samband med denna process som kommer att bli aktuell nästa år.

Beslutsförslag

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi att Svenska folkpartiet arbetar för:

- att förlossningsverksamheten vid Lojo sjukhus återöppnas och att dagens förlossningsverksamhet tryggas,
- att tillgången till svenskspråkig förlossningsvård i Nyland tryggas

Motionär

Heidi Himmanen, Lojo

Merja Laaksonen, Sjundeå

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar motionärens oro över de konsekvenser som nedläggningen av Lojo sjukhus förlossningsverksamhet har haft för familjer i västra Nyland, för den regionala jämlikheten och för tillgången till service på svenska.

HUS beslutade att förlossningsverksamheten i Lojo skulle upphöra, och verksamheten flyttades till HUS övriga förlossningssjukhus i slutet av november 2024. SFP motsatte sig beslutet under hela processen och arbetade i HUS för att verksamheten skulle få fortsätta.

SFP anser fortsatt att stängningen av Lojo BB var fel. Lojo var en välfungerande och uppskattad enhet, och beslutet

har försämrat tillgången till närservice för familjer i västra Nyland. De längre avstånden till förlossningssjukhus, osäkerheten kring var den födande i slutändan tas emot och den försämrade tillgången till svenskspråkig vård har ökat otrögheten. SFP har också lyft fram att HUS inte tillräckligt tydligt kunnat visa hur den svenskspråkiga förlossningsvården i Nyland tryggas efter stängningen.

Utvecklingen efter nedläggningen visar dessutom att behovet av kapacitet inom förlossningsvården i Nyland kvarstår. HUS meddelade i februari 2026 att antalet förlossningar i Nyland ökade under 2025 med 4,1 procent jämfört med året innan. I mars 2026 beslutade HUS att inrätta 25 nya tjänster inom förlossningsverksamheten, jouten och operationssalsverksamheten.

Samtidigt bereds nu en nationell granskning av hur förlossningsverksamheten i Finland ska ordnas framöver. SFP anser att denna granskning också måste omfatta konsekvenserna av stängningen av Lojo BB och en bedömning av förutsättningarna att återöppna verksamheten.

Mot denna bakgrund anser SFP att målet ska vara att stärka förlossningsvården, trygga den svenskspråkiga servicen i praktiken och se till att Lojo sjukhus roll prövas på nytt i samband med den nationella översynen.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att den nationella granskningen av förlossningsvårdens framtid också omfattar en utredning av stängningen av Lojo sjukhus förlossningsavdelning och förutsättningarna att återöppna verksamheten
- att förlossningsavdelningen vid Lojo sjukhus återöppnas
- att tillgången till svenskspråkig förlossningsvård tryggas.

Motion 60 – Tryggheten av fungerande svenskspråkig funktionshinderservice i hela Svenskfinland

Den svenskspråkiga funktionshinderservicen i Finland befinner sig i ett utmanande läge efter social- och hälsovårdsreformen. Det här gäller speciellt för personer med intellektuella funktionsnedsättningar. I samband med reformen överfördes de tjänster som tidigare ordnades inom ramen för Kårkulla samkommun till de enskilda tvåspråkiga välfärdsområdena. Samtidigt splittrades många av de expertteam som byggts upp under lång tid, och ansvaret för att ordna och utveckla tjänsterna fördelades mellan flera olika aktörer.

De tvåspråkiga välfärdsområdena har i dag ett samarbetsavtal för ordnandet av en del svenskspråkig service, däribland funktionshinderservice. Samordningen av det här samarbetet ligger på Egentliga Finlands välfärdsområde. Därtill har ett välfärdsområde ett särskilt uppdrag att stödja utvecklingen av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

Trots dessa strukturer har det på många håll i Svenskfinland framkommit oro över hur den svenskspråkiga funktionshinderservicen för personer med intellektuella funktionsnedsättningar fungerar i praktiken. Det har rapporterats om svårigheter att få service på svenska, om bristande kontinuitet i kontakten med sakkunniga samt om brist på svenskspråkiga service- och boendeplatser för den här gruppen. Även anhöriga har upplevt svårigheter att få kontakt med rätt instanser inom servicen.

Svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning utgör i praktiken en minoritet i minoriteten och befinner sig därmed i en särskilt sårbar ställning. Därför är det av största vikt att de strukturer som skapades i samband med vårdreformen fungerar i praktiken och verkligen tryggar tillgången till jämlik service på svenska.

Den nuvarande arbetsfördelningen och samarbetsmodellen mellan välfärdsområdena bör därför granskas på nationell nivå. Samtidigt behövs konkreta åtgärder för att säkerställa att expertis bevaras, att servicen fungerar smidigt över välfärdsområdesgränserna och att personer med funktionsnedsättning får den service de behöver i rätt tid och på sitt eget språk.

Ingen får lämnas utan stöd. Bashälsovård, specialiserad vård, boendeservice och annan service ska garanteras på lika villkor och på eget modersmål för alla invånare.

Beslutsförslag

Undertecknad anser att SFP ska arbeta för:

- att en nationell genomgång görs av hur den svenskspråkiga funktionshinderservicen fungerar efter vårdreformen
- att samarbetsstrukturerna mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena utvecklas så att den svenskspråkiga expertisen samlas och kan utnyttjas effektivt i hela Svenskfinland
- att tillgången till svenskspråkiga tjänster, inklusive boendeservice för personer med funktionsnedsättning, tryggas i hela landet
- att klienters och anhörigas erfarenheter systematiskt tas till vara när funktionshinderservicen utvecklas

Motionär

Nina af Hällström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

För personer med intellektuella funktionsnedsättningar är fungerande servicekedjor, tjänster på rätt språk och tillgång till specialiserad kompetens särskilt avgörande. Efter vårdreformen har det funnits återkommande signaler om att den svenskspråkiga funktionshinderservicen inte fungerar tillräckligt väl i praktiken. Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2025 konstaterar uttryckligen att genomförandet av de svenskspråkiga tjänsterna för personer med funktionsnedsättning har stött på utmaningar efter att Kårkulla upplöstes, och att just dessa tjänster väcker särskild oro.

I språkberättelsen framhålls också att samarbetet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena varit bristfälligt när det

gäller svenskspråkiga tjänster för personer med funktionsnedsättning. Det har enligt organisationerna visat sig i försämrade tjänster, oklara servicestigar och regionala skillnader i tillgången till svenskspråkiga experttjänster. En del välfärdsområden har inte kunnat erbjuda alla de svenskspråkiga tjänster som Kårkulla tidigare producerade, såsom läkare och psykologer med särskild kompetens kring intellektuella funktionsnedsättningar.

Samma berättelse lyfter dessutom fram att avsaknaden av lämplig boendeservice är en flaskhals i systemet. Det förlänger vården inom den specialiserade sjukvården för personer med intellektuell funktionsnedsättning och fördröjer tillgången till vård för nya patienter.

SFP delar denna oro. Också i den offentliga debatten har SFP slagit larm om att det blivit svårare att få service på svenska och att klienter inte längre hänvisas till samma experter som tidigare efter att Kårkullas tjänster fördes över till de tvåspråkiga välfärdsområdena.

Social- och hälsovårdsministeriet genomför en utredning av tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna i välfärdsområdena. Utredningen ska vara klar före sommaren 2026. Efter utredningen granskas behovet av eventuella kompletterande åtgärder för att säkerställa att de språkliga rättigheterna tillgodoses. Det finns goda skäl att aktivt driva på åtgärder som tryggar jämlik service på svenska inom funktionshinderservicen.

För SFP är utgångspunkten klar: personer med funktionsnedsättning ska få service i rätt tid, med rätt kompetens och på sitt eget språk. Svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning är, som motionären konstaterar, en minoritet i minoriteten och därmed i en särskilt sårbar ställning. Därför behövs både en nationell genomlysning och konkreta åtgärder för att samla expertis, stärka samarbetet mellan välfärdsområdena och förbättra tillgången till svenskspråkig service och boendeservice i hela landet.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att det görs en nationell utredning av hur den svenskspråkiga funktionshinderservicen fungerar efter vårdreformen
- att samarbetsstrukturerna mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena utvecklas så att den svenskspråkiga expertisen samlas och kan nyttjas effektivt i hela Svenskfinland
- att tillgången till tjänster på båda nationalspråken, inklusive boendeservice för personer med funktionsnedsättning, tryggas
- att klienters och anhörigas erfarenheter systematiskt tas tillvara i utvecklingen av funktionshinderservicen
- att det öronmärks tillräckliga resurser för att stöda utvecklingen av de svensk- och samiskspråkiga tjänsterna samt för samordningen vid utarbetandet av samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena.

Motion 61 – Akutvården måste tryggas i hela landet

Finland är ett vidsträckt land. Efter att vårdreformen verkställdes har många tjänster centraliserats, vilket skapar otrygghet. I takt med centraliseringen har det även blivit svårare att få tag på ambulans. Kriterierna för hur akutvårdare får ta emot patienter i ambulansen har också blivit striktare.

Det här syns tydligt till exempel i Västra Nylands välfärdsområde. Efter att jouren vid Raseborgs sjukhus omprofilerades har antalet ambulansuppdrag ökat, samtidigt som antalet ambulanser har minskat. I praktiken innebär detta allt längre väntetider. Det här skapar stor oro bland invånarna, inte bara i Västra Nylands välfärdsområde utan även i flera andra välfärdsområden.

Det är viktigt att akutvården fungerar. Nationellt måste man se över om direktiven för akutvården är för strikta, särskilt med hänsyn till att vården i allt högre grad centraliseras. Samtidigt är det på sin plats att överväga nya former av mobila tjänster, såsom psykambulans.

Beslutsförslag

Vi undertecknade vill att SFP arbetar för:

- att kriterierna för akutvården ses över så att en fungerande ambulansverksamhet kan tryggas i hela landet
- att nya former av mobila akutvårdsenheter, i stil med psykambulans, utvecklas

Motionär

Johan Berglund, Karis

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

En fungerande prehospital akutsjukvård är en central del av ett tryggt samhälle. Det är viktigt att invånarna kan lita på att hjälp finns att få när den behövs, oberoende av var i landet man bor. SFP vill trygga ett heltäckande servicenät av akutvård i hela landet.

I Finland ansvarar välfärdsområdena för att ordna hälso- och sjukvårdstjänsterna, inklusive akutvården och ambulansverksamheten. Välfärdsområdena ansvarar därmed för hur dessa tjänster organiseras och dimensioneras i sina områden. I flera regioner, bland annat i Västra Nyland, har det uttryckts oro över att tillgången till ambulanser inte motsvarar behovet. När vårdtjänster centraliseras och avstånden till jouren blir längre ökar betydelsen av en fungerande ambulansverksamhet. Därmed är det viktigt att verksamheten följs upp och utvecklas så att resurserna inom akutvården är tillräckliga och att invånarna i hela regionen kan lita på att hjälp finns att få när den behövs.

I vissa välfärdsområden har man genomfört försök med psykiatriambulanser, men hittills har ingen permanent verksamhet etablerats. Dessa enheter är specialiserade på akuta situationer kopplade till psykisk ohälsa och bemannas av vårdpersonal med särskild kompetens inom psykiatri. Erfarenheter från pilotförsöken har varit positiva och visar att dessa enheter kan komplettera den tra-

ditionella ambulansverksamheten genom att ge rätt typ av hjälp direkt på plats och samtidigt avlasta den övriga akutvården.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att en fungerande ambulansverksamhet tryggas i hela landet
- att utveckla och etablera nya former av mobila akutvårdsenheter, såsom psykiatriambulans.

Motion 62 – Ensamheten – en riskfaktor i samhället

Ensamhet är ett växande samhällsproblem som berör både yngre och äldre. För många äldre kan åldersrelaterade förändringar, såsom nedsatt syn och hörsel, göra det svårare att delta i sociala sammanhang. Det kan leda till att man drar sig undan och i värsta fall blir isolerad.

Regelbundna hälsogranskningar inom seniorrådgivningen kan bidra till att i ett tidigt skede identifiera förändringar i hälsa och välmående. Enkla geriatriska tester kan ge viktig information om den äldres situation och behov, och därmed bidra till förebyggande insatser.

Samtidigt har de senaste årens stormar och långa elavbrott visat att många äldre, särskilt de som bor ensamma, kan vara sårbara i krissituationer. Kommunerna behöver därför stärka sin beredskap och säkerställa att äldre får stöd och hjälp vid behov.

Ett samhälle där människor känner varandra och bryr sig om sin omgivning skapar också trygghet. Lokala föreningar och frivilliga kan spela en viktig roll i att motverka ensamhet och stärka gemenskapen.

Beslutsförslag

Partidagen beslutar att SFP ska verka för att:

- alla äldre ska ha tillgång till fungerande seniorrådgivning i sitt närområde och regelbundet erbjudas individuella hälsoogenomgångar
- forskningsbaserad kunskap om ensamhet beaktas i utvecklingen av samhällets insatser för att förebygga ensamhet bland äldre
- kommunerna utvecklar tydliga beredskapsplaner för hur äldre och ensamboende ska nås och få stöd vid krissituationer
- byaföreningar, stadsdelsföreningar och frivilligverksamhet uppmuntras att stärka gemenskapen och bidra till fungerande grannhjälp

Motionär

Svenska seniorer i Finland

Gunilla Jusslin, Björn Fant och Kjell Wennström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Ensamhet är en växande samhällsutmaning som påverkar både välmående och folkhälsa. SFP betonar vikten av förebyggande insatser, tillgänglig service och ett samhälle

där äldre kan leva ett tryggt och aktivt liv med social gemenskap.

SFP anser att det är viktigt att äldre kan leva ett självständigt liv utan att riskera isolering, samt att det finns fungerande service och stöd i närmiljön. Att stärka seniorrådgivningen och erbjuda regelbundna hälsoogenomgångar stöder detta mål och kan bidra till att förebygga ensamhet och ohälsa i ett tidigt skede. På partidagen 2024 behandlades *Motion 9 – Fungerande seniorrådgivning för äldre*, där partidagen beslöt att SFP arbetar för att införa seniorrådgivningsverksamhet i alla välfärdsområden.

Krissituationer, såsom stormar och elavbrott, understryker behovet av att kommuner och välfärdsområden har tydliga och fungerande beredskapsplaner för att kunna nå och stöda äldre, särskilt ensamboende. Förebyggandet av ensamhet bland äldre kräver mänsklig kontakt, gemenskap och tillgänglig service. Samtidigt behövs ett bättre samarbete mellan kommuner och välfärdsområden för att säkerställa att ingen blir utan stöd och att insatserna fungerar i praktiken. SFP ser också att byaföreningar, stadsdelsföreningar och frivilligverksamhet har en viktig uppgift i kommunerna i att stärka gemenskapen och bidra till fungerande grannhjälp.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att äldre har tillgång till fungerande seniorrådgivning i sitt närområde och regelbundet erbjuds individuella hälsokontroller
- att forskningsbaserad kunskap om ensamhet beaktas i arbetet mot ensamhet bland äldre
- att kommunerna stärker beredskapen vid krissituationer, inklusive att nå och stöda äldre och ensamboende.

Motion 63 – Apotekens roll inom lättillgängliga hälsotjänster

Finlands apotek har en central roll inom den finska social- och hälsovården och utgör ett rikstäckande, lättillgängligt och pålitligt nätverk. Deras expertis och närhet till människors vardag gör dem till en naturlig plats för lägröskelrådgivning och grundläggande hälsotjänster. I nuläget utnyttjas apotekens kompetens och närvaro dock relativt lite som stöd till den offentliga hälsovården.

Vid apotek får människor professionell rådgivning snabbt och utan tidsbokning, vilket sänker tröskeln för att söka hjälp vid symtom, frågor kring läkemedelsbehandling eller uppföljning av kroniska sjukdomar. Internationella exempel visar att ett bredare utnyttjande av apotek kan minska belastningen på primärvården, förkorta väntetider och förbättra behandlingskontinuiteten.

I många länder erbjuder apotek till exempel vaccinationer, mätningar, läkemedelsgenomgångar och andra lågröskeltjänster som även i Finland kunde utökas på ett kontrollerat och säkert sätt. Farmaceuter och provisorer har en omfattande utbildning i läkemedelsbehandling och

hälsorådgivning och kan spela en betydande roll i att göra vårdkedjorna smidigare.

Att få vård på sitt eget modersmål är en grundläggande förutsättning för trygg och jämlik hälsovård. Apotekens närvaro i tvåspråkiga områden gör dem till en viktig aktör för att trygga svenskspråkig närservice inom hälso- och sjukvården.

Genom att bättre utnyttja apoteksnätverket kan vi förbättra tillgången till vård, stärka det förebyggande hälsoarbetet, åstadkomma kostnadsbesparingar och frigöra resurser inom primärvården där de bäst behövs.

Beslutsförslag

Därför föreslår jag att SFP jobbar för:

- att apotekens roll inom lättillgängliga hälso- och sjukvårdstjänster stärks, inklusive tryggad svenskspråkig närservice i tvåspråkiga områden
- att möjligheterna att erbjuda grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster på apotek utökas, såsom vaccinationer, mätningar och undersökningar, läkemedelsgenomgångar och förebyggande hälsorådgivning på båda nationalspråken
- att skapa en nationell verksamhetsmodell och finansiering för att utnyttja apoteken inom hälso- och sjukvården, så
- att tillgången till vård tryggas jämnt oberoende av språk och bostadsort

Motionär

Kristian Mikander

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP delar motionärens syn på apotekens viktiga roll som en lättillgänglig del av hälso- och sjukvården. Apoteken finns nära människor i hela landet, med hög kompetens och låg tröskel att ta kontakt. Därför har de en viktig roll i att stärka den förebyggande vården och samtidigt avlasta primärvården. På många orter är det närmaste och mest tillgängliga servicestället idag ett apotek. Särskilt i tvåspråkiga områden har apoteken en central funktion i att trygga tillgången till service på svenska.

Vi ser positivt på att utreda och stegvis utveckla apotekens roll i att erbjuda fler grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster, såsom rådgivning, uppföljning, mätningar och vaccinationer, på ett säkert och kontrollerat sätt. Det är också viktigt att utveckla fungerande samarbetsmodeller mellan apotek och den övriga vården samt att säkerställa jämlik tillgång till tjänster oberoende av språk och bostadsort.

Regeringen har i sin proposition (RP 111/2025) om en reform av apoteksekonomin och om genomförande av läkemedelsbesparingar infört ett avdrag från apoteksskattens beskattningsgrund för filialapotek i form av ett fast avdrag i euro. Storleken på det schablonmässiga avdraget beror på om det är fråga om ett filialapotek som utgör ett villkor (150 000 euro/år) eller en rätt (50 000 euro/år) för apotekstillståndet. Det här är en nödvändig förutsättning för att trygga det landsomfattande apoteksnätverket.

SFP behandlade redan under partidagen 2025 en motion om säkerställande av landsomfattande och svenskspråkiga

apotekstjänster. Denna motion utgör ett gott komplement till det tidigare arbetet och stärker helheten kring apotekens roll inom vården.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att möjligheterna att erbjuda vaccinationer och läkemedelsgenomgångar på apotek utökas
- att utreda en nationell verksamhetsmodell för att utnyttja apoteken inom hälso- och sjukvården och vilka effekter det har på nuvarande primärvård.

Motion 64 – Förbättra tillgången till bäckenbottenfysioterapi inom den offentliga vården

Bäckenbottenproblem såsom urin- och analinkontinens, framfall, smärttillstånd samt sexuella funktionsproblem är vanliga och drabbar en betydande del av befolkningen. Problemen förekommer särskilt hos kvinnor efter graviditet, förlossning och i klimakterieåldern, men berör även män, äldre personer och personer med vissa kroniska sjukdomar. Bäckenbottenrelaterade besvär påverkar livskvalitet, arbetsförmåga och psykiskt välbefinnande, och leder dessutom till ökade kostnader för hälso- och sjukvården. Bristande tillgång till fysioterapi kan leda till att tillstånd förvärras och i förlängningen kräver mer resurskrävande behandlingar såsom kirurgi, långvarig läkemedelsbehandling eller sjukskrivning.

Bäckenbottenfysioterapi är en evidensbaserad och internationellt rekommenderad förstahandsbehandling vid många av dessa tillstånd. Trots detta är tillgången till specialiserad fysioterapi för bäckenbottenproblem inom den offentliga vården i Finland begränsad och ojämlig. Tillgången varierar mellan välfärdsområden, och patienterna förutsätts ofta själva ta initiativ eller söka privat vård för att få behandling. Det saknas i dag nationellt enhetliga riktlinjer för identifiering och behandling av bäckenbottenproblem, vilket leder till skillnader i vårdens kvalitet och tillgänglighet.

Svenska folkpartiet bör verka för att bäckenbottenfysioterapi tydligt inkluderas i primärvårdens uppdrag inom den offentliga hälso- och sjukvården. Partiet bör även arbeta för att nationella riktlinjer tas fram. Vidare bör kompetensen inom välfärdsområdena stärkas och särskild vikt bör läggas vid eftervården efter graviditet och förlossning. Alla nyförlösta borde systematiskt erbjudas information, bedömning och vid behov individuell bäckenbottenfysioterapi inom ramen för den offentliga vården.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på SFP för att arbeta för:

- att säkerställa jämlik tillgång till specialiserad bäckenbottenfysioterapi inom den offentliga vården i hela landet.
- införa och tillämpa nationellt enhetliga riktlinjer för identifiering och behandling av bäckenbottenproblem.
- att stärka kompetensen inom välfärdsområdena om bäckenbottenfysioterapi.

Motionär

Anna Jungner-Nordgren
Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

SFP betonar vikten av en fungerande och jämlik hälso- och sjukvård där vården utgår från patientens behov. Rehabilitering och förebyggande insatser har en central roll.

Bäckenbottenproblem är ett vanligt hälsoproblem som kan påverka både vardag och funktionsförmåga. Genom att uppmärksamma dessa besvär i ett tidigt skede och säkerställa tillgång till rätt och ändamålsenlig behandling kan vårdresultaten förbättras samtidigt som resurserna inom hälso- och sjukvården används mer effektivt.

SFP ser behovet av att tydligare integrera bäckenbottenfysioterapi i den offentliga hälso- och sjukvården. Det är viktigt att stärka kompetensen inom välfärdsområdena, utveckla eftervården i anslutning till graviditet och förlossning samt ta fram mer enhetliga arbetssätt. Samtidigt är det centralt att säkerställa att tjänsterna finns tillgängliga på ett jämlikt sätt och inte varierar beroende på välfärdsområde.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att säkerställa jämlik tillgång till specialiserad bäckenbottenfysioterapi inom den offentliga vården i hela landet
- att införa och tillämpa nationellt enhetliga riktlinjer för identifiering och behandling av bäckenbottenproblem
- att inom välfärdsområdena stärka kompetensen om bäckenbottenfysioterapi.

Motion 65 – FPA-stöd för privata fertilitetsbehandlingar, även för samkönade och ensamstående, utöver medicinska skäl

Regeringen har återinfört FPA-stöd för privata fertilitetsbehandlingar, men bara om de ges av medicinska skäl. Det har lett till att lesbiska och ensamstående kvinnor utan en medicinsk diagnos behandlas annorlunda på grund av sin sexuella läggning, vilket har kritiserats bland annat av diskrimineringsombudsmannen. Lagen strider mot principen om likhet inför lagen, som bland annat innehåller förbud mot diskriminering.

Offentliga vårdcentraler och specialistkliniker kan erbjuda fertilitetsutredning och behandling (t.ex. insemination och IVF) likvärdigt för kvinnor och par, detta inkluderar i praktiken både heterosexuella par, kvinnliga par och ensamstående kvinnor som önskar bli gravida. Varför behandla oss olika när vi går över till privat vård?

Om FPA:s stöd för privata fertilitetsbehandlingar i Finland innefattar både sociala och medicinska skäl stöder det en familjepolitik som är mera jämställd, modern och inkluderande. Finland kan då också leva upp till interna-

tionella standarder som WHO:s principer för reproduktiv hälsa, där sociala skäl redan inkluderas i stödssystem för fertilitetsbehandlingar.

Att stödja föräldrar som behöver fertilitetsbehandling både av medicinska och sociala skäl är också ett led i ett arbete för en stigande nativitet, utgående från individens val. Det finns starka argument för en politik som stöder nativiteten i Finland, särskilt ur ett samhällsekonomiskt och demografiskt perspektiv.

En bredare tolkning av vilka skäl som anses berättigade stöder moderna familjekonstellationer och olika typer av föräldraskap, vilket stärker individers rätt till familj oavsett medicinska eller sociala förutsättningar.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi på att Sfp arbetar för att:

- FPA-stödet för privata fertilitetsbehandlingar följer samma principer som den kommunala vården, och behandlar alla likvärdigt.

Motionär

Anna Jungner-Nordgren
Fredrika Biström

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig fråga om likabehandling, familjebildning och tillgång till fertilitetsbehandlingar. SFP delar uppfattningen att familjepolitiken måste utgå från jämlikhet och från att olika familjeformer ska behandlas rättvist. Som motionären framhåller, ges FPA-ersättningen för assisterad befruktning inom den privata vården endast på medicinska grunder. Detta leder i praktiken till att kvinnliga par och ensamstående kvinnor hamnar i en sämre ställning än andra. Återinförandet av FPA-ersättningen var ett steg i rätt riktning, men ersättningsystemet behöver uppdateras.

SFP anser det inte motiverat att principerna är olika beroende på om fertilitetsbehandlingarna ges inom den offentliga eller den privata sektorn. Vi vill förbättra tillgången till fertilitetsbehandlingar. Lagstiftningen och stödssystemet ska vara konsekvent, modernt och bygga på respekt för människors lika värde. SFP vill utvidga tillämpningsområdet för när ersättning ska beviljas så att det inte endast gäller sjukdom utan även stöder en familjepolitik som är mera jämställd, modern och inkluderande.

Ett rättvist system ska inte göra skillnad mellan människor på grund av sexuell läggning eller familjesituation, utan utgå från att också ensamstående och regnbågsfamiljer är en självklar del av dagens Finland.

SFP vill därför se en modell där FPA-ersättningen för privata fertilitetsbehandlingar bättre motsvarar principerna om likabehandling och de utgångspunkter som tillämpas inom den offentliga vården.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att FPA-ersättningen för privata fertilitetsbehandlingar följer samma principer som den offentliga vården, och behandlar alla likvärdigt.

Motion 66 – Gör embryoförflyttning mellan privat och offentlig fertilitetsvård möjlig och mer flexibel

Fertilitetsbehandlingar är för många kvinnor och familjer en lång fysiskt och psykiskt krävande process. I Finland bedrivs fertilitetsvård både inom den offentliga hälso- och sjukvården och inom privata kliniker. I praktiken uppstår det ofta situationer där en patient, av medicinska, tidsmässiga eller personliga skäl, behöver byta vårdform från offentlig till privat vård eller tvärtom.

I dagsläget är det inom HUS-området inte möjligt att flytta nedfrysta embryon från privat fertilitetsvård till offentlig vård. Samtidigt varierar praxis i Finland eftersom den offentliga fertilitetsvården organiseras regionalt via välfärdsområden och universitetssjukhus. Möjligheten att flytta embryon mellan privat och offentlig vård är därför ofta begränsad eller saknas helt. Detta skapar ojämlikhet mellan patienter och kan leda till betydande merkostnader eller till att redan skapade och nedfrysta embryon inte kan användas vid byte av vårdgivare.

Fertilitetsbehandling innebär ofta flera hormonbehandlingar, ägguttag och laboratorieprocesser där embryon skapas och odlas. Att behöva upprepa dessa moment på grund av administrativa hinder belastar kroppen, förlänger behandlingstiden och kan minska chanserna att lyckas.

Fertilitet och reproduktiv hälsa är en viktig jämställdhets- och rättvisefråga. Administrativa gränser mellan privat och offentlig vård bör inte försvåra eller förhindra patientens möjlighet till fortsatt behandling. Ett mer flexibelt samarbete mellan vårdformerna skulle stärka patientens valfrihet, förbättra vårdkontinuiteten och minska onödiga medicinska ingrepp.

Beslutsförslag

Därför yrkar vi att SFP arbetar för att:

- överföring av embryon mellan offentlig och privat fertilitetsvård görs möjlig.
- fertilitetsvården i Finland görs mer flexibel genom stärkt samarbete mellan offentlig och privat vård, så att patientens valfrihet och vårdkontinuitet tryggas utan ekonomiska hinder.

Motionär

Anna Jungner-Nordgren

Fredrika Biström

Jenny Vilén

PARTIFULLMÄKTIGES SVAR

Motionären lyfter en viktig fråga om patientens ställning inom fertilitetsvården. Fertilitetsbehandlingar är fysiskt, psykiskt och ekonomiskt krävande, och därför är det särskilt problematiskt om möjligheten att flytta embryon mellan den offentliga och den privata vården är begränsad eller saknas.

SFP anser att vården ska vara högklassig, jämlik och utgå från patientens behov. När praxis varierar mellan olika områden skapas ojämlikhet. Inom fertilitetsvården kan

detta få särskilt kännbara konsekvenser, eftersom redan genomgångna behandlingar, nedfrysta embryon och tidsaspekten ofta är avgörande för möjligheten att lyckas.

SFP delar uppfattningen att ett smidigare samarbete mellan offentlig och privat fertilitetsvård behövs. Om överföring av embryon kan möjliggöras på ett medicinskt, juridiskt och patientsäkert sätt, skulle det förbättra vårdkontinuiteten, minska onödiga ingrepp och stärka patientens valfrihet.

Målet måste vara ett system där patienten inte faller mellan olika vårdformer eller vårdinstanser, utan där behandling kan fortsätta så smidigt som möjligt.

Beslutsförslag

SFP arbetar för

- att överföring av embryon mellan offentlig och privat fertilitetsvård görs möjlig
- att fertilitetsvården i Finland görs mer flexibel genom stärkt samarbete mellan offentlig och privat vård, så att patientens valfrihet och vårdkontinuitet tryggas utan ekonomiska hinder.

PROPOSITION

 PARTIDAGEN 2026

PROPOSITION 1

om ändring av partiets stadgar

Partidagen 2025 beslöt att partidagen 2026 behandlar en stadgeändring som klargör paragraf 4 om medlemskap i partiet. I propositionen har paragraf 4 klargjorts, vilket även lett till korrigeringar i övriga paragrafer som berör medlemsföreningarna och medlemsförbunden.

Utöver detta har även i paragraf 7 klarlagts att partistyrelsen har närvaro- och yttranderätt på partidagen.

Genomgående i propositionen har ordet ombud ändrats till delegat, för att motsvara det begrepp som används idag i partidagssammanhang.

Partistyrelsen föreslår för partidagen att partiets stadgar ändras enligt bifogat förslag

STADGAR för Svenska folkpartiet i Finland r.p.

Godkända av partidagen 2025

Stadgeändring till partidagen 2026

§ 1 NAMN, HEMORT OCH VERKSAMHETS- OMRÅDE

Föreningens namn är Svenska folkpartiet i Finland r.p., Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.. Föreningens namn översatt till enaresamiska är Suomâ ruátálâš aalmuggpiälädâh, till skoltksamiska Lää'dd ruöcclaž meerpeällök och till nordsamiska Suoma-ruottelaš álbmotbello-dat.

Föreningens hemort är Helsingfors stad och dess verksamhetsområde ospänner hela landet. Föreningens språk är svenska.

§ 2 ÄNDAMÅL

Svenska folkpartiets uppgift är att samla landets svenska och tvåspråkiga befolkning för att, inom ramen för Finlands demokratiska och parlamentariska statsskick på hävdvunnen nordisk rättsgrund, befästa landets självständighet och trygghet, förbättra medborgarnas materiella och andliga livsvillkor samt utveckla samhället i riktning mot ökad rättvisa och inre sammanhållning. Svenska folkpartiet vill bevaka den svenska befolkningens rättigheter,

värna dess egenart, främja dess kulturella och sociala liv och trygga dess utkomst.

Dessutom vill Svenska folkpartiet främja goda relationer mellan den svenska och finska befolkningen i landet genom kulturell växelverkan, saklig information och förbättrade språkkunskaper.

Svenska folkpartiet vill på grundvalen av individens frihet, privat äganderätt, fri företagsamhet och ändamålsenlig samhällsplanering verka för kulturellt, socialt och ekonomiskt framåtskridande.

§ 3 VERKSAMHETSFORMER

För att fullfölja sina syften

1) deltar partiet som politisk organisation i det statliga och kommunala livet samt i olika samhälleliga organisationers verksamhet,

2) bedriver partiet medborgerlig och politisk upplysningsverksamhet genom möten, konferenser, kurser och publikationer

3) uppbär partiet för sin verksamhet avgifter av sina medlemmar och tar också emot testamenten och donationer, samt

4) kan partiet anordna lotterier och penninginsamlingar, utöva förlagsverksamhet samt förvärva fastigheter.

Partiet utverkar vid behov de tillstånd som behövs för ekonomisk verksamhet.

§ 4 MEDLEMSKAP

En registrerad förening kan bli medlem i partiet efter en skriftlig ansökan till partistyrelsen som beviljar medlemskap. Sådana medlemsföreningar är partiets lokalavdelningar, ~~dess ungdomsorganisation, dess kvinnoorganisation, dess seniorförbund~~ samt lokala, regionala och riksomfattande specialföreningar. **Medlemsföreningar som erhållit förbundsstatus, nedan medlemsförbund, är partiets ungdomsorganisation, dess kvinnoorganisation, dess seniorförbund.** Innan partistyrelsen beviljar en lokal eller regional specialförening medlemskap i partiet ska ett utlåtande om ärendet begäras från de berörda lokalavdelningarna och kretsstyrelserna.

Medlemmarna i medlemsföreningarna **och medlemsförbunden** ska vara finska medborgare, eller sådana utlänningar som har sin hemort i Finland och uppfylla de krav för utländska medlemmar som ställs i medlemsföreningens **eller medlemsförbundets** stadgar.

§ 5 VERKSAMHETENS ORGANISERING

Partiet utövar sin verksamhet dels genom sin partidag, sitt partifullmäktige, sin partistyrelse och dess utskott, dels genom medlemsföreningarna **och medlemsförbunden**. I kommuner (Helsingfors undantaget) där partiet har flera lokalavdelningar, bildar dessa en kommunorganisation tillsammans med Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundets och Svenska Seniorers lokala och regionala avdelningar på orten.

Riksdagsledamöter som är medlemmar i Svenska folkpartiets medlemsföreningar bildar svenska riksdagsgruppen. Svenska riksdagsgruppen kan även anta andra riksdagsledamöter som medlemmar till gruppen.

Lokalavdelningarna och de lokala och regionala specialföreningarna i Helsingfors, Nylands, Egentliga Finlands och Vasa valkretsar bildar i respektive valkrets kretsorganisationer. Lokalavdelningarna i de övriga valkretsarna bildar tillsammans en kretsorganisation, Svenska folkpartiets Samkrets. Kretsorganisationernas stadgar fastställs av partistyrelsen.

§ 6 PARTIETS ORGAN

Partiets organ är partidagen, partifullmäktige, partistyrelsen och utskott som utsetts av partistyrelsen (i fortsättningen utskotten).

Partiets beslutanderätt utövas av partidagen, partifullmäktige och partistyrelsen.

Partistyrelsen leder partiets verksamhet i enlighet med partiets stadgar och partidagens och partifullmäktiges beslut, anvisningar och föreskrifter.

Partiets presidium består av partiordförande samt partiets tre viceordförande.

§ 7 PARTIDAGEN

Ordinarie partidag hålls årligen före juni månads utgång.

Extra partidag hålls när partistyrelsen anser att det finns skäl till det. Extra partidag ska även hållas när minst hälften av partifullmäktiges medlemmar yrkar på detta för behandling av ett uppgivet ärende.

Partistyrelsen sammankallar partidagen samt bestämmer tid och plats för partidagen.

Kallelse till partidagen ska ingå i de svenska tidningar i landet som partistyrelsen beslutar om, och dessutom ska kallelsen skriftligen sändas till alla medlemsföreningar **och medlemsförbund** minst tolv veckor före ordinarie partidag och minst två veckor före extra partidag.

Partidagen består av ~~delegater ombud~~ som partiets medlemsföreningar **och medlemsförbund** utser bland sina medlemmar eller bland partimedlemmar som är bosatta på föreningens hemort. Föreningarna har rätt till **en delegat ett ombud** för de första 150 medlemmarna, därefter **en delegat ett ombud** för varje påbörjat 75-tal medlemmar.

Medlemsantalet bestäms utgående från de redovisningar av medlemmar som gjorts till partistyrelsen senast fyra veckor före partidag. Medlemsavgifter för senast föregående kalenderår ska vara ombesörjda till partistyrelsen senast fyra veckor före partidagen. Varje medlemsförening är dock berättigad att utse minst **en delegat ett ombud**. Kretsorganisationerna jämte Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland utser därutöver 3 (tre) **delegater ombud** per krets eller organisation.

~~Delegaterna ombuden~~ kan delta i partidagen genom datakommunikation eller annat tekniskt hjälpmedel under pågående möte. **Delegatens ombudens** deltaganderätt ska verifieras genom pålitlig identifiering. Möjlighet till deltagande utan fysisk närvaro på partidagen, ska nämnas i kallelsen.

Partidagen är beslutför då minst 50 **delegater ombud** är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet, om inte i dessa stadgar bestäms något annat. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör. Omröstning ska förrättas med slutna sedlar, om minst tio **delegater ombud** yrkar på det.

Motionsrätt vid ordinarie partidag har kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, partiets medlemsföreningar och deras medlemmar samt därtill medlemsförbunden Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland.

Motioner ska inlämnas till partistyrelsen senast tolv veckor före partidagen. Partistyrelsens propositioner samt motioner och partifullmäktiges yttrande över dessa motioner ska sändas ut till **delegaterna ombuden** senast 10 dagar före partidagen.

Partistyrelsen beslutar om principerna för offentligheten vid förhandlingarna på partidagen.

Närvaro- och yttranderätt på partidagen har, utöver **delegaterna ombuden**, partiets presidium, **partistyreelse**, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets europarlamentariker samt partiets tjänstemän. Närvarorätt har alla enskilda partimedlemmar. Partidagens presidium kan även ge närvaro- och yttranderätt åt övriga.

§ 8 ÄRENDEN VID PARTIDAGEN

Vid ordinarie partidag ska följande ärenden behandlas:

- 1) Öppning av partidagen
- 2) Val av ordförande, två viceordförande för mötet och av sekreterare
- 3) Val av två protokolljusterare
- 4) Frågan om mötets behörighet
- 5) Fastställande av föredragningslista och förhandlingsordning
- 6) Tillsättande av partidagsutskott och val av medlemmar i dessa
- 7) Ta del av redogörelse över partiets aktuella verksamhet
- 8) Allmänpolitisk debatt
- 9) Propositioner till partidagen
- 10) Motioner till partidagen
- 11) Val av
  - a) partistyrelsens ordförande, som kallas partiordförande
  - b) tre viceordförande i partistyrelsen, vilka kallas partiets viceordförande
  - c) partifullmäktige
- 12) Övriga eventuella val.
- 13) Frågor som väckts under partidagen och som partidagen med tre fjärdedels majoritet beslutar behandla.

Vid extra partidag behandlas endast de ärenden för vilka den är sammankallad.

§ 9 VAL UNDER PARTIDAGEN

För de val som förekommer vid partidagen, tillsätter denna en valnämnd som består av en ordförande och två ledamöter.

Som vallängd används en förteckning över röstberättigade **delegater ombud** på partidagen som gjorts upp av partidagens sekretariat.

Rösträtt får inte utövas genom fullmakt.

Partiordförande väljs genom majoritetsbeslut. Om fler än två kandidater nomineras och ingen får över hälften av de angivna rösterna verkställs en andra valomgång mellan de två kandidater som fått de flesta rösterna i den första omgången.

Om minst en femtedel av de röstberättigade **delegaterna ombuden** på partidagen kräver det utses de tre viceordförandena enligt proportionellt valsätt. Varje **röstberättigad delegat röstberättigad ombud** ska då rösta på minst två och högst tre på förhand nominerade kandidater, och ska bland dessa märka ut de två kandidater som **delegaten ombudet** helst önskar se invald, genom att teckna bokstäverna A och B vid deras namn i den ordning som föredras. Om valsedelns upptar en kandidat som inte nominerats är valsedelns ogiltig.

Val av 46 ledamöter i partifullmäktige förrättas vid ordinarie partidag. Kandidaterna nomineras med personliga ersättare. Endast personer som är valbara enligt partiets stadgar kan nomineras.

De ledamöter, med ersättare, som väljs för två år kan utses enligt ett proportionellt valsätt om minst en femtedel av de röstberättigade **delegaterna ombuden** på partidagen kräver det. Varje **röstberättigad delegat röstberättigad ombud** ska då rösta på högst tjugotre (23) och minst femton (15) på förhand nominerade kandidater, var och en med högst en personlig ersättare. **Delegat Ombud** ska bland dessa märka ut de tre kandidater som **delegaten ombudet** helst önskar se invalda, genom att teckna bokstäverna A, B och C vid deras namn i den ordning som föredras. Om valsedelns upptar en kandidat som inte nominerats är valsedelns ogiltig.

Vid uträkningen av valresultat vid ABC-val tilldelas den kandidat och ersättare som märkts ut med bokstav A 6 röster, med B 3 röster och C 2 röster samt övriga kandidater var och en 1 röst. Om två kandidater får samma röstetal bestäms deras inbördes ordningsföljd genom lottning. I det fall att en kandidat nominerats med flera än en ersättare vid röstningen tecknas även ersättarens namn, varvid denne får det röstetal som ges respektive kandidat.

Vid uträkningen av valresultatet vid AB-val tilldelas den kandidat som märkts ut med bokstaven A 6 röster, med B 3 röster samt övriga kandidater var och en 1 röst. Om två kandidater får samma röstetal bestäms deras inbördes ordningsföljd genom lottning.

Om en ledamot eller ersättare som valts i partifullmäktige för två år avgår före mandattidens utgång, förrättas fyllnadsval på närmast följande partidag. I det fallet att flera än en post är ledig väljs partifullmäktigeledamöterna enligt ABC-röstning i respektive grupp.

Ersättare för personliga ersättare väljs enligt majoritetsbeslut en för en.

§ 10 PARTIFULLMÄKTIGE

Partifullmäktige består av totalt 50 ledamöter samt 46 ersättare enligt följande:

- partiordförande (1)
- partiets viceordförande (3)
- 46 ledamöter med personliga ersättare inklusive representation från de registrerade **medlemsförbunden medlemsföreningar, som erhållit förbundsstatus inom partiet**. Medlemmarna jämte ersättarna är valda för två år så att hälften av ledamöterna med personliga ersättare årligen är i tur att avgå.

Partidagen väljer partifullmäktige och personliga ersättare för dem som är i tur att avgå. Valen förrättas enligt § 9, val under partidagen, med beaktande av stadgarna § 9 första moment.

Partifullmäktige utser inom sig ett presidium bestående av fullmäktigeordförande samt en (1) viceordförande för ett verksamhetsår.

Partifullmäktige är beslutför då minst hälften av dess medlemmar och ordföranden eller viceordförande är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet om inte i dessa stadgar bestäms något annat. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör.

Partifullmäktige sammankommer minst två gånger per verksamhetsår på kallelse av partistyrelsen. Kallelse ska skriftligen delges partifullmäktige senast två veckor före den för mötet utsatta dagen. Partifullmäktigemöte som fastställer bokslut, beviljar ansvarsfrihet och väljer revisor ska sammankomma före utgången av maj månad.

Ledamöterna kan delta i partifullmäktige genom datakommunikation eller annat tekniskt hjälpmedel under pågående möte. Ledamöternas deltaganderätt ska verifieras genom pålitlig identifiering.

Möjlighet till deltagande utan fysisk närvaro på partifullmäktigemöte, ska nämnas i kallelsen.

Partifullmäktige har rätt att låta sig företrädas av en representant vid kretsstyrelsemöten och kretsmöten, vid kommunorganisations möten och styrelsemöten, samt vid lokalavdelningarnas styrelsemöten och lokala möten. Representanten har yttranderätt men inte rösträtt.

Partifullmäktige är särskilt skyldiga att:

- 1) bereda partiets politik på lång sikt utgående från partiets program och stadgar, samt ta initiativ som främjar partiets ändamål.
- 2) behandla på initiativ av partistyrelsen centrala politiska program
- 3) avge yttrande till partistyrelsen om propositioner vilka ska föreläggas partidagen
- 4) på partistyrelsens beredning behandla yttrande över motionerna och förelägga dem för partidagen
- 5) välja tolv (12) medlemmar till partistyrelsen
- 6) behandla partistyrelsens verksamhetsöversikt
- 7) fastställa bokslut för föregående räkenskapsår samt ta del av revisionsberättelse
- 8) bevilja ansvarsfrihet för partistyrelsen och andra ansvarsskyldiga.
- 9) fastställa medlemsavgifterna för följande kalenderår
- 10) välja en revisor godkänd av Centralhandelskammaren (CGR-revisor) samt en ersättare för denna.

Partiets medlemsföreningar jämte deras medlemmar **och medlemsförbunden** har rätt att inlämna initiativ till partifullmäktige.

Partistyrelsen samt finansutskottets ordförande har närvaro- och yttranderätt på partifullmäktiges möten. Svenska riksdagsgruppen, partiets ministrar, partiets europaparlamentariker samt partiets tjänstemän har rätt att närvara och yttra sig vid partifullmäktiges möten, om inte partifullmäktige bestämmer något annat för ett visst fall.

§ 11 PARTISTYRELSEN

Partistyrelsen består av:

- partiordförande
- partiets viceordförande (3)
- tolv (12) övriga medlemmar som utsetts av partifullmäktige.

Övriga medlemmar väljs, om inte annat bestäms:

- en medlem från Svenska riksdagsgruppen
- en medlem från varje kretsstyrelse (5)
- en medlem från varje **registrerat medlemsförbund** **registrerad medlemsförening som erhållit förbundsstatus** (3)
- tre övriga medlemmar

Fullmäktiges ordförande, partiets ministrar och europaparlamentariker samt finansutskottets ordförande har närvaro- och yttranderätt på styrelsens sammanträden.

Partisekreteraren fungerar som föredragande.

Partistyrelsens mandat är ettårigt.

På partistyrelsen ankommer att fungera som det operativa organet som sköter löpande ärenden med uppgift att:

- 1) fastställa partiets åsikt i aktuella politiska, organisatoriska och finansiella frågor, om inte i dessa stadgar har fastställts beslutsfattandet till något annat organ
- 2) hålla kontinuerlig kontakt med Svenska riksdagsgruppen och partiets europaparlamentariker
- 3) rådgöra tillsammans med Svenska riksdagsgruppen om regeringsmedverkan
- 4) övervaka att medlemsföreningarna, **medlemsförbunden** och kretsorganisationerna verkar i enlighet med gällande stadga och partiets syfte
- 5) planera partiets verksamhet och sörja för att den är ändamålsenligt organiserad
- 6) utse partisekreterare
- 7) övervaka att partifullmäktiges och partidagens beslut verkställs
- 8) ansvara för skötseln av partiets räkenskaper och medelsförvaltning
- 9) ge politiska utlåtanden i partiets namn
- 10) bära organisationens personalansvar
- 11) förbereda och leda partiets verksamhet vid allmänna val
- 12) tillsätta och utse medlemmar samt ordförande till partiets utskott
- 13) utse vid behov delegationer och kommittéer
- 14) bereda ärenden till fullmäktige
- 15) bereda ärenden som ska föreläggas partidagen
- 16) utse tillfälliga arbetsgrupper och beredningsorgan
- 17) utse talesmän för partiet
- 18) fastställa medlemsföreningarnas, **medlemsförbundens**, kommunorganisationernas och kretsarnas stadgar samt godkänna nya medlemsföreningar **och medlemsförbund**
- 19) fastställa nödvändiga reglementen och instruktioner för utskotten och partikansliet.

§ 12 FINANSUTSKOTTET OCH ORGANISATIONSUTSKOTTET

Finansutskottet och organisationsutskottet består vardera av minst fem och högst nio medlemmar som utses av partistyrelsen för 2 år. Finansutskottets medlemmar utses så att högst hälften av medlemmarnas mandatperiod upphör samtidigt. Minst en utskottsmedlem ska vara, om möjligt, medlem i partifullmäktige.

Finansutskottet övervakar partiets medelsförvaltning och administration i enlighet med partistyrelsens anvisningar. Finansutskottets ordförande, som utses av partistyrelsen, har närvaro- och yttranderätt i partifullmäktige och partistyrelse.

Organisationsutskottet övervakar informationsverksamheten och fungerar som sakkunnigt organ gentemot fältet i organisationsfrågor.

§ 13 PARTIKANSLIET

Partikansliet sköter partiets löpande ärenden i enlighet med partistyrelsens anvisningar samt reglementen och instruktioner som fastställts av partistyrelsen.

Partikansliet leds av partisekreteraren.

§ 14 FÖRFARANDET VID ALLMÄNNA VAL

Kretsmötet fattar beslut om kandidater i riksomfattande och i regionala val. Kretsmötet kan också besluta om nominering genom medlemsomröstning. Den slutgiltiga nomineringen kan dock med partistyrelsens bifall avvika från resultatet i medlemsomröstningen.

Kretsmöte kan delegera beslutsfattandet om kandidater till kretsstyrelsen.

Partidagen fattar beslut om partiets kandidat i valet av republikens president. Vid behov kan partifullmäktige besluta att verkställa en rådgivande medlemsomröstning för partidagen eller på annat sätt utreda opinionerna i väljarkåren.

Partistyrelsen fattar beslut om partiets kandidater i valet av europaparlamentariker. Vid behov kan partistyrelsen besluta att verkställa en rådgivande medlemsomröstning eller på annat sätt utreda opinionerna i väljarkåren.

I dessa stadgar, § 16, fastslås bestämmelser om medlemsomröstningen.

§ 15 REGERINGSMEDVERKAN

Beslut om regeringsmedverkan ska fattas vid ett gemensamt möte mellan partistyrelsen och svenska riksdagsgruppen så att vardera organets åsikt separat utreds. Om de olika organen företräder olika åsikter sammankommer partifullmäktige och fattar beslut.

Frågan om nominering av regeringsmedlem bereds för

svenska riksdagsgruppen av partistyrelsen. Om svenska riksdagsgruppen inte kan omfatta partistyrelsens förslag återgår frågan till partistyrelsen. Vidhåller då partistyrelsen sitt förslag fattas avgörande gemensamt av partistyrelsen och svenska riksdagsgruppen, varvid alla har en röst. Partistyrelsen kan ge riksdagsgruppen fullmakt att nominera regeringsmedlem.

§ 16 MEDLEMSOMRÖSTNING

Rösträtt vid medlemsomröstning tillkommer de medlemmar av en basorganisation som senast på valdagen fyller 18 år samt var medlem senast 6 månader innan medlemsomröstningen inleds eller av partistyrelsen senare fastställd tidpunkt.

Med basorganisation avses i denna stadga partiets, Svensk Ungdoms, Svenska Kvinnoförbundets samt Svenska Seniorers lokalavdelningar.

En medlem av en basorganisation får rösta i egenskap av medlem i endast en förening.

Röstlängd över de röstberättigade utgör det medlemsregister som finns partistyrelsen tillhanda senast 6 månader innan medlemsomröstningen inleds eller av partistyrelsen senare fastställd tidpunkt. Varje röstberättigad har endast en röst.

Partistyrelsen fastställer tidpunkten för förrättandet av medlemsomröstningen.

Medlemsomröstningen kan genomföras som poströstning, elektronisk röstning, val med urna, telefonröstning, på föreningens öppna möte eller som en kombination av ovan nämnda.

I medlemsomröstningar som berör en valkrets fungerar kretsstyrelsen i valkretsen som valnämnd. Partistyrelsen har även rätt att utse en representant till valnämnden. I medlemsomröstningar som är nationella fungerar partistyrelsen som valnämnd.

Rätt att nominera personer för medlemsomröstning har en basorganisation, vilken är verksam inom valkretsen. Beslut om nomineringen fattas av det organ inom basorganisationen som utövar beslutanderätt eller, med bemyndigande av detta, av basorganisationens styrelse.

Till medlemsomröstning ska även upptas en person som skriftligt nominerats för denna av minst 15 medlemmar av en och samma basorganisation inom valkretsen. En person kan nomineras även av minst 30 medlemmar som får tillhöra olika basorganisationer som är verksamma inom valkretsen. En medlem av basorganisationen kan förena sig om endast en (1) framställning som avses i detta moment.

För medlemsomröstning får nomineras endast personer vilka gett sitt skriftliga samtycke. Nominerad person ska vara valbar enligt vallagen.

Valnämnden ska meddela basorganisationerna och deras personmedlemmar inom vilken tid nomineringen av per-

soner för medlemsomröstningen ska ske samt sättet för inlämnande av nomineringshandlingarna.

Basorganisation kan nominera högst det antal personer som partiet har rätt att ställa upp kandidater inom valkretsen.

Över de för medlemsomröstning nominerade personerna uppgörs alfabetisk förteckning där det anges namn, yrke och hemort. Förteckningen fungerar som valsedel.

Valnämnden ansvarar för att valen genomförs med bibehållandet av valhemlighet. Valnämnden ansvarar för rösträkningen och ska omedelbart efter rösträkningen tillställa partistyrelsen undertecknat protokoll över omröstningens resultat.

Resultatet av medlemsomröstningen ska utan dröjsmål fastställas av kretsstyrelsen vid kretsvisa medlemsomröstningar och av partistyrelsen vid nationella medlemsomröstningar.

På basis av medlemsomröstningen, vars resultat till väsentlig del ska beaktas, uppgörs förslag till partiets kandidatlista. Av personerna upptagna på partiets kandidatlista kan högst en fjärdedel vara personer som icke nominerats för medlemsomröstningen. Partistyrelsen kan dock på anhållan av kretsstyrelsen bevilja undantag från detta.

§ 17 NAMNTECKNING

Partiets namn tecknas av partiordföranden, viceordförandena och partisekreteraren, två tillsammans.

Partistyrelsen kan utöver det förordna en eller flera förtroende- eller tjänstemän att teckna partiets namn, två tillsammans eller var för sig tillsammans med partiordföranden, en viceordförande eller partisekreteraren.

I löpande ekonomiska ärenden tecknas partiets namn av den som partistyrelsen utser därtill.

§ 18 RÄKENSKAPER OCH REVISION

Partiets räkenskapsår är kalenderåret och räkenskaperna avslutas årligen per den 31 december. Bokslutet ska uppgöras och räkenskaperna samt partiorganens protokoll och andra nödvändiga handlingar överlämnas till revisorerna före utgången av april.

Revisionsberättelsen avges till partifullmäktige och ska överlämnas till partistyrelsen före den 15 april, ändå senast två veckor före det partifullmäktigemöte som sammankommer före utgången av maj månad.

§ 19 FÖRTROENDE- OCH TJÄNSTEMÄN

Endast en person som tillhör en medlemsförening **eller ett medlemsförbund** kan utses till tjänsteman i partiet. Partiets kandidater i allmänna val ska tillhöra någon av partiets medlemsföreningar **eller medlemsförbund** såvida det inte finns särskilda skäl som motiverar undantag.

§ 20 STADGEÄNDRING

Dessa stadgar kan ändras endast av en ordinarie partidag, varvid tre fjärdedels majoritet krävs. Om det inte föreligger en sådan majoritet för ändringsförslag, ska ändringsbeslutet underställas följande ordinarie partidag, som med enkel majoritet slutgiltigt kan godkänna ändringsförslaget.

§ 21 UPPLÖSNING AV PARTIET

Ett beslut om att upplösa partiet kan endast fattas av en ordinarie partidag och beslutet ska bekräftas av följande ordinarie partidag. För ett beslut om upplösning krävs minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna.

Om partidagen beslutar att upplösa partiet, ska ett beslut fattas om att disponera partiets tillgångar för ändamål som främjar den svenska befolkningens intressen.

STADGAR

PARTIDAGEN 2026

STADGAR för Svenska folkpartiet i Finland r.p. Godkända av partidagen 2025

§ 1 NAMN, HEMORT OCH VERKSAMHETS- OMRÅDE

Föreningens namn är Svenska folkpartiet i Finland r.p., Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.. Föreningens namn översatt till enaresamiska är Suomâ ruátâlâš aal-muggpiäládâh, till skoltsamiska Lää'dd ruöcclaš meerpe-ällök och till nordsamiska Suoma-ruottelaš álbotbello-dat.

Föreningens hemort är Helsingfors stad och dess verksamhetsområde omspannar hela landet.
Föreningens språk är svenska.

§ 2 ÄNDAMÅL

Svenska folkpartiets uppgift är att samla landets svenska och tvåspråkiga befolkning för att, inom ramen för Finlands demokratiska och parlamentariska statskick på hävdvunnen nordisk rättsgrund, befästa landets självständighet och trygghet, förbättra medborgarnas materiella och andliga livsvillkor samt utveckla samhället i riktning mot ökad rättvisa och inre sammanhållning. Svenska folkpartiet vill bevaka den svenska befolkningens rättigheter, värna dess egenart, främja dess kulturella och sociala liv och trygga dess utkomst.

Dessutom vill Svenska folkpartiet främja goda relationer mellan den svenska och finska befolkningen i landet genom kulturell växelverkan, saklig information och förbättrade språkkunskaper.

Svenska folkpartiet vill på grundvalen av individens frihet, privat äganderätt, fri företagsamhet och ändamålsenlig samhällsplanering verka för kulturellt, socialt och ekonomiskt framåtskridande.

§ 3 VERKSAMHETSFORMER

För att fullfölja sina syften

- 1) deltar partiet som politisk organisation i det statliga

och kommunala livet samt i olika samhälleliga organisationers verksamhet,

- 2) bedriver partiet medborgerlig och politisk upplysningsverksamhet genom möten, konferenser, kurser och publikationer
  - 3) uppbär partiet för sin verksamhet avgifter av sina medlemmar och tar också emot testamenten och donationer, samt
  - 4) kan partiet anordna lotterier och penninginsamlingar, utöva förlagsverksamhet samt förvärva fastigheter.
- Partiet utverkar vid behov de tillstånd som behövs för ekonomisk verksamhet.

§ 4 MEDLEMSKAP

En registrerad förening kan bli medlem i partiet efter en skriftlig ansökan till partistyrelsen som beviljar medlemskap. Sådana medlemsföreningar är partiets lokalavdelningar, dess ungdomsorganisation, dess kvinnoorganisation, dess seniorförbund samt lokala, regionala och riksomfattande specialföreningar. Innan partistyrelsen beviljar en lokal eller regional specialförening medlemskap i partiet ska ett utlåtande om ärendet begäras från de berörda lokalavdelningarna och kretsstyrelserna.

Medlemmarna i medlemsföreningarna ska vara finska medborgare, eller sådana utlänningar som har sin hemort i Finland och uppfylla de krav för utländska medlemmar som ställs i medlemsföreningens stadgar.

§ 5 VERKSAMHETENS ORGANISERING

Partiet utövar sin verksamhet dels genom sin partidag, sitt partifullmäktige, sin partistyrelse och dess utskott, dels genom medlemsföreningarna. I kommuner (Helsingfors undantaget) där partiet har flera lokalavdelningar, bildar dessa en kommunorganisation tillsammans med Svensk Ungdoms, Svenska Kvinnoförbundets och Svenska Seniorers lokala och regionala avdelningar på orten.

Riksdagsledamöter som är medlemmar i Svenska folkpartiets medlemsföreningar bildar svenska riksdagsgruppen. Svenska riksdagsgruppen kan även anta andra riksdagsledamöter som medlemmar till gruppen.

Lokalavdelningarna och de lokala och regionala specialföreningarna i Helsingfors, Nylands, Egentliga Finlands och Vasa valkretsar bildar i respektive valkrets kretsorganisationer. Lokalavdelningarna i de övriga valkretsarna bildar tillsammans en kretsorganisation, Svenska folkpartiets Samkrets. Kretsorganisationernas stadgar fastställs av partistyrelsen.

§ 6 PARTIETS ORGAN

Partiets organ är partidagen, partifullmäktige, partistyrelsen och utskott som utsetts av partistyrelsen (i fortsättningen utskotten).

Partiets beslutanderätt utövas av partidagen, partifullmäktige och partistyrelsen.

Partistyrelsen leder partiets verksamhet i enlighet med partiets stadgar och partidagens och partifullmäktiges beslut, anvisningar och föreskrifter.

Partiets presidium består av partiordförande samt partiets tre viceordförande.

§ 7 PARTIDAGEN

Ordinarie partidag hålls årligen före juni månads utgång. Extra partidag hålls när partistyrelsen anser att det finns skäl till det. Extra partidag ska även hållas när hälften av partifullmäktiges medlemmar yrkar på detta för behandling av ett uppgivet ärende.

Partistyrelsen sammankallar partidagen samt bestämmer tid och plats för partidagen.

Kallelse till partidagen ska ingå i de svenska tidningar i landet som partistyrelsen beslutar om, och dessutom ska kallelsen skriftligen sändas till alla medlemsföreningar minst tolv veckor före ordinarie partidag och minst två veckor före extra partidag.

Partidagen består av ombud som partiets medlemsföreningar utser bland sina medlemmar eller bland partimedlemmar som är bosatta på föreningens hemort. Föreningarna har rätt till ett ombud för de första 150 medlemmarna, därefter ett ombud för varje påbörjat 75-tal medlemmar.

Medlemsantalet bestäms utgående från de redovisningar av medlemmar som gjorts till partistyrelsen senast fyra veckor före partidag. Medlemsavgifter för senast föregående kalenderår ska vara ombesörjda till partistyrelsen senast fyra veckor före partidagen. Varje medlemsförening är dock berättigad att utse minst ett ombud. Kretsorganisationerna jämte Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland utser därutöver 3 (tre) ombud per krets eller organisation.

Ombuden kan delta i partidagen genom datakommunikation eller annat tekniskt hjälpmedel under pågående möte.

Ombudens deltaganderätt ska verifieras genom pålitlig identifiering.

Möjlighet till deltagande utan fysisk närvaro på partidagen, ska nämnas i kallelsen.

Partidagen är beslutför då minst 50 ombud är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet, om inte i dessa stadgar bestäms något annat. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör. Omröstning ska förrättas med slutna sedlar, om minst tio ombud yrkar på det.

Motionsrätt vid ordinarie partidag har kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, partiets medlemsföreningar och deras medlemmar samt därtill medlemsförbundet Svensk Ungdom, Svenska Kvinnoförbundet och Svenska Seniorer i Finland.

Motioner ska inlämnas till partistyrelsen senast tolv veckor före partidagen. Partistyrelsens propositioner samt motioner och partifullmäktiges yttrande över dessa motioner ska sändas ut till ombuden senast 10 dagar före partidagen.

Partistyrelsen beslutar om principerna för offentligheten vid förhandlingarna på partidagen.

Närvaro- och yttranderätt på partidagen har, utöver ombuden, partiets presidium, partifullmäktige, svenska riksdagsgruppen, partiets europarlamentariker samt partiets tjänstemän. Närvarorätt har alla enskilda partimedlemmar. Partidagens presidium kan även ge närvaro- och yttranderätt åt övriga.

§ 8 ÄRENDEN VID PARTIDAGEN

Vid ordinarie partidag ska följande ärenden behandlas:

- 1) Öppning av partidagen
- 2) Val av ordförande, två viceordförande för mötet och av sekreterare
- 3) Val av två protokolljusterare
- 4) Frågan om mötets behörighet
- 5) Fastställande av föredragningslista och förhandlingsordning
- 6) Tillsättande av partidagsutskott och val av medlemmar i dessa
- 7) Ta del av redogörelse över partiets aktuella verksamhet
- 8) Allmänpolitisk debatt
- 9) Propositioner till partidagen
- 10) Motioner till partidagen
- 11) Val av
  - a) partistyrelsens ordförande, som kallas partiordförande
  - b) tre viceordförande i partistyrelsen, vilka kallas partiets viceordförande
  - c) partifullmäktige
- 12) Övriga eventuella val.
- 13) Frågor som väckts under partidagen och som partidagen med tre fjärdedels majoritet beslutar behandla.

Vid extra partidag behandlas endast de ärenden för vilka den är sammankallad.

§ 9 VAL UNDER PARTIDAGEN

För de val som förekommer vid partidagen, tillsätter denna en valnämnd som består av en ordförande och två ledamöter.

Som vallängd används en förteckning över röstberättigade ombud på partidagen som gjorts upp av partidagens sekretariat.

Rösträtt får inte utövas genom fullmakt.

Partiordförande väljs genom majoritetsbeslut. Om fler än två kandidater nomineras och ingen får över hälften av de angivna rösterna verkställs en andra valomgång mellan de två kandidater som fått de flesta rösterna i den första omgången.

Om minst en femtedel av de röstberättigade ombuden på partidagen kräver det utses de tre viceordförandena enligt proportionellt valsätt. Varje röstberättigat ombud ska då rösta på minst två och högst tre på förhand nominerade kandidater, och ska bland dessa märka ut de två kandidater som ombudet helst önskar se invald, genom att teckna bokstäverna A och B vid deras namn i den ordning som föredras. Om valsedeln upptar en kandidat som inte nominerats är valsedeln ogiltig.

Val av 46 ledamöter i partifullmäktige förrättas vid ordinarie partidag. Kandidaterna nomineras med personliga ersättare. Endast personer som är valbara enligt partiets stadgar kan nomineras.

De ledamöter, med ersättare, som väljs för två år kan utses enligt ett proportionellt valsätt om minst en femtedel av de röstberättigade ombuden på partidagen kräver det. Varje röstberättigat ombud ska då rösta på högst tjugotre (23) och minst femton (15) på förhand nominerade kandidater, var och en med högst en personlig ersättare. Ombud ska bland dessa märka ut de tre kandidater som ombudet helst önskar se invalda, genom att teckna bokstäverna A, B och C vid deras namn i den ordning som föredras. Om valsedeln upptar en kandidat som inte nominerats är valsedeln ogiltig.

Vid uträkandet av valresultat vid ABC-val tilldelas den kandidat och ersättare som märkts ut med bokstav A 6 röster, med B 3 röster och C 2 röster samt övriga kandidater var och en 1 röst. Om två kandidater får samma röstetal bestäms deras inbördes ordningsföljd genom lottning. I det fall att en kandidat nominerats med flera än en ersättare vid röstningen tecknas även ersättarens namn, varvid denne får det röstetal som ges respektive kandidat. Vid uträkandet av valresultatet vid AB-val tilldelas den kandidat som märkts ut med bokstaven A 6 röster, med B 3 röster samt övriga kandidater var och en 1 röst. Om två kandidater får samma röstetal bestäms deras inbördes ordningsföljd genom lottning.

Om en ledamot eller ersättare som valts i partifullmäktige för två år avgår före mandattidens utgång, förrättas fyllnadsval på närmast följande partidag. I det fallet att flera

än en post är ledig väljs partifullmäktigeledamöterna enligt ABC-röstning i respektive grupp.

Ersättare för personliga ersättare väljs enligt majoritetsbeslut en för en.

§ 10 PARTIFULLMÄKTIGE

Partifullmäktige består av totalt 50 ledamöter samt 46 ersättare enligt följande:

- partiordförande (1)
- partiets viceordförande (3)
- 46 ledamöter med personliga ersättare inklusive representation från de registrerade medlemsföreningar, som erhållit förbundsstatus inom partiet. Medlemmarna jämte ersättarna är valda för två år så att hälften av ledamöterna med personliga ersättare årligen är i tur att avgå.

Partidagen väljer partifullmäktige och personliga ersättare för dem som är i tur att avgå. Valen förrättas enligt § 9, val under partidagen, med beaktande av stadgarna § 9 första moment.

Partifullmäktige utser inom sig ett presidium bestående av fullmäktigeordförande samt en (1) viceordförande för ett verksamhetsår.

Partifullmäktige är beslutförför då minst hälften av dess medlemmar och ordföranden eller viceordförande är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet om inte i dessa stadgar bestäms något annat. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst, utom vid val, då lotten avgör.

Partifullmäktige sammankommer minst två gånger per verksamhetsår på kallelse av partistyrelsen. Kallelse ska skriftligen delges partifullmäktige senast två veckor före den för mötet utsatta dagen. Partifullmäktigemöte som fastställer bokslut, beviljar ansvarsfrihet och väljer revisor ska sammankomma före utgången av maj månad.

Ledamöterna kan delta i partifullmäktige genom datakommunikation eller annat tekniskt hjälpmedel under pågående möte. Ledamöternas deltaganderätt ska verifieras genom pålitlig identifiering.

Möjlighet till deltagande utan fysisk närvaro på partifullmäktigemöte, ska nämnas i kallelsen.

Partifullmäktige har rätt att låta sig företrädas av en representant vid kretsstyrelsemöten och kretsmöten, vid kommunorganisations möten och styrelsemöten, samt vid lokalavdelningarnas styrelsemöten och lokala möten. Representanten har yttranderätt men inte rösträtt.

Partifullmäktige är särskilt skyldiga att:

- 1) bereda partiets politik på lång sikt utgående från partiets program och stadgar, samt ta initiativ som främjar partiets ändamål.
- 2) behandla på initiativ av partistyrelsen centrala politiska program

- 3) avge yttrande till partistyrelsen om propositioner vilka ska föreläggas partidagen
- 4) på partistyrelsens beredning behandla yttrande över motionerna och förelägga dem för partidagen
- 5) välja tolv (12) medlemmar till partistyrelsen
- 6) behandla partistyrelsens verksamhetsöversikt
- 7) fastställa bokslut för föregående räkenskapsår samt ta del av revisionsberättelse
- 8) bevilja ansvarsfrihet för partistyrelsen och andra ansvarsskyldiga.
- 9) fastställa medlemsavgifterna för följande kalenderår
- 10) välja en revisor godkänd av Centralhandelskammaren (CGR-revisor) samt en ersättare för denna.

Partiets medlemsföreningar jämte deras medlemmar har rätt att inlämna initiativ till partifullmäktige.

Partistyrelsen samt finansutskottets ordförande har närvaro- och yttranderätt på partifullmäktiges möten. Svenska riksdagsgruppen, partiets ministrar, partiets europaparlamentariker samt partiets tjänstemän har rätt att närvara och yttra sig vid partifullmäktiges möten, om inte partifullmäktige bestämmer något annat för ett visst fall.

§ 11 PARTISTYRELSEN

Partistyrelsen består av:

- partiordförande
- partiets viceordförande (3)
- tolv (12) övriga medlemmar som utsetts av partifullmäktige.

Övriga medlemmar väljs, om inte annat bestäms:

- en medlem från Svenska riksdagsgruppen
- en medlem från varje kretsstyrelse (5)
- en medlem från varje registrerad medlemsförening som erhållit förbundsstatus (3)
- tre övriga medlemmar

Fullmäktiges ordförande, partiets ministrar och europaparlamentariker samt finansutskottets ordförande har närvaro- och yttranderätt på styrelsens sammanträden. Partisekreteraren fungerar som föredragande.

Partistyrelsens mandat är ettårigt.

På partistyrelsen ankommer att fungera som det operativa organet som sköter löpande ärenden med uppgift att:

- 1) fastställa partiets åsikt i aktuella politiska, organisatoriska och finansiella frågor, om inte i dessa stadgar har fastställts beslutsfattandet till något annat organ
- 2) hålla kontinuerlig kontakt med Svenska riksdagsgruppen och partiets europaparlamentariker
- 3) rådgöra tillsammans med Svenska riksdagsgruppen om regeringsmedverkan
- 4) övervaka att medlemsföreningarna och kretsorganisationerna verkar i enlighet med gällande stadga och partiets syfte
- 5) planera partiets verksamhet och sörja för att den är ändamålsenligt organiserad
- 6) utse partisekreterare
- 7) övervaka att partifullmäktiges och partidagens beslut

- verkställs
- 8) ansvara för skötseln av partiets räkenskaper och medelsförvaltning
- 9) ge politiska utlåtanden i partiets namn
- 10) bära organisationens personalansvar
- 11) förbereda och leda partiets verksamhet vid allmänna val
- 12) tillsätta och utse medlemmar samt ordförande till partiets utskott
- 13) utse vid behov delegationer och kommittéer
- 14) bereda ärenden till fullmäktige
- 15) bereda ärenden som ska föreläggas partidagen
- 16) utse tillfälliga arbetsgrupper och beredningsorgan
- 17) utse talesmän för partiet
- 18) fastställa medlemsföreningarnas, kommunorganisationernas och kretsarnas stadgar samt godkänna nya medlemsföreningar
- 19) fastställa nödvändiga reglementen och instruktioner för utskotten och partikansliet.

§ 12 FINANSUTSKOTTET OCH ORGANISATIONSUTSKOTTET

Finansutskottet och organisationsutskottet består vardera av minst fem och högst nio medlemmar som utses av partistyrelsen för 2 år. Finansutskottets medlemmar utses så att högst hälften av medlemmarnas mandatperiod upphör samtidigt. Minst en utskottsmedlem ska vara, om möjligt, medlem i partifullmäktige.

Finansutskottet övervakar partiets medelsförvaltning och administration i enlighet med partistyrelsens anvisningar. Finansutskottets ordförande, som utses av partistyrelsen, har närvaro- och yttranderätt i partifullmäktige och partistyrelse.

Organisationsutskottet övervakar informationsverksamheten och fungerar som sakkunnigt organ gentemot fältet i organisationsfrågor.

§ 13 PARTIKANSLIET

Partikansliet sköter partiets löpande ärenden i enlighet med partistyrelsens anvisningar samt reglementen och instruktioner som fastställts av partistyrelsen. Partikansliet leds av partisekreteraren.

§ 14 FÖRFARANDET VID ALLMÄNNA VAL

Kretsmötet fattar beslut om kandidater i riksomfattande och i regionala val. Kretsmötet kan också besluta om nominering genom medlemsomröstning. Den slutgiltiga nomineringen kan dock med partistyrelsens bifall avvika från resultatet i medlemsomröstningen.

Kretsmöte kan delegera beslutsfattandet om kandidater till kretsstyrelsen.

Partidagen fattar beslut om partiets kandidat i valet av republikens president. Vid behov kan partifullmäktige besluta att verkställa en rådgivande medlemsomröstning för partidagen eller på annat sätt utreda opinionerna i väljarkåren.

Partistyrelsen fattar beslut om partiets kandidater i valet av europaparlamentariker. Vid behov kan partistyrelsen besluta att verkställa en rådgivande medlemsomröstning eller på annat sätt utreda opinionerna i väljarkåren. I dessa stadgar, § 16, fastslås bestämmelser om medlemsomröstningen.

§ 15 REGERINGSMEDVERKAN

Beslut om regeringsmedverkan ska fattas vid ett gemensamt möte mellan partistyrelsen och svenska riksdagsgruppen så att vardera organets åsikt separert utreds. Om de olika organen företräder olika åsikter sammankommer partifullmäktige och fattar beslut.

Frågan om nominering av regeringsmedlem bereds för svenska riksdagsgruppen av partistyrelsen. Om svenska riksdagsgruppen inte kan omfatta partistirelsens förslag återgår frågan till partistyrelsen. Vidhåller då partistyrelsen sitt förslag fattas avgörande gemensamt av partistyrelsen och svenska riksdagsgruppen, varvid alla har en röst. Partistyrelsen kan ge riksdagsgruppen fullmakt att nominera regeringsmedlem.

§ 16 MEDLEMSOMRÖSTNING

Rösträtt vid medlemsomröstning tillkommer de medlemmar av en basorganisation som senast på valdagen fyller 18 år samt var medlem senast 6 månader innan medlemsomröstningen inleds eller av partistyrelsen senare fastställd tidpunkt.

Med basorganisation avses i denna stadga partiets, Svensk Ungdoms, Svenska Kvinnoförbundets samt Svenska Seniorers lokalavdelningar.

En medlem av en basorganisation får rösta i egenskap av medlem i endast en förening.

Röstlängd över de röstberättigade utgör det medlemsregister som finns partistyrelsen tillhanda senast 6 månader innan medlemsomröstningen inleds eller av partistyrelsen senare fastställd tidpunkt. Varje röstberättigad har endast en röst.

Partistyrelsen fastställer tidpunkten för förrättandet av medlemsomröstningen.

Medlemsomröstningen kan genomföras som poströstning, elektronisk röstning, val med urna, telefonröstning, på föreningens öppna möte eller som en kombination av ovanstående.

I medlemsomröstningar som berör en valkrets fungerar

kretsstyrelsen i valkretsens som valnämnd. Partistyrelsen har även rätt att utse en representant till valnämnden. I medlemsomröstningar som är nationella fungerar partistyrelsen som valnämnd.

Rätt att nominera personer för medlemsomröstning har en basorganisation, vilken är verksam inom valkretsens. Beslut om nomineringen fattas av det organ inom basorganisationen som utövar beslutanderätt eller, med bemyndigande av detta, av basorganisationens styrelse.

Till medlemsomröstning ska även upptas en person som skriftligt nominerats för denna av minst 15 medlemmar av en och samma basorganisation inom valkretsens. En person kan nomineras även av minst 30 medlemmar som får tillhöra olika basorganisationer som är verksamma inom valkretsens. En medlem av basorganisationen kan förena sig om endast en (1) framställning som avses i detta moment.

För medlemsomröstning får nomineras endast personer vilka gett sitt skriftliga samtycke. Nominerad person ska vara valbar enligt vallagen.

Valnämnden ska meddela basorganisationerna och deras personmedlemmar inom vilken tid nomineringen av personer för medlemsomröstningen ska ske samt sättet för inlämnande av nomineringshandlingarna.

Basorganisation kan nominera högst det antal personer som partiet har rätt att ställa upp kandidater inom valkretsens.

Över de för medlemsomröstning nominerade personerna uppgörs alfabetisk förteckning där det anges namn, yrke och hemort. Förteckningen fungerar som valseedel.

Valnämnden ansvarar för att valen genomförs med bibehållandet av valhemlighet. Valnämnden ansvarar för rösträkningen och ska omedelbart efter rösträkningen tillställa partistyrelsen undertecknat protokoll över omröstningens resultat.

Resultatet av medlemsomröstningen ska utan dröjsmål fastställas av kretsstyrelsen vid kretsvisa medlemsomröstningar och av partistyrelsen vid nationella medlemsomröstningar.

På basis av medlemsomröstningen, vars resultat till väsentlig del ska beaktas, uppgörs förslag till partiets kandidatlista. Av personerna upptagna på partiets kandidatlista kan högst en fjärdedel vara personer som icke nominerats för medlemsomröstningen. Partistyrelsen kan dock på anhållan av kretsstyrelsen bevilja undantag från detta.

§ 17 NAMNTECKNING

Partiets namn tecknas av partiordföranden, viceordförandena och partisekreteraren, två tillsammans.

Partistyrelsen kan utöver det förordna en eller flera förtroende- eller tjänstemän att teckna partiets namn, två

tillsammans eller var för sig tillsammans med partiordföranden, en viceordförande eller partisekreteraren.

I löpande ekonomiska ärenden tecknas partiets namn av den som partistyrelsen utser därtill.

§ 18 RÄKENSKAPER OCH REVISION

Partiets räkenskapsår är kalenderåret och räkenskaperna avslutas årligen per den 31 december. Bokslutet ska uppgöras och räkenskaperna samt partiorganens protokoll och andra nödvändiga handlingar överlämnas till revisorerna före utgången av april.

Revisionsberättelsen avges till partifullmäktige och ska överlämnas till partistyrelsen före den 15 april, ändå senast två veckor före det partifullmäktigemöte som sammankommer före utgången av maj månad.

§ 19 FÖRTROENDE- OCH TJÄNSTEMÄN

Endast en person som tillhör en medlemsförening kan utses till tjänsteman i partiet. Partiets kandidater i allmänna val ska tillhöra någon av partiets medlemsföreningar såvida det inte finns särskilda skäl som motiverar undantag.

§ 20 STADGEÄNDRING

Dessa stadgar kan ändras endast av en ordinarie partidag, varvid tre fjärdedels majoritet krävs. Om det inte föreligger en sådan majoritet för ändringsförslag, ska ändringsbeslutet underställas följande ordinarie partidag, som med enkel majoritet slutgiltigt kan godkänna ändringsförslaget.

§ 21 UPPLÖSNING AV PARTIET

Ett beslut om att upplösa partiet kan endast fattas av en ordinarie partidag och beslutet ska bekräftas av följande ordinarie partidag. För ett beslut om upplösning krävs minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna.

Om partidagen beslutar att upplösa partiet, ska ett beslut fattas om att disponera partiets tillgångar för ändamål som främjar den svenska befolkningens intressen.

TRYGGARE RUM

 PARTIDAGEN 2026

Under partidagen utgår vi från gemensamma etiska riktlinjer som betonar jämlikhet, jämställdhet och inkludering. Vi strävar efter en trygg miljö där alla kan delta på lika villkor, för en respektfull dialog även vid åsiktsskillnader och ett bemötande fritt från påhopp och personangrepp. Deltagare uppträder med eget namn, visar hänsyn till varandras personliga utrymme, både fysiskt och socialt, och bidrar aktivt till att ingripa om någon betar sig eller uttrycker sig störande.

ETISKA RIKTLINJER FÖR SVENSKA FOLKPARTIET I FINLAND R.P.:S EVENEMANG

Godkänt av partistyrelsen 19.12.2024

Deltagare på Svenska folkpartiets evenemang

- debatterar med respekt för varandra även vid åsiktsskiljaktigheter
- behandlar alla jämlikt
- använder inte påhopp, personangrepp eller förlöjligande kommentarer
- agerar inte för sin egen vinnings skull eller för att skaffa privata förmåner
- talar inte på ett sätt som sannolikt kan vilseleda eller orsaka skada
- respekterar tystnads plikt i interna ärenden
- uppger alltid aktuella kontaktuppgifter och uppträder under eget namn, inte anonymt eller under pseudonym
- ansvarar för innehållet på sina webbplatser, i sina bloggar och på sociala medier och överväger hur agerandet i olika mediekanalet påverkar en själv eller partiet
- stör inte någon verbalt, genom beröring eller att stirra
- respekterar varandras personliga utrymme, både fysiskt och socialt
- ingriper tillsammans om någon betar sig eller talar på ett störande sätt

På alla partiets evenemang gäller nolltolerans för alla former av trakasserier och diskriminering, vilket deltagare på partiets evenemang bör respektera. Deltagare på partiets evenemang är även skyldiga att ingripa om man ser att trakasserier eller diskriminering förekommer. För större evenemang väljs skilda trakasserombud, i andra fall kan man kontakta partiets trakasserombud Anders Wikström och Annica Tallqvist.

Person som bryter mot partiets etiska regler kan av partistyrelsen ges en varning, portförbud eller uteslutas ur partiets verksamhet. Vid grova fall kan en person på partistyrelsen uppmaning bli av med sitt partimedlemskap och därmed alla sina uppdrag.

Partiets etiska riktlinjer är avsedda som vägledning om vad partiets etiska linje är, vid tveksamma fall uppmanas deltagarna alltid att kontakta partiorganisationen.

Riktlinjerna ersätter under inga omständigheter gällande lagstiftning utan används som stöd och komplettering där lagstiftning inte klart definierar uppförandekoder.

SFP tillämpar vid behov informationsutbyte med sina medlemsorganisationer gällande fall av trakasserier, osakligt beteende eller diskriminering. Sanktioner som utdelats av en annan medlemsorganisation kan även tillämpas inom SFP.

ORDLISTA

PARTIDAGEN 2026

Ajournera

Uppskjuta ett möte till senare tillfälle, helst för en kort stund. Samma protokoll.

ALDE

ALDE (Alliance of Liberals and Democrats for Europe) är den partifamilj SFP hör till på europeisk nivå. I parlamentet sitter ALDE partiets representanter, dit SFP:s och Centerpartiets parlamentari-ker hör, i gruppen Renew Europe.

Allmänpolitisk debatt

Under allmänpolitiska debatten är ordet fritt för delegaterna att lyfta fram frågor som man upplever viktiga. Se instruktionerna i förhandlingsordningen.

Att-sats

Varje motionssvar slutar med ett beslutsförslag som är konkret vad SFP ska jobba för. Detta kallas också för att-sats då beslutsförslaget vanligtvis innehåller att-sats/att-satser som knyter ihop vad SFP ska jobba för. Det är att-satserna man röstar om vid behandlingen av motionerna i salen. Beslutet med att-satser fastslår partiets linje.

Beredningsutskott

Ett utskott som tillsätts under partidagen för att förbereda partidagens svar på motioner och propositioner.

Delegat

Deltagare på partidagen som representerar en lokalavdelning, krets eller ett förbund. Delegater har rösträtt på partidagen.

Delegatmöte

Under partidagen träffas delegaterna från respektive krets och förbund för egna möten. På dessa möten diskuterar man kretsens / förbundets strategi för ärendena under partidagen.

Delegatnummer

Varje delegat har ett eget nummer som de kan identifieras med under mötets gång.

Festsupé

Lite festligare sittande middag på lördagskväll.

Fullmakt

Alla delegater måste ha en fullmakt av den förening man representerar så att man under partidagen har rösträtt.

Förbund

Partiet har tre förbund. 1) vår ungdomsorganisation Svensk Ungdom 3) vår kvinnoorganisation Svenska Kvinnoförbundet 3) vårt seniorförbund Svenska Seniorer.

Förhandlingsordning

Processbeskrivning som slår fast hur möteshandlingarna förlöper.

Handlingar

Partidagshandlingarna syftar till möteshandlingarna som innehåller föredragningslista, förhandlingsordning, motioner, proposition etc.

Kommunorganisation

I kommuner där partiet har flera lokalavdelningar bildas en kommunorganisation som fungerar som en takorganisation.

Kransnedläggning

En tradition att partidagens presidium lägger ner en krans vid hjältegravarna för att hedra minnet av de stupade.

Krets

Partiets lokalavdelningar är organiserade i fem kretsar: Egentliga Finland, Helsingfors, Nyland, Österbotten och Samkretsen.

Kretsmöte

Är kretsarnas årsmöten.

KST

Förkortning på kretsstyrelse. Kretsarna har en kretsstyrelse som är det verkställande organet.

Kyrkogång

En tradition att inleda söndagsmorgon på partidagen med en gemensam andakt samt nedläggning av krans vid hjältegravarna.

MEP

Förkortning av Member of European Parliament. Dvs ledamot av Europaparlamentet

Mingel

Mingel (att mingla) är när människor beblandar sig med övriga närvarande, för att under småprat bekanta sig med dem. Ordet är ett lån från engelskan där mingle betyder 'blanda sig' eller 'umgås med'.

Motion

Kretsstyrelserna, kommunorganisationerna, lokalavdelningar, specialföreningar och medlemmar kan genom att lämna in en motion ta initiativ till ett ärende som partidagen måste besluta om.

Observatör

Intresseorganisationer kan anmäla deltagare till partidagen som deltar som observatör och följer med diskussionerna i salen. Observatörer har inte yttranderätt.

Ombud

En annan benämning för delegat.

Partidagskansli

På partidagsplatsen finns ett kansli där partiets tjänstemän befinner sig och kan hjälpa till med både små och stora frågor.

Partidagssidan

<https://partidagen.sfp.fi/>

Där finns all information om partidagen!

Partidagsväder

Under partidagshelgen är det av tradition varmt och soligt. Har skett att helgen är den första varma helgen under varen. Ges dock inga garantier att det är så i år!

Partifullmäktige

Har 50 ledamöter och sammankommer vanligtvis två gånger per år. Kolla i stadgarna § 10 vad som hör till partifullmäktiges uppgifter, bland annat bereder de motionssvar till partidagen. Förkortas ibland pfmge.

PD

Förkortning för partidag. Partiets högsta beslutande organ, som sammankommer en gång per år.

Presidium

Partidagens presidium består av ordförande och vice ordföranden. Partiets presidium består igen av partiordförande och partiets tre vice ordföranden.

Proposition

En proposition är ett förslag från partistyrelsen till partidagen, vilket partidagen ska besluta om.

PST

Förkortning för partistyrelsen. Partistyrelsen är partiets verkställande organ och leder partiets verksamhet i enlighet med stadgarna och partidagens och partifullmäktiges beslut.

Sekretariat

Sekreteraravdelningen, exempelvis partidagens utnämnda sekreterare (kan vara flera) som sitter med mötesordförande.

Specialförening

Partiet har medlemsföreningar som kallas specialföreningar. Dessa är föreningar som är knutna kring ett visst tema.

Svenska riksdagsgruppen

Svenska riksdagsgruppen består under valperioden 2023-2027 av tio riksdagsledamöter; nio från Svenska folkpartiet samt Ålands ledamot.

Valnämnd

Valnämnden håller koll på proceduren kring personval på partidagen, samt räknar röster.

Valutskott

Är det utskott som sköter om valberedningen på partidagen. Exempelvis ger förslag på hur kommande partifullmäktige ska se ut.

Åhörare

Deltagare på partidagen som inte är där som delegat. Och därmed inte har yttrande- eller rösträtt. Åhörare måste vara partimedlem.

